

Prieskum duchovného rozvoja v skautingu
Správa o analýze pracovnej skupiny Povinnosť voči Bohu

Máj 2017

Svetová organizácia skautského hnutia (WOSM) je nezávislá, nepolitická a mimovládna organizácia tvorená 165 uznanými Národnými skautskými organizáciami (NSO) po celom svete, ktorá je rozdelená do šiestich regiónov: africký, arabský, ázijsko-tichomorský, euroázijský, európsky a interamerický. Ako jedno z najmladších mládežníckych hnutí na svete, WOSM má dnes 40 miliónov skautov v spomínaných 165 organizáciách a eviduje i skautské aktivity prebiehajúce aj v ďalších 59 krajinách a územiach. Poslaním skautingu je prispieť k vzdelaniu mládeže prostredníctvom systému hodnôt založeného na skautskom sľube a zákone a pomôcť vybudovať lepší svet, v ktorom sú ľudia ako jednotlivci uspokojení a hrajú aktívnu rolu v spoločnosti.

Medzinárodné stredisko pre dialóg (KAICIID) je medzivládna organizácia, ktorá globálne podporuje použitie dialógu na predchádzanie a riešenie problémov a na zlepšenie porozumenia a spolupráce. Stredisko založili Rakúsko, Saudská Arábia a Španielsko. Svätá stolica má rolu zakladateľa - pozorovateľa. Jej predstavenstvo pozostáva z popredných predstaviteľov piatich hlavných svetových náboženstiev (budhizmus, kresťanstvo, hinduizmus, islam a judaizmus). Poverenie a štruktúra v KAICIID boli navrhnuté tak, aby podporovali dialóg medzi ľuďmi rôznych vierovyznaní a kultúr, ktorý prekoná nevraživosť, zmierni strach a vnesie vzájomný rešpekt. Medzikultúrny a medzináboženský dialóg pomáha komunitám vybudovať si odolnosť voči predsudkom, posilňuje spoločenskú súdržnosť, podporuje predchádzanie konfliktom a môže poslúžiť na zachovanie mieru.

Titulná fotografia: scout.org

Obsah

ZOZNAM OBRÁZKOV	5
ZOZNAM TABULIEK.....	6
POĎAKOVANIE.....	7
PREDSLOV.....	9
1. ÚVOD.....	12
1.1 DUCHOVNO V SKAUTINGU.....	15
1.2 STRUČNÁ HISTÓRIA „POVINNOSTI VOČI BOHU“ V USTANOVENÍ SKAUTINGU VO SVETE	21
2. CIELE ŠTÚDIE.....	27
3. METODOLOGICKÝ RÁMEC	28
3.1 PRIESKUM Č.1.....	29
3.2 PRIESKUM Č. 2.....	30
3.3 KVALITA ODPOVEDÍ.....	32
3.4 OBMEDZENIA.....	33
4. ZHRNUTIE KLÍČOVÝCH ZISTENÍ.....	35
4.1 PRIESKUM Č. 1: NSO a NSA.....	35
4.1.1 NÁBOŽENSTVO V SKAUTINGU.....	35
4.1.2 DUCHOVNOSŤ	37
4.1.3 DUCHOVNÝ ROZVOJ V PROGRAME PRE MLÁDEŽ	41
4.1.4 ŠKOLENIE VODCOV	52
4.1.5 STANOVY A PRAVIDLÁ	57
4.2 PRIESKUM Č. 2: SVETOVÉ SKAUTSKÉ MEDZINÁBOŽENSKÉ FÓRUM.....	67
4.2.1 SKAUTING A MEDZINÁBOŽENSKÝ DIALÓG.....	67
4.2.2 POCHOPENIE DUCHOVNA	67
4.2.3 MEDZINÁBOŽENSKÝ DIALÓG.....	68
4.2.4 DUCHOVNÝ ROZVOJ	69
5. ZÁVER	72

6. PRÍLOHY	75
PRÍLOHA 6. 1: ZOZNAM ODPORÚČANÍ RESPONDENTOV	75
PRÍLOHA 6. 2: PRIESKUM O POVINNOSTI VOČI BOHU	76
PRÍLOHA 6.3: DOTAZNÍK IFoWS.....	86
ZDROJE.....	88
ĎALŠIA ODPORÚČANÁ LITERATÚRA.....	90

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 Regióny WOSM	13
Obrázok 2 Náboženstvo, duchovno, viera.....	15
Obrázok 3 Regionálne rozloženie odpovedí v prieskume	28
Obrázok 4 Miera odpovedí	29
Obrázok 5 Skupinové odpovede a odpovede jednotlivcov v prieskume	31
Obrázok 6 Postavenie respondentov vo svojej NSO/NSA	31
Obrázok 7 Počet ľudí zapojených do odpovedania v prieskume	32
Obrázok 8 Kvalita odpovedí	33
Obrázok 9 Počet odpovedí v prieskume podľa náboženského presvedčenia	36
Obrázok 10 Nutnosť náboženskej príslušnosti pre získanie členstva v NSO alebo NSA	37
Obrázok 11 Otvorené vs. nábožensky založené NSO a NSA	41
Obrázok 12 Aktivity týkajúce sa duchovného rozvoja	42
Obrázok 13 Navrhovaná frekvencia daných aktivít	44
Obrázok 14 Efektívnosť programu duchovného rozvoja	44
Obrázok 15 Duchovný rozvoj v porovnaní s ostatnými stránkami program pre mládež	45
Obrázok 16 Podstatné problémy duchovného rozmeru program pre mládež	47
Obrázok 17 Podarilo sa vám vyriešiť problémy duchovného rozvoja a jeho začleňovania?	49
Obrázok 18 Plány na prehodnotenie vzdelávania v oblasti duchovného rozvoja v najbližších 2-3 rokoch	50
Obrázok 19 Využívanie publikácií a manuálov WOSM v rámci NSO/NSA	51

Obrázok 20 Aktivity duchovného rozvoja v skautských skupinách	52
Obrázok 21 Pomôcky pre skautských vodcov na poskytovanie duchovného rozvoja	53
Obrázok 22 Školenia poskytované skautským vodcom na vykonávanie činností duchovného rozvoja	53
Obrázok 23 Problémy pri školení skautských vodcov	55
Obrázok 24 Ustanovujúci princíp povinnosti voči Bohu v sľube a zákone NSO/NSA	61
Obrázok 25 Prehodnotenie skautského sľubu a zákona	62
Obrázok 26 Dôležitosť princípu povinnosti voči Bohu pre NSO/NSA	62
Obrázok 27 Otvorení vs. nábožensky založení členovia IfoWS	71

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Prehľad prieskumných činností a získavania dát	30
Tabuľka 2 Úspešné príbehy týkajúce sa duchovného rozvoja	47
Tabuľka 3 Riešenie problémov	55
Tabuľka 4 Zoznam respondentov prieskumu č. 2	67

POĎAKOVANIE

Táto správa je výsledkom spolupráce medzi Svetovou organizáciou skautského hnutia (WOSM) a strediska pre dialóg KAICIID.

Spolupráca medzi WOSM a KAICIID začala 18. novembra 2013 podpísaním memoranda o porozumení na „podporu medzináboženského a medzikultúrneho dialógu“ a na spojenie síl v „zlepšovaní vzťahov medzi ľuďmi s rozdielnymi náboženstvami a kultúrami“. Partnerstvo medzi KAICIID a WOSM predstavuje možnosť predstaviť 40 miliónom mladých ľudí predstavy, zručnosti a hodnoty medzináboženského dialógu (IRD). Dvojročný plán (2015-2017) spoločného programu slúži ako základ pre spoluprácu medzi WOSM a KAICIID. Okrem iného zahŕňa aktivity súvisiace s programom „dialóg za mier“ a porady „pracovnej skupiny Povinnosť voči Bohu“.

Pracovnú skupinu Povinnosť voči Bohu založil Svetový skautský výbor začiatkom roka 2015 s poverením analyzovať súčasný stav odvedenej práce v skautingu v duchovnej oblasti a podať návrhy Svetovej skautskej konferencii v roku 2017. Pod vedením Nadie Morronovej (do januára 2017) do pracovnej skupiny patrili Ali Maniku, Alain Silberstein a Petr „Permi“ Vaněk. Tešili sa podpore Marcela Ledjou Blangueta, prostredníka v Svetovom skautskom výbore a takisto podpore Görana Hägerdala a Jonathana Howa. Spoločne navrhli a vykonali dva prieskumy, aby zistili súčasné postavenie duchovného a náboženského rozvoja v skautingu. Takisto analyzovali výsledky týchto prieskumov v spolupráci s KAICIID. Do tímu v KAICIID, ktorý sa zapojil do analýzy odpovedí týchto prieskumov a vypracovania tejto správy, patria Patrice Brodeurová, Mike Daldossi a Katerina Khareynová. Tím by rád vyjadril úprimnú vďaku a obdiv Jonathanovi Howovi za jeho cenné informácie o histórii skautingu a tiež za jeho pomoc a neustálu podporu počas mesiacov práce na tejto správe.

Tím by chcel úprimne poďakovať všetkým, ktorí poskytli svoje odborné znalosti, ťažkú prácu a energiu, a takisto mnohým Národným skautským organizáciám, Národným združeniam skautov a náboženským orgánom, ktoré sa zúčastnili prieskumu a poskytli svoje odpovede, myšlienky, návrhy, postrehy a údaje o rozmanitosti postupov, ktoré sa uplatňujú v teréne.

Svetová organizácia skautského hnutia a stredisko KAICIID sú vďačné všetkým spolupracovníkom a zamestnancom, ktorí poskytli neoceniteľný prínos počas celého priebehu tejto štúdie.

PREDSLOV

Skauting sa snaží dať každému skautovi celoživotné vzdelanie tým, že ho vycvičí v piatich oblastiach fyzického, intelektuálneho, spoločenského, citového a duchovného rozvoja. Podľa ústavy hnutia povinnosť voči Bohu patrí spolu s povinnosťou voči blíznym a povinnosťou voči sebe medzi tri základné princípy skautingu. Tieto princípy sa avšak interpretujú rôzne, čo sa dá očakávať v širokej škále kultúr, v ktorých sa skauting etabloval. Už takmer od jeho začiatku to niekedy spôsobilo nedorozumenie v rámci skautingu. Dokonca to viedlo aj k napätiu medzi niektorými vetvami hnutia.

V roku 2015 bola založená pracovná skupina Povinnosť voči Bohu s cieľom získať lepší prehľad a porozumenie o súčasnej situácii vo svete, pokiaľ ide o vnímanie a činnosti spojené s princípom povinnosti voči Bohu. Cieľom tejto správy je urobiť prvý krok k vyplneniu medzery v tejto oblasti. Odhaľuje niektoré základné problémy, ale taktiež zrozumiteľnejšie než predtým spája mnohé dobré iniciatívy, ktoré sa objavili a v priebehu rokov uskutočnili v rôznych NSO a NSA. Jasne naznačujú záväzok na zlepšenie kvality a efektívnosti duchovného rozvoja vo vzdelávacom programe skautingu.

Dúfam, že táto správa poskytne cenné kontextové informácie o silných stránkach a problémoch, ktorým čelia skautskí vodcovia a tréneri pri duchovnom a náboženskom rozvoji. Táto správa odráža výsledky dvoch rozsiahlych prieskumov, ktoré vypracovali a realizovali členovia pracovnej skupiny v priebehu roka 2016. Členovia pracovnej skupiny sa rozhodli, že hĺbkovú analýzu obrovského množstva dát, ktoré vyplynulo z týchto prieskumov, vykoná KAICIID, jeden z partnerov WOSM, aby sa zabezpečil profesionálny a akademický štandard analýzy. KAICIID je svojou štruktúrou a poslaním zároveň medzivládna, ako aj viacnáboženská organizácia, ktorá sa venuje zlepšovaniu porozumenia v náboženskej a kultúrnej rôznorodosti. Poslaním strediska je globálna spolupráca s partnermi pri podpore medzináboženského a medzikultúrneho dialógu s cieľom obmedzenia konfliktu a výzve k zmiereniu

a mieru. Jednoznačne odmieta všetky formy násillia, najmä činy spáchané v mene náboženstva. Prostredníctvom podpory medzináboženského a medzikultúrneho dialógu dúfa, že prispeje k tomu, aby lepšie medziľudské vzťahy posilňovali základy občianstva.

KAICIID chce obohatiť ducha zmierenia a nadviazať cieľavedomý a úprimný dialóg založený na princípoch spolunažívania, vzájomného porozumenia a spolupráce. Mnohé ciele sú zhodné s cieľmi skautingu a v roku 2013, v prvom roku svojej činnosti, vypracovalo Memorandum o porozumení s WOSM.

V mene strediska KAICIID chcem vyjadriť svoj obdiv nad oddanosťou WOSM podporovať vedenie dialógu v skautingu. Verím, že vytvorenie pracovnej skupiny Povinnosť voči Bohu umožňuje vedeniu tohto popredného medzinárodného hnutia v oblasti neformálneho vzdelávania, aby viedli dialóg tej v oblasti ľudského života, ktorá zaznamenala zvýšené napätie za posledných pár desaťročí. Obzvlášť ďakujem členom pracovnej skupiny Povinnosť voči Bohu za dôveru a podporu počas zostavenia tejto správy.

Prof. Patrice Brodeurová, hlavný poradca (Poznanie), stredisko dialógu KAICIID

ZOZNAM SKRATIEK

IfoWS Medzináboženské fórum svetového skautingu, ktoré zahŕňa nasledujúce organizácie:

- CPGS - Rada protestantských vodcov a skautov
- DESMOS - Medzinárodné združenie pravoslávnych kresťanských skautov
- ICCS - Medzinárodná katolícka konferencia skautov
- IFJS - Medzinárodné fórum židovských skautov
- IUMS - Medzinárodný zväz moslimských skautov
- WBSC - Svetová rada budhistických skautov

KAICIID Medzinárodné centrum kráľa Abdalláha ibn Abdala Azíza pre medzináboženský a medzikultúrny dialóg

NSA Národná skautská asociácia

NSO Národná skautská organizácia

WOSM Svetová organizácia skautského hnutia

1.ÚVOD

Úlohou pracovnej skupiny Povinnosť voči Bohu, ako je bližšie uvedené vo poslaní skupiny, je vytvoriť analýzu duchovného vývoja v skautingu a navrhnúť riešenia Svetovej skautskej komisii zo Svetovej organizácie skautského hnutia (WOSM), a to z hľadiska stanov, ako aj zo vzdelávacej perspektívy. V posledných rokoch veľa organizácii NSO a NSA vykonalo vzdelávacie posudky ich aktivít a programov súvisiacich s duchovným rozvojom v skautingu, aby ich modernizovali a prispôbili potrebám dnešnej mládeže, a aby taktiež vytvorili vhodné podmienky na úplné využitie potenciálu každého mladého človeka, bez ohľadu na etnický pôvod a vierovyznanie.

Duchovný vývoj sa považuje za kľúčovú súčasť skautingu a je nevyhnutný pre rozvoj každého skauta. Prostredníctvom spoločného plánovania stredisko KAICIID pomáha WOSM zaviesť poznanie o vedení dialógu vo všeobecnosti (a hlavne medzináboženského dialógu) do skautingu, s cieľom začleniť medzináboženský dialóg do skautského programu a kultúry. Súčasný strategický plán spolupráce medzi KAICIID a WOSM zahŕňa spoločné aktivity, ktoré budú prebiehať do 41. Svetovej skautskej konferencie v Baku, Azerbajdžane v auguste 2017, kde by sa mal program medzináboženského dialógu prijať na globálnej a národnej úrovni ako súčasť programu pre mládež.

Cieľom skautingu je poskytnúť svojim členom možnosti na duchovný a náboženský rozvoj, ako aj na medzináboženský a medzikultúrny dialóg po celom svete.

Oficiálne sídlo Svetovej skautskej kancelárie je v Ženeve vo Švajčiarsku. Kancelária generálneho tajomníka sa nachádza v Kuala Lumpur v Malajzii. Okrem toho sa ďalšie kancelárie nachádzajú v šiestich regiónoch:

Obrázok 1 **Regióny WOSM**

Európsky región: Ženeva, Švajčiarsko a Brusel, Belgicko

Arabský región: Káhira, Egypt

Africký región: Nairobi, Keňa

Ázijsko-tichomorský región: Makati, Filipíny

Interamerický región: Panama, Panama

Euroázijský región: Kyjev, Ukrajina

Najrozšírenejšie náboženstvá v hnutí sú (podľa abecedy): budhizmus, hinduizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo, mormónstvo a sikhizmus. Prostredníctvom mnohých medzinárodných skautských programov a aktivít, mladí ľudia z rozmanitých náboženských a etnických prostredí spolupracujú a pomáhajú rozvíjať porozumenie a toleranciu, a tak napokon vážne prispievajú k vytvoreniu mierumilovnejšieho sveta. Rôzne náboženské a duchovné tradície majú často užitočné nástroje na riešenie rôznych kultúrnych, náboženských a politicky citlivých spoločenských tém. Keď skauti vedia dosiahnuť mier napriek rozmanitosti názorov na citlivé témy, pripraví ich to, aby sa ešte viac zapojili do zmeny, ktorú dokáže dialóg docieľiť v oblastiach konfliktu.

Cieľom tejto správy je odpovedať na to, ako duchovný vývoj chápu a rozvíjajú rôzni jednotlivci v rámci skautingu. Vyplýva z toho mnoho otázok, napríklad: Aké problémy budú prekonané v nasledujúcich mesiacoch a rokoch? Ako najlepšie vyriešiť tieto problémy?

Dôležitým cieľom tejto správy je navyše hodnotenie toho, ako sa vzdelávacia misia WOSM na duchovný rozvoj vykladá a vykonáva (alebo nevykonáva, a ak nie, prečo).

Slovami Baden-Powella z jeho príhovoru na konferencii skautských komisárov z roku 1926:

„Požiadali ma, aby som podrobnejšie opísal, čo si myslím o náboženstve, keď som zaviedol skauting pre chlapcov a dievčatá. „Pýtali sa ma: „Ako sa dostalo náboženstvo do skautingu?“ Odpovedal som: „Vôbec sa tam nedostalo. Vždy tam bolo. Je to základný faktor zakorenený v skautingu pre chlapcov a dievčatá.““ (Sica, 2006, s. 161)

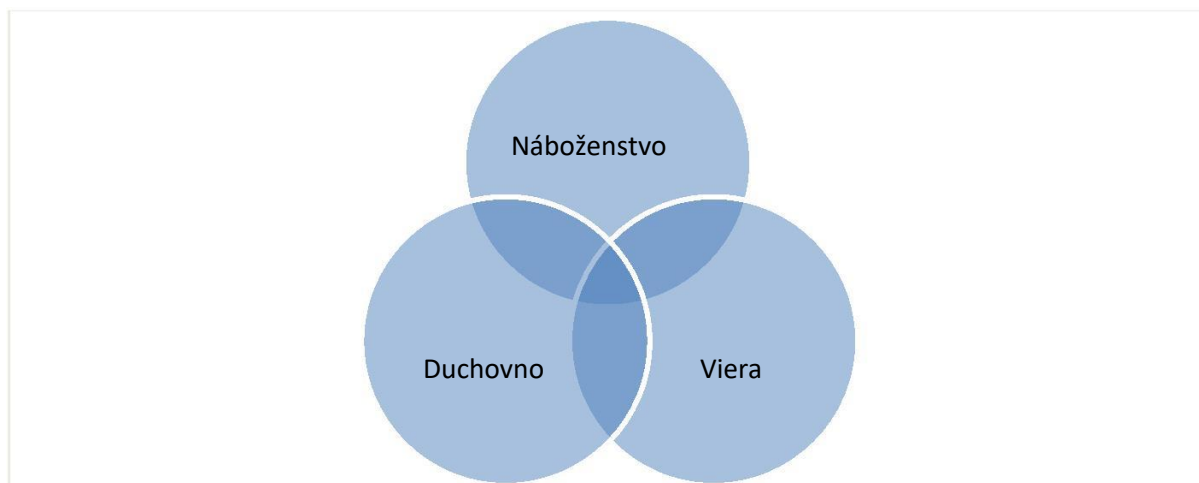
V duchu zakladateľa Baden-Powella je skauting hnutie otvorené mládeži každej krajiny, každej kultúry a každého náboženstva. Preto sa skauting za vyše sto rokov existencie rozšíril do celého sveta.

1.1 DUCHOVNO V SKAUTINGU

Ako každý vie, pojmy duchovno, náboženstvo a viera sa veľmi ťažko definujú. Niekedy sa používajú ako synonymá a inokedy sa dávajú do protikladu. Tento rozsah použitia predstavuje ťažkosti pri skúmaní javov, na ktoré odkazujú, a preto sa vyžaduje zvýšená citlivosť od tých, ktorí analyzujú ich použitie.

V rámci anglického jazyka je história vzťahov medzi tromi hlavnými pojmami náboženstvo, viera a duchovno zložitá, nehovoriac o tom, keby sme sa snažili preložiť tieto slová do iných jazykov, hlavne do neeurópskych. Vzhľadom na dnešné dominantné postavenie angličtiny v medzinárodnom styku (čo sa prejavilo v mnohých stretnutiach a aktivitách WOSM, vrátane hlavných informácií o duchovne, ktoré poskytla, ako aj v spôsobe, akým sa odpovedalo v dvoch prieskumoch uvedených v tejto správe) obmedzíme stručný opis daných vzťahov na to, o čom sa v súčasnosti diskutuje iba v anglickom jazyku. Možno ešte dôležitejšie je, že tieto tri kľúčové pojmy sa skúmajú v programe skautského duchovného rozvoja.

Obrázok 2 **Náboženstvo, duchovno, viera**

Vyššie uvedený diagram pomáha pochopiť, že všetky tri pojmy sa odlišujú, no zároveň sa prekrývajú. Miera zhody a rozdielnosti vyplýva z definície, ktorú má človek v mysli, keď používa tieto bežné slová. Niekoľko takýchto definícií tu uvedieme, aby sa jednoducho poukázalo na skutočnosť, že dialóg je potrebný práve preto, že neexistuje „správna“ definícia

týchto slov, ale iba časom meniace sa významy, ktoré odzrkadľujú meniaci sa charakter ľudskej dynamiky a úvahy o nich.

Súčasná akademická literatúra má tendenciu definovať náboženstvo ako súbor mýtov a rituálov, v ktoré jednotlivé ľudské bytosti veria a pravidelne ich vykonávajú, a ktoré sú navzájom prepojené prostredníctvom náboženských inštitúcií, ktoré zohrávajú kľúčovú rolu v podporovaní náboženských komunít, či už malých, alebo veľkých. Na základe takéhoto výkladu môže človek usúdiť, že náboženstvo ako vyjadrenie duchovna nepredstavuje samo osebe súčasť ľudskej prirodzenosti. Vybrali sme si (alebo nám vybrali, keď sme boli deti) istý náboženský svetonázor. Môže, ale nemusí byť súčasťou života človeka, a ak je, možno zohráva alebo nezohráva dôležitú úlohu v rôznych etapách života. Na druhej strane, celú podstatu a prejav úplnosti a bytia človeka nazývaný duchovno si nemôžeme vybrať. Predstavuje istú skutočnosť v realite, ktorá tvorí každého človeka.

Inými slovami, náboženstvo sa sústreďí na to, aby bolo súčasťou komunity, ktorá zachováva súbor presvedčení a obradov, bez ohľadu na to, či je človek v rámci náboženskej komunity aktívny alebo nie. Duchovno naopak vo väčšine dnešnej literatúry zahŕňa tie myšlienky a činy, pomocou ktorých jednotlivci hľadajú pravdu o sebe, o svojom živote vo vzťahu k sebe samému a ostatným, a takisto vyššiu moc alebo podstatu, nech sa už pod tým myslí čokoľvek.

Hoci veľa ľudí vyjadruje a zažíva duchovno v kontexte náboženstva (to je tá časť diagramu, kde sa oba pojmy prekrývajú), veľa ľudí pociťuje nedostatok podnetov pre ich duchovno v rámci náboženských komunít, a niektorí vyrastú mimo náboženskej komunity a nájdu si iné, nenáboženské formy duchovného prejavu (tá časť kruhu duchovna, ktorá sa neprekrýva s kruhom náboženstva. Môže, ale nemusí sa prekrývať s vierou). Tento prístup pomáha vysvetliť, prečo dnes mnohí spomedzi mladšej generácie spokojne priznajú, že sú „duchovne, no nie nábožensky založení“.

Vzhľadom na množstvo definícií týchto pojmov možno pomôže, keď pridáme nasledovné príklady, aby sme ukázali rozmanitosť interpretácií:

- Hoci náboženstvá majú slová, ktorými sa opisujú, duchovno predstavuje hlboký zážitok, ktorý nemožno presne pomenovať (Borysenko, 1999, In: Burkhardt & Nagai-Jacobson, 2001, s. 11).
- Pojmy duchovno a náboženstvo sa môžu často používať spolu, ale vo vzťahoch, ktoré ich opisujú raz ako cudzincov, súperov a inokedy ako partnerov (Schneiders, 2003, s. 164 – 165).
- Na jednej strane mnohí hovoria o duchovne z hľadiska náboženského presvedčenia a praktík. V ich očiach duchovno neexistuje bez náboženského presvedčenia a praktík. Celé duchovno sa musí nachádzať v náboženskom rámci.
- Na druhej strane mnohí považujú duchovno za pojem, ktorý sa s náboženstvom prekrýva, ale môže ísť aj nad jeho rámec. Pre nich duchovno môžeš, ale nemusíš vnímať a vyznávať v náboženských rámcoch. Ak duchovno nespadá do tohto rámca, stále môže mať význam, či už pre jednotlivca alebo kolektív. Táto skupina zahŕňa aj to, čo sa neskôr stalo názvom knihy od Roberta Fullera: *Duchovne, no nie nábožensky založený* (Fuller, 2001).

Vzťah medzi náboženstvom a duchovnom teda závisí od našej definície oboch týchto pojmov, samozrejme vrátane toho, ako následne definujeme kľúčovú predstavu „konečnej duchovnej reality“, ktorú každý svetonázor využíva.

- Toto hľadisko odráža vnímanie reality v rámci a mimo náboženských tradícií.
- Navyše, skúsenosť s duchovnom niektorých ľudí sa sformovala podľa ich skúsenosti zo života medzi dvoma alebo viacerými náboženskými tradíciami.
- Skúsenosti mnohých ľudí s „duchovnom“ ovplyvňujú rôzne formy dialógu, či už vnútro- alebo medzináboženský, medzikultúrny alebo medzisvetonázorový (naprieč všetkými svetonázormi, náboženskými aj nenáboženskými.)

Z hľadiska medicínskych vied:

- Duchovno odráža podstatu bytia, zjednocujúcu a oživujúcu silu a životný princíp každého človeka. Duchovno preniká do života, formuje životnú cestu a hrá dôležitú rolu v procese pátrania po cieľi, zmysle a vnútornej sile.

„Hoci otázka ducha presahuje kultúru, kultúrne hľadisko človeka ovplyvňuje osobné prejavy duchovna. Osobné hodnoty majú korene v duchovne, z ktorého aj vyplývajú a odrážajú sa v kultúrnych hľadáskách. Duchovno pomáha jednotlivcovi zažívať pocit spolupatričnosti a zapadnúť do spoločnosti. Pretože je podstatné pre každodenný život, ľudia zažívajú duchovno vo veciach banálnych i významných, svetských i posvätných“(Dossey & Keegan, 2008, s. 619 – 620).

Manuál WOSM o duchovnom a náboženskom rozvoji naznačuje, že v skautingu sa dajú nájsť nasledovné vysvetlenia duchovna:

„1) Náboženstvo ako duchovné: Duchovno ako synonymum náboženstva.“ Tu sa duchovno stotožňuje s náboženstvom a dáva do protikladu s „materiálnym, sekulárnym a svetským“. Uznanie najvyššieho Boha a existenciu božského usmernenia pre požadovanie „v zásade náboženskej odozvy“.

2) Duchovno sa týka vývoja jednotlivca v náboženskom kontexte.“ Tu sa duchovno chápe ako niečo veľmi osobné, spojené s našimi vnútornými pocitmi, ale nesúvisiace s vonkajšími vplyvmi. Predstavuje „záväzok k súboru hodnôt a ich dodržiavanie“.

3) Duchovno ako existenciálny vývoj. „Duša človeka“. Duchovno sa taktiež rozumie v spojení s „ľudskou dušou, na vznik pravého ja“.

4) Hľadanie zmyslu vecí a skúseností v sebe samom. „Týka sa hľadania zmyslu a smeru, o ktorom Baden-Powell hovorí: „Duchovno znamená viesť svoje kanoe cez prúd udalostí a skúseností svojom vlastnom vývoji, no i vo vývoji celého ľudstva.““ (Svetová organizácia skautského hnutia [WOSM], 2010, s. 8)

Baden-Powell mal jasný záujem o náboženstvo, ktorý vytýčil pod názvom „povinnosť voči Bohu“ v štvrtej časti *Skautingu pre chlapcov*. Rovnako ako starí rytieri, ktorí „boli veľmi nábožní [...] a vždy dbali na to, aby chodili do kostola alebo kaplnky“ a uznali Boha ako stvoriteľa, to robia aj dnešní „mieroví skauti“. Vyhlasuje:

„Náboženstvo je veľmi jednoduché: za prvé - veriť v Boha. za druhé - robiť dobré skutky pre iných. [...] Nikto nie je dobrým, pokiaľ neverí v Boha a nedodržiava jeho zákony. Takže každý skaut by mal mať náboženstvo“ (Baden-Powell, 1908/2004, s. 230).

Vyzýva k čítaniu dvoch veľkých kníh: „knihy prírody“ a Biblie. Vidí všetky ľudské bytosti ako Božie deti, ako bratov a sestry a vyzýva mladých, aby sa stali mierovými skautmi. Svoje presvedčenie opisuje v nasledujúcom úryvku z časopisu Skauting z roku 1920:

„Hnutie nemá náboženskú stránku. Je celé založené na náboženstve, a teda na vnímaní Boha a službe Bohu“ (Sica, 2006, s. 159).

Takisto veril, že ľudia rôznymi spôsobmi uctieujú toho istého Boha, a toto vytvorilo základy jeho výzvy k náboženskej tolerancii, vzájomnej otvorenosti a spoločnému záväzku. V pôvodnej edícii *Skautingu pre chlapcov* z roku 1908 píše:

„Ľudia patria k rôznym náboženstvám. Poznáme rímskokatolíkov, protestantov, židov, moslimov a pod. Záleží hlavne na tom, že všetci uctieujú Boha, aj keď to robia rozličnými spôsobmi. Sú ako armáda, ktorá slúži kráľovi, aj keď je rozdelená do rozličných častí ako jazdeckto, delostrelectvo a pechota. Tieto časti majú iné uniformy. Takže, keď stretneš chlapca iného náboženstva, nemal by si sa správať nepriateľsky, ale rozoznať, že hoci má inú uniformu, patrí medzi vojakov tvojej armády a slúži rovnakému kráľovi ako ty“ (Baden-Powell, 1908/2004, s. 230 – 231).

Hoci jasne hovorí o dôležitosti náboženstva, niektoré veci naznačujú, že chápe náboženstvo skôr z hľadiska jeho praktickej funkcie než ako účasť na náboženských obradoch a modlitbách. V knihe *Na ceste za úspechom* (1922) Powell rozširuje definíciu náboženstva, ktorú nájdeme v *Skautingu pre chlapcov* nasledovne:

„-za prvé: poznanie kto a čo Boh je;

-za druhé: vyťažiť maximum zo života, ktorý nám Boh dal a robiť to, čo od nás chce. Znamená to hlavne robiť niečo pre druhých“ (Sica, 2006, s. 160 – 161).

V roku 1920 napísal v časopise Skauting toto:

„Náboženstvom nemám na mysli len formálne nedeľné vzdanie pocty božstvu, ale vyššie pochopenie Boha v nás a v našom okolí a následnú vyššiu rovinu myslenia a konania v jeho mene“ (Sica, 2006, s. 159).

Baden-Powell považoval hodnoty a službu za dôležitejšie než to, čo často označujeme ako náboženské presvedčenie a obrady. Bolo pre neho dôležité, aby skauting mal jasné pozadie hodnôt a tradícií, ako aj úplne spojenie so životom človeka. Skauting by mal pomôcť každému skautovi formovať a nájsť svoj život, a taktiež ho pripraviť na aktívnu rolu v spoločnosti. V očiach Baden-Powella stojí za to byť dobrým, ale je ešte lepšie dobro konať.

Hoci súčasné skautské hnutie čerpá inšpiráciu od svojho zakladateľa, nemôže určiť svoj prístup k duchovnému a náboženskému rozvoju v skautingu prostým odvolávaním sa na jeho knihy. Za prvé, obdobie, v ktorom Baden-Powell žil, sa značne líši od nášho a jeho knihy už nemajú normatívnu silu v rámci ustanovení alebo praxe. Mnohé názory, ktoré v istých otázkach zastáva, už hnutie veľmi neuznáva. Za druhé, Baden-Powellove zmýšľanie sa časom zmenilo a s ním aj jeho vzdelávacia metóda (Bruce, 2015, s. 14).

Zásady skautingu označujú povinnosť voči Bohu za jeden z jeho kľúčových princípov. WOSM uvádza pri základných princípoch nasledovné: Povinnosť voči Bohu, ako jeden z princípov skautingu sa tradične vysvetľuje ako „dodržiavanie duchovných princípov, vernosť náboženstvu, pomocou ktoré ich vyjadruje a ako prijatie povinností, ktoré z neho plynú.“ Povinnosť voči Bohu je princípom celosvetového skautingu a WOSM vyžaduje, aby členské Národné skautské organizácie spomenuli „povinnosť voči Bohu“ vo svojich skautských sľuboch, avšak podľa výsledkov prieskumu má uplatnenie tejto zásady v NSO a NSA rôzne formy.

Baden-Powell považuje povinnosť voči Bohu ako súčasť skautského sľubu za dôležitú a významnú časť:

Sľub, ktorý skaut alebo skautka dáva, keď sa stávajú členmi sa začína bodom: „Plniť si povinnosti voči Bohu“. Všimnite si, že sa nehovorí „byť verný Bohu“, pretože to predstavuje skôr duševný stav, ale „plniť“ niečo, čo odzrkadľuje pozitívny a aktívny prístup (1929, s. 24).

Jeden respondent v dotazníku zhrnul prístup Baden-Powella takto:

“Personalmente, creo que cuando BP habla de religión y espiritualidad en su obra, siempre lo contraponen a los chicos que viven sin convicciones, sin ideales, sin valores, sin un propósito en la vida. De hecho, creo sinceramente que BP tenía como objetivo llegar a este tipo de chicos de su sociedad (los “bala perdidas”) y ofrecerles el “gran juego” del escultismo que fuera a la vez una escuela de ciudadanía. Por lo tanto, creo que el acento está menos en la confesionalidad de los scouts y más en ser personas con valores, ideales, convicciones y propósitos en la vida. Creo que una lectura atenta de “Scouting for Boys” y de otras de sus obras permitirían esta interpretación.” (Ja osobne si myslím, že keď Baden-Powell hovoril vo svojich knihách o náboženstve a duchovne pre chlapcov, myslel tým chlapcov bez viery, ideálov, hodnôt a zmyslu života. V podstate si myslím, že cieľom Baden-Powella bolo začleniť takýchto „padlých“ chlapcov do spoločnosti a ponúknuť im skauting ako „skvelú hru“, ktorá v tom čase nahrádzala meštiansku školu. Preto si myslím, že sa kladie dôraz menej na vieru skautov a viac na to, aby sa stali ľuďmi s hodnotami, ideálmi, vierou a zmyslom života. Myslím, že ak pozorne čítate „Skauting pre chlapcov“ a jeho iné knihy, môžete dospieť k tomuto záveru).

1.2 STRUČNÁ HISTÓRIA „POVINNOSTI VOČI BOHU“ V USTANOVENÍ SKAUTINGU VO SVETE

Pôvodná rozmanitosť

Baden-Powellov pokusný tábor na ostrove Brownsea v auguste 1907 sa považuje za začiatok skautského hnutia, hoci jeho rýchlemu rasti pomohlo vydanie pomerne pestrej zbierky *Skauting pre chlapcov* začiatkom nasledujúceho roka. Vo svojich počiatkoch skauting nebol výsledkom snahy o vytvorenie organizácie či hnutia, išlo len o rozšírené nasledovanie inšpiratívnej osobnosti a o jeho víziu poučiť dobrých občanov.

Zákon a sľub v *Skautingu pre chlapcov* mali byť len inšpiráciou (Vallory, 2012, s. 10 – 11), rovnakou ako postavy z *Knihy džungle* pre vlčatá (skauti, 6 – 10 rokov). Hoci neskôr prevzali formálnu ústavnú úlohu, nebol to ich pôvodný účel.

Skauting veľmi skoro prerástol britskú kresťanskú komunitu a geografické hranice prevažne kresťanských krajín, a šíril sa do prevažne moslimských krajín, ako aj do tých, ktorých väčšina

tvoria budhisti, hinduisti, konfucianisti alebo animisti. Židovskú skautskú skupinu napríklad založili v meste Leeds vo Veľkej Británii v roku 1909 a v Indii začal skauting v rovnakom roku a rýchlo sa rozšíril medzi komunitami miestnych, ako aj medzi komunitami z iných krajín.

Skautskú asociáciu však založili v Británii až v roku 1909 a Medzinárodný výbor skautov bol založený až v roku 1922.

Zatiaľ čo väčšina krajín nasledovala britský model jednej asociácie, ktorá pripúšťa širokú škálu postojov k náboženstvu, situácia vo Francúzsku a Belgicku bola odlišná. V týchto krajinách sa v súlade so zásadou odluky cirkvi od štátu založili odlúčené (sekulárne) a náboženské (zvyčajne protestantské) asociácie a tento model napodobnili pri vzniku ďalších asociácií v kolóniách (WOSM, 2001, s. 36). Keď teda z už vytvorených Národných skautských organizácií v roku 1922 prvýkrát vznikla medzinárodná organizácia, zahŕňala niektoré, ktoré „nevykonávali žiaden druh náboženských aktivít“ (Vallory, 2012, s. 136).

Lazlo Nagy to zhrňa takto: „ako sa sľúbilo pred dvoma rokmi v Londýne, všetky národné asociácie boli uznané bez akýchkoľvek podmienok. To znamenalo, že v niektorých zakladateľských krajinách sa uznali asociácie bez jasného odkazu na službu Bohu“ (1985, s. 137).

Je všeobecne známe, že medzi ne patrí šesť asociácií. Viaceré ďalšie však tvrdia, že spadajú do tohto zoznamu, vrátane Belgicka (BSB), Francúzska (EDF), Luxemburska (FNEL), Portugalska (AEP), Madagaskaru (Kiadini), Senegalu (EDS), Dánska (DDS), Nemecka (BdP), Holandska (NPV), Nórska a Švédsko.

Potvrdenie miesta náboženstva: Medzinárodná konferencia skautov v Kodani v roku 1924

Medzinárodná konferencia skautov v roku 1924 potvrdila miesto duchovna a otvorenosť všetkým náboženstvám. Taktiež potvrdila, že skauting by mal posilňovať náboženské presvedčenie. Túto poznámku pridali, aby reagovali na obavy katolíckych biskupov a ďalších náboženských vodcov, že účasť na otvorenom hnutí akým sa skauting stal, môže viesť k oslabeniu náboženskej príslušnosti a identity (Vallory, 2007, s. 105).

Uznesenie 14/24 Princípy skautingu

Medzinárodná konferencia skautov vyhlasuje, že hnutie skautov má národný, medzinárodný a univerzálny charakter a cieľom hnutia je vychovať pre jednotlivé národy, no i pre celý svet mládež, ktorá je fyzicky, morálne a *duchovne* silná...

Hnutie je univerzálne v tom, že trvá na univerzálnom bratstve všetkých skautov každého národa, spoločenskej vrstvy či viery. Skautské hnutie neoslabuje, ale naopak *posilňuje individuálne náboženské presvedčenie*. Skautský zákon vyžaduje, aby skaut skutočne a úprimne vyznával svoje náboženstvo. Zásady hnutia zakazujú akúkoľvek sektársku propagandu na spoločných zhromaždeniach.

Po roku 1924 Medzinárodný výbor formálne posúdil žiadosti o členstvo. *Skauting a duchovný rozvoj* hovorí o súhlase s mnohými obmenami, napríklad pre budhistov („povinnosť voči svojmu náboženstvu“), hinduistov (moja Dharma) a pre niektoré moslimské asociácie (byť verný Bohu a kráčať po stopách jeho proroka a jeho nasledovníkov“) (WOSM, 2001, s. 37).

Skauting a duchovný rozvoj ďalej uvádza, že

by sa malo zdôrazniť, že v týchto troch prípadoch, sľuby nepredstavovali „alternatívne sľuby“, ale išlo o vyjadrenia sľubov „s Bohom“, podľa rôznych náboženských presvedčení. Od začiatku hnutia sa mala Baden-Powellova predstava o „povinnosti voči Bohu“ rovnako uplatňovať pri polyteistických náboženstvách ako hinduizmus alebo pri tých, ktoré podobne ako budhizmus, nepoznajú osobného Boha (WOSM, 2001, s. 37).

Neochotné uznanie rozmanitosti: Medzinárodný výbor v roku 1932

V roku 1932 Medzinárodný výbor potvrdil, že v sľube vyžaduje dodatok o povinnosti voči Bohu, a že organizácie, ktoré ho nemajú, môžu ostať, no výbor dúfa, že v budúcnosti použijú celé znenie sľubu. *Skauting a duchovný rozvoj* ho podrobne cituje a stojí za to zopakovať ho zopakovať i na tomto mieste.

Túto záležitosť podrobne prediskutovali na 2. medzinárodnej konferencii v Paríži v roku 1922, kde prevládal názor, že nakoľko týchto pár asociácií, ktoré pozmenili skautský sľub už uznali, nebolo by správne odvolať ich uznanie, hoci dúfali, že časom si nájdu cestu k obnoveniu plného znenia skautského sľubu.

Medzinárodný výbor rozhodol, že pri nových asociáciách, ktoré žiadajú o uznanie, prebranie celého znenia sľubu sa musí považovať za hlavný predpoklad. Od roku 1922 sa preto neuznali žiadne asociácie, pokiaľ ich sľub nezahŕňal doložku o „povinnosti voči Bohu“.

Vyskytli sa dva alebo tri prípady, kedy nové asociácie požiadali o uznanie, hoci ich sľub nezahŕňal túto doložku, ale vo všetkých prípadoch ešte pred uznaním prijali sľub v plnom znení.

Medzinárodná komisia považuje za nevyhnutné, aby bola ktorákoľvek asociácia, ktorá chce byť uznaná za člena Svetového bratstva skautov, pripravená bezodkladne prijať základné princípy stanovené zakladateľom, keď založil Hnutie. Po dvadsiatich piatich rokoch praxe akceptujú tieto pravidlá nielen kresťanské krajiny, ale aj ľudia z iných vierovyznaní, ako sú moslimovia, židia a pod. (WOSM, 2001, s. 37 – 38).

Problém, ktorý ľahko rozdelí: Dvanásť Medzinárodná skautská konferencia 1949, Elvsaeter, Nórsko

Na dvanásť Medzinárodnej konferencii v roku 1949 bol podaný návrh, ktorý si vyslúžil veľkú podporu, aby tie Asociácie, ktoré nemali v sľube Povinnosť voči Bohu alebo svojmu náboženstvu nemohli byť považované za členov. Po ostrej trojdňovej diskusii bola konferencia rozdelená a návrh získal 72 hlasov za a 72 hlasov proti. Predseda ho zamietol a návrh bol vymazaný z protokolu (Vallory, 2012, s. 137).

Vallory popisuje oficiálny názor, ktorý sa neskôr už nezmenil, že „skauting a viera sú neoddeliteľné, napriek tomu, že existencia laického skautingu potvrdzuje, že táto veta sa môže prehliadnúť a prísľub vzdelávania v duchovnom rozmere bude zachovaný bez toho, aby skauting stratil svoju identitu.“ (Vallory, 2012, s. 137).

Na ceste k voľnejšej interpretácii

O dvanásť rokov neskôr uvažovala osemnásť Konferencia v Lisabone nad voľnejšou formuláciou povinnosti voči Bohu ako „duchovnej realite“ alebo „vyššej duchovnej moci vo vesmíre“. Aj keď niektorí boli proti, výsledné uznesenie bolo nasledovné:

Uznesenie 8/61 Povinnosť voči Bohu

Konferencia uznáva, že povinnosť voči Bohu/náboženstvu je základným pilierom filozofie a zámeru skautského hnutia.

Skautská asociácia si želá, aby bolo prostredníctvom sľubu dovolené členstvo nielen tým, ktorí veria v osobného Boha, ale aj v duchovnú realitu.

Akákolvek takáto informácia musí byť v súlade s pôvodným skautským sľubom, ktorý uznáva najvyššiu duchovnú bytosť.

Konferencia považuje za zodpovednosť skautskej organizácie osloviť čo najviac chlapcov v oblasti jej vplyvu, viesť ich k duchovnému životu a zaručiť, že náboženská viera, ku ktorej sa skaut hlási, je plne chránená.

Predposledný vývoj týchto krátkych dejín je prijatie upravených stanov na dvadsiatej šiestej Svetovej skautskej konferencii v Montreale v roku 1977. Stanovy znovu potvrdzujú dôležitosť duchovného aspektu ako súčasť zmyslu skautingu a vysvetľujú povinnosť voči Bohu ako „Dodržiavanie duchovných princípov, vernosť náboženstvu, ktoré ich vyjadruje a prijatie z neho vyplývajúcich povinností“ (WOSM, 2001, s. 40). Od každej národnej skautskej organizácie (NSO) vyžaduje, aby mala schválený skautský sľub a pravidlá, v ktorých sa odzrkadľujú princípy skautingu „v jazyku náležitom kultúre každej národnej skautskej organizácie“ (WOSM, 2001, s. 40). Nesmieme zabúdať na to, že *Skauting a duchovný rozvoj* zdôrazňuje, že tieto princípy sú stanovené vo vzdelávacom programe a preto by mali byť chápané dynamicky (WOSM, 2001, s. 41).

Záverečnou fázou je rýchly rast skautingu po páde komunizmu. *Skauting a duchovný rozvoj* hovorí o konkrétnych výzvach pochádzajúcich z kultúr, v ktorých sa slovo Boh ťažko používalo. Napísali:

Otázka, s ktorou musel skauting zápasiť, bola: môže byť meno Boha vnútené v sľube mladým ľuďom, ktorí sú úplne „sekularizovaní“ hlboko zakorenenými predsudkami? Riešenie, ktoré prijala Ustanovujúca komisia s podporou Svetovej komisie, bolo nasledovné:

V prvom kroku Ustanovujúca komisia definovala duchovný rozmer, ktorý bol podľa nej teologicky i výchovne opodstatnený: „Prijatie duchovnej reality a hľadanie jej úplného významu“.

V rovnakom duchu prijala Komisia nasledovnú formuláciu sľubu: „Vykonávať moju povinnosť voči Bohu je prijať duchovnú realitu a hľadať jej úplný význam“.

Týmto spôsobom Ustanovujúca komisia s podporou Svetovej skautskej komisie poukázala na to, že sa môže použiť jedna a/alebo druhá časť formulácie, no v žiadnom prípade sa nemôže zložiť sľub bez duchovného rozmeru. Horeuvedená formulácia bola pokladaná za „formuláciu pre dospelých“, ktorá by sa mala prispôbiť veku, jazyku atď. člena (WOSM, 2001, s. 41).

Jacques Moreillon, v tom čase generálny tajomník Svetovej organizácie skautského hnutia, v príhovore svojmu nástupcovi popísal toto obdobie ako obdobie „uznania nových krajín (oblasť, ktorá nám priniesla 37 nových krajín za posledných 15 rokov, hlavne vďaka pádu Sovietskeho zväzu), keď sme pevne stáli za obranou skautských zásad a vyhli sme sa „pro-forma“ uznaniu „pseudoskautských“ organizácií bez duchovného rozmeru.“ (2004, In: Vallory, 2007, s. 146 – 147).

2. CIELE ŠTÚDIE

V súčasnosti sa zdá, že oblasť duchovného vývoja v skautingu prechádza prechodným obdobím k zlepšeniu jeho dosahu počas nasledujúcich mesiacov a rokov. Vzhľadom na narastajúci význam duchovných a náboženských rozmerov vo väčšine oblastí po celom svete, čo je evidentné v tom, že celá akademická obec, hlavne v politických vedách a sociológii, upravila svoje teórie o sekularizácii za posledných pätnásť rokov, má táto správa za úlohu pomôcť vyplniť medzeru vo vedomostiach o duchovných a náboženských otázkach v rámci skautingu. Táto správa je dôležitou súčasťou v procese monitorovania a vyhodnocovania, keďže bude tvoriť základ pri rozhodovaní a meraní dosahu a výsledkov v budúcnosti.

Táto správa poskytuje WOSM a Medzinárodnému centru pre medzináboženský a medzikultúrny dialóg (KAICIID), a tiež relevantným interným a externým zainteresovaným osobám, cennú príležitosť lepšie porozumieť situácii týkajúcej sa súčasného duchovného vývoja v skautingu a príležitosť porovnať očakávané výsledky prieskumu s obdržanými odpoveďami.

Tieto konkrétne ciele pochádzajú z kompetencií osobitného oddielu. Jeho hlavnou úlohou je „analyzovať duchovný vývoj v skautingu a navrhnúť riešenia Svetovej skautskej komisii z hľadiska stanov a z edukačného hľadiska“ a má poverenie:

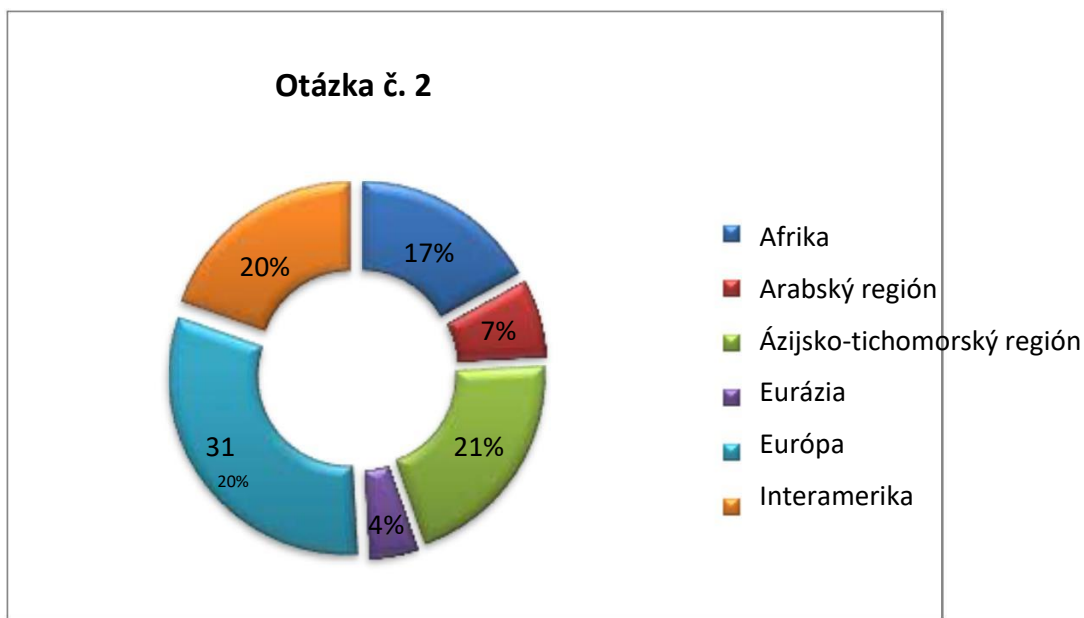
- “a. Analyzovať súčasný stav práce vykonanej v oblasti duchovného rozmeru v skautingu.
- b. Navrhnuť Svetovej skautskej konferencii v roku 2017 spôsob, ako riešiť povinnosť voči Bohu z hľadiska stanov a z edukačného hľadiska.
- c. Navrhnuť Svetovej skautskej komisii spôsob, akým posilniť prácu v oblasti Duchovného rozvoja.“

Štúdia bude mať teda za úlohu rozpoznať a analyzovať všetky dôležité výzvy, ktorým čelia všetky organizácie v oblastiach programu pre mládež, výchovy dospelých a vo formulácii skautského sľubu. Keďže riešenia problémov často prinášajú ľudia z praxe, štúdia bude mať za úlohu spoznať metódy a perspektívy z týchto oblastí, ktoré títo ľudia využívajú vo svojom domácom prostredí a mohli by pomôcť aj ostatným členom hnutia.

3. METODOLOGICKÝ RÁMEC

Pracovná skupina Povinnosť voči Bohu vykonala prieskum v Národných skautských organizáciách (NSO) a Národných skautských asociáciách (NSA). V prieskume bola využitá kvalitatívno-kvantitatívne výskumné nástroje na zozbieranie dát z rôznych členských organizácií po celom svete. Informácie o duchovnom rozvoji v skautingu boli zozbierané za pomoci NSO a NSA a členov Svetového skautského medzináboženského fóra. Na získané odpovede sa na účely analýzy a tejto štúdie vzťahuje princíp prísnej dôvernosti. Analýzy oboch prieskumov boli vykonané jednou organizáciou: v prieskume č. 1 to bola NSO/NSA, v prieskume č. 2 zase organizácia a/alebo sieť s členstvom vo Svetovom skautskom medzináboženskom fóre. V prípadoch, kde NSO alebo NSA poskytla viacero odpovedí, boli odpovede doplnené odkazmi a porovnané, aby zahŕňali najreprezentatívnejší názor pre analýzu. Všetky citácie, ktoré nepochádzajú zo zdrojov publikovaných v tejto správe, sú z odpovedí na dotazníky vo svojom pôvodnom, nepozmenenom znení. Táto správa primárne využíva citačnú a referenčnú normu APA.

Obrázok 3 Regionálne rozloženie odpovedí v prieskume

3.1 PRIESKUM Č.1

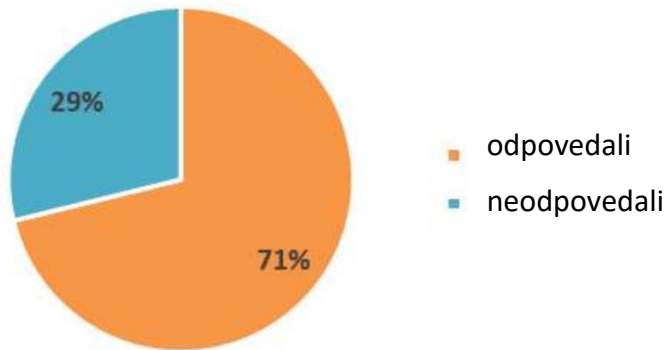
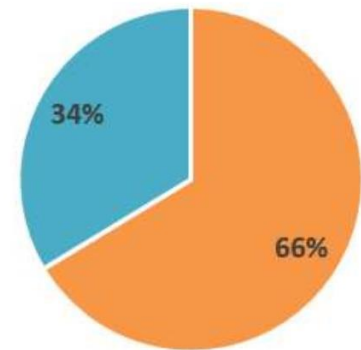
Prieskum č. 1 obsahoval spolu 45 otázok (plus 5 otvorených políčok pre ďalšie komentáre týkajúce sa určitých tém). Prieskum bol vedený v piatich rôznych jazykoch: anglický, francúzsky, španielsky, arabský a ruský jazyk. Zo 45 položených otázok bolo v online prieskume 28 uzavretých otázok. V tých museli respondenti označiť políčko alebo si vybrať z odpovedí. Zvyšných 17 otázok bolo otvorených, kde respondenti mohli slobodne napísať svoj názor.

Dáta v prieskume č. 1 boli zozbierané prostredníctvom NSO a NSA v roku 2016 cez službu SurveyMonkey použitím dotazníka, ktorý sa zaoberal šiestimi oblasťami:

1. Všeobecné informácie
2. Duchovno
3. Duchovný rozvoj v programe pre mládež
4. Vodcovské školenie
5. Stanovy a pravidlá
6. Ďalšie informácie

Prieskum č. 1 zozbieral 233 odpovedí zo 139 rôznych NSO a NSA (z celkových 212), čo predstavuje viac ako 66% mieru odpovedí spomedzi NSO a NSA. Odpovede boli celkovo získané od 116 NSO (z celkových 163), čo predstavuje 71% mieru odpovedí spomedzi NSO. Tento bezprecedentný počet odpovedí môže poslúžiť ako hodnoverný ukazovateľ záujmu o diskusiu o princípe povinnosti voči Bohu v NSO a NSA. Veľký počet odpovedí a dôkladná spätná väzba môžu byť tiež odzrkadlením súčasného mediálneho pokrytia geopolitických konfliktov, kde náboženstvo v rôznej miere zohráva určitú úlohu.

Obrázok 4 **Miera odpovedí**

Miera odpovedí NSO**Miera odpovedí NSO a NSA**

3.2 PRIESKUM Č. 2

Prieskum č. 2 bol tiež vedený v rovnakých piatich jazykoch, tentokrát medzi členmi Svetového skautského medzináboženského fóra. Zo 16 otázok (a jedného otvoreného políčka pre poskytnutie ďalších materiálov a informácií) boli 2 uzavreté a 14 otvorených otázok. Prieskum č. 2 bol tiež vedený prostredníctvom služby SurveyMonkey, ale dotazník nebol rozdelený do špecifických častí. Celkovo 7 členov Svetového skautského medzinárodného fóra odpovedalo na prieskum č. 2.

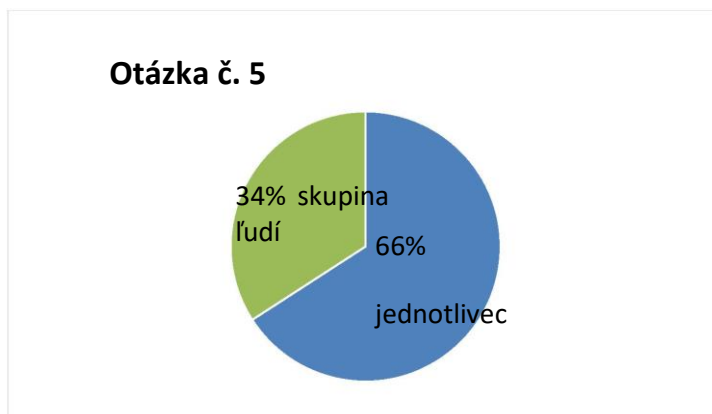
V oboch prieskumoch si mohli respondenti vybrať manuálny spôsob odpovedi namiesto použitia služby SurveyMonkey. Celkovo 15 NSO a NSA a traja členovia Svetového skautského medzinárodného fóra uprednostnili zadať odpovede manuálne.

Tabuľka 1 Prehľad prieskumných činností a získavania dát		
Metóda	Opis	Odpovede podľa jazykov
Prieskum č. 1 (SurveyMonkey, NSO a NSA)	28 uzavretých a 17 otvorených otázok	anglický: 149 arabský: 25 španielsky: 21 francúzsky 20 ruský: 3
Prieskum č. 1 (manuálne odpovede, NSO a NSA)	28 uzavretých a 17 otvorených otázok	francúzsky 9 anglický: 5 španielsky: 1

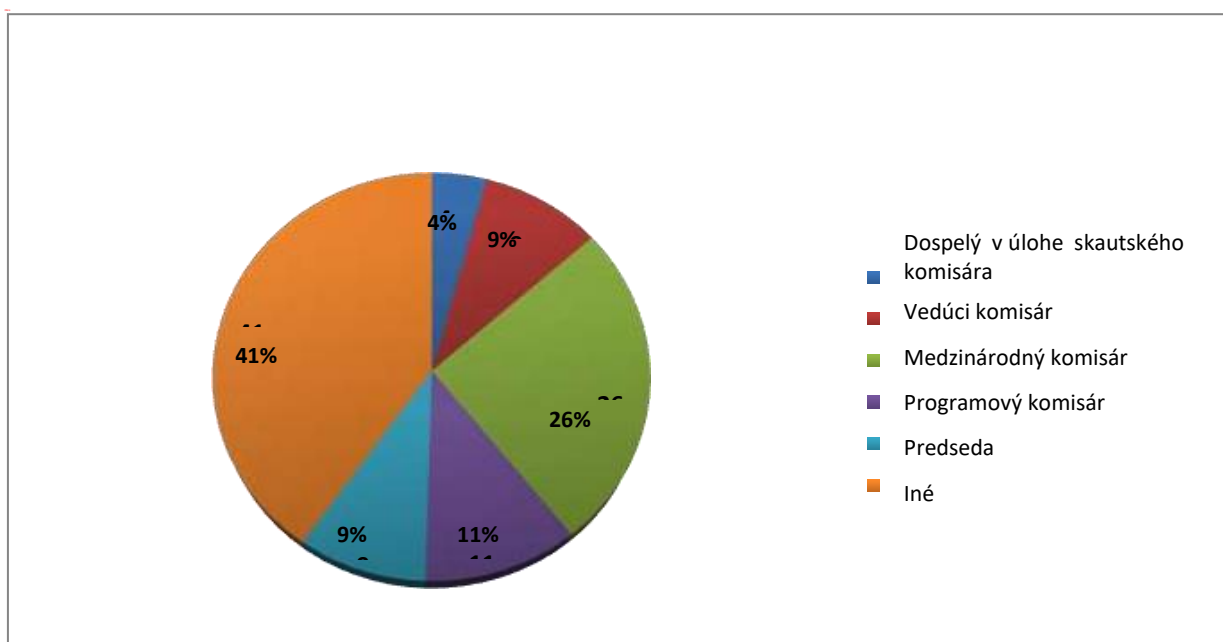
Prieskum č. 2 (SurveyMonkey, IfoWS)	2 uzavreté a 14 otvorených otázok	anglický: 6 arabský: 1
Prieskum č. 2 (manuálne odpovede, IfoWS)	2 closed and 14 open-ended questions	anglický: 3
		Spolu: 243

Prvé štyri otázky prieskumu č. 1 mali podať všeobecný prehľad o respondentoch, ich krajine pôvodu a pozíciách v NSO a NSA.

Obrázok 5 Skupinové odpovede a odpovede jednotlivcov v prieskume

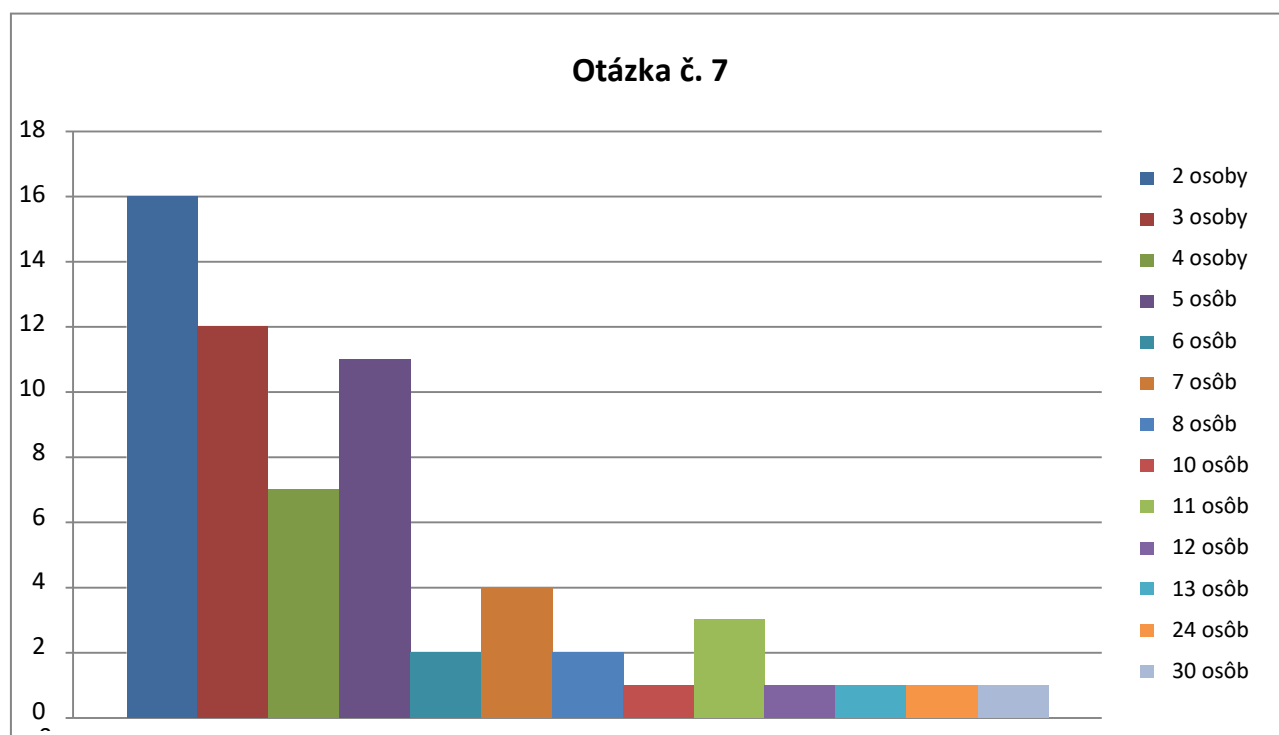

Obrázok 6 Postavenie respondentov vo svojej NSO/NSA

Radi by sme vyjadrili naše najhlbšie uznanie tým NSO a NSA, ktoré pre zaručenie dobrovoľnej odpovede na prieskum, organizovali stretnutia a diskusie pred tým, než poskytli svoje odpovede. Obrázok 5 ukazuje, koľko ľudí sa zapojilo do poskytovania odpovedí v prieskume v prípadoch, keď odpovedala viac ako jedna osoba.

Obrázok 7 Počet ľudí zapojených do odpovedania v prieskume

3.3 KVALITA ODPOVEDÍ

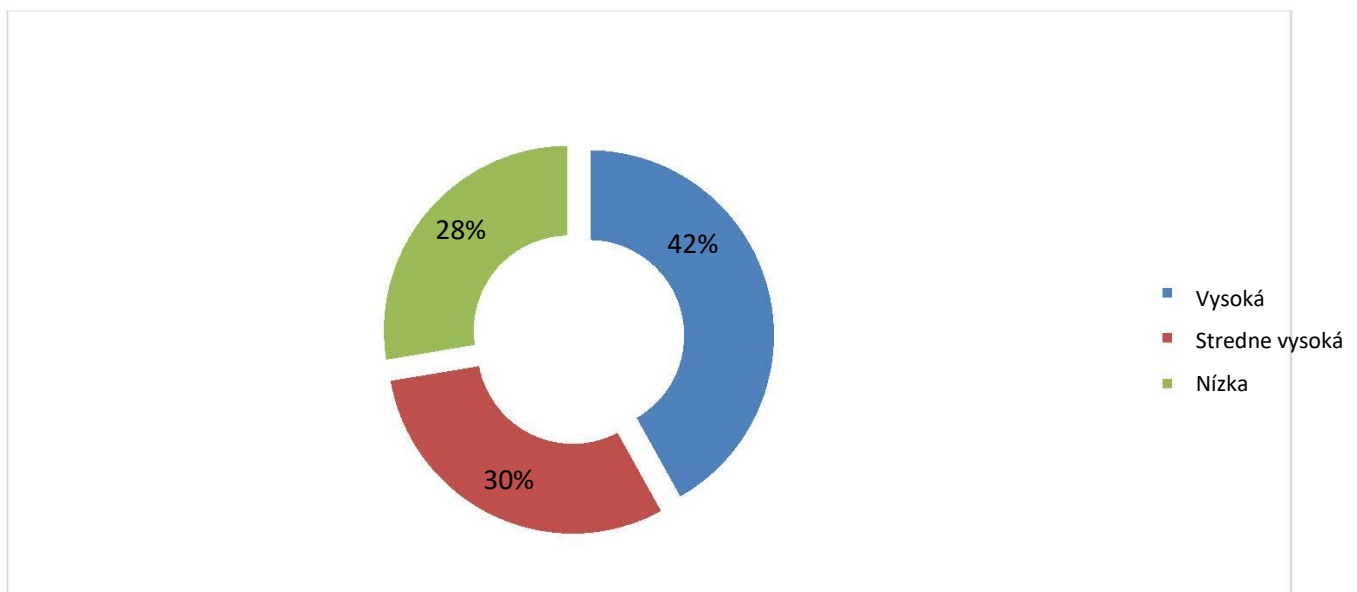
Začiatčným bodom pri hodnotení odpovedí bolo 45 otázok. Na tento účel boli použité štyri kategórie: vysoká, stredne vysoká a nízka miera odpovedí, alebo žiadna (ani jedna otázka nebola zodpovedaná). Tento postup bol zvolený na to, aby sa zistilo, akú dôležitosť a vážnosť venovali jednotlivé NSO/NSA súčasnej diskusii na tému *Povinnosť voči Bohu* v skautingu.

- Kategória „nízka miera odpovedí“ bola pridelená ľuďom, ktorí odpovedali na 1 až 16 otázok

- Kategória „stredne vysoká miera odpovedí“ bola pridelená ľuďom, ktorí odpovedali na 17 až 32 otázok
- Kategória „vysoká miera odpovedí“ bola pridelená ľuďom, ktorí odpovedali na 33 až 45 otázok.

Navyše, v 16 prípadoch tím, ktorý zberal údaje, nedokázal rozpoznať NSO alebo NSA a ani krajinu, pretože respondent otvoril prieskum, ale neodpovedal na žiadnu otázku. Preto je výsledné percento odpovedí vypočítané na základe celkového počtu z prvých troch kategórií (217 odpovedí) z prieskumu č. 1.

Obrázok 8 **Kvalita odpovedí**

3.4 OBMEDZENIA

V tejto časti sú zosumarizované obmedzenia štúdie, ktoré boli zaznamenané pri analyzovaní dát pre túto správu.

Obmedzenia pri hodnotení prieskumu

Tím zbierajúci dáta narazil na problém, keď v 10 prípadoch rôzni ľudia v tých istých NSO /NSA odpovedali na otázku v prieskume č. 1 rozdielne. Na jednej strane to sťažuje rozpoznanie jedného jedinečného názoru organizácie na konkrétnu tému danej otázky, na druhej strane

to sčasti umožňuje vidieť rôzne názory (maximálne dva až tri v jednom prípade). Tieto rozdiely v rámci NSO alebo NSA budú označené ako A), B) alebo C), ak to bude potrebné. Kombinácia odpovedí od Programového komisára, člena Národnej skautskej rady a Skauta Rovera môže poslúžiť ako ukazovateľ rozmanitosti a úrovne respondentov v 10 prípadoch, kde NSO a NSA poskytla viac ako 1 odpoveď na konkrétnu otázku v prieskume č. 1. Okrem toho 5 NSO odpovedalo v prieskume vo svojom materinskom jazyku alebo vo viacerých jazykoch a zároveň i v angličtine. V týchto prípadoch analyzačný tím urobil alebo skontroloval preklad do anglického jazyka na účely zapracovania výsledkov v prieskume č. 1 do tejto správy.

Dĺžka prieskumu

Dá sa nepriamo zistiť, že dĺžka prieskumu a pravdepodobne i rôzne časové obmedzenia ovplyvnili viacero respondentov. V približne 30% prípadov bol počet preskočených otázok pomerne vysoký, takže bolo pre tím, ktorý zberal dáta, pomerne náročné zachytiť celú ich situáciu. Väčšinou boli nezodpovedané práve otvorené otázky. Z tých vybral tím päť najmenej zodpovedaných otázok, aby analyzoval, prečo práve tieto otázky zostali nezodpovedané. Sú to nasledovné otázky:

Otázka 9: Ako chápe vaša NSO alebo NSA duchovno? (129 neodpovedalo)

Otázka 16: Mohli by ste sa podeliť o overené riešenia alebo úspešné príbehy týkajúce sa využitia duchovného rozmeru v programe pre mládež? (123 neodpovedalo)

Otázka 27: Dostávate od niekoho iného výraznú podporu? Ak áno, popíšte ju, prosím. (141 neodpovedalo)

Otázka 33: Mohli by ste sa podeliť o overené riešenia alebo úspešné príbehy týkajúce sa školenia vašich vodcov v duchovnom rozvoji? (159 neodpovedalo)

Otázka 37: Ktoré zdroje sú k dispozícii vo vašej NSO alebo NSA na školenie skautských vodcov v implementácii duchovného rozvoja v programe pre mládež? (152 neodpovedalo)

Vyššie 65% respondentov tohto prieskumu sa rozhodlo neodpovedať na týchto päť otázok. Možné vysvetlenie takého vysokého čísla by mohlo byť, že všetky tieto otázky sú otvorené a preto ich zodpovedanie zabralo viac času.

Validita a spoľahlivosť dát uvedených respondentmi

Väčšina zozbieraných dát bola založená na uvedení odpovedí respondentom. Uvádzanie informácií priamo respondentom má teoreticky mnohé obmedzenia, napríklad možnosť nevedome vynechať informáciu alebo na ňu zabudnúť, zveličiť ju alebo nespomenúť si presne na zážitky a udalosti, alebo prístup k celkovému pohľadu na to, čo sa v NSO alebo NSA robí; snaha respondenta odpovedať tak, ako to očakáva verejnosť, poskytovanie nepravdivých informácií a znížená výpovedná hodnota, keď respondent nerozumie otázke. Prípady, kde jednotlivé NSO alebo NSA poskytli viaceré individuálne odpovede, môžu naznačovať rozmanitosť perspektív a/alebo premenlivosť názorov respondentov v NSO alebo NSA, čo môže ovplyvňovať výsledky pozitívne aj negatívne, ako sme to už vyššie spomínali. V tejto správe nedokážeme zistiť, do akej miery môžu existovať teoreticky možné zdroje nespoľahlivosti, a pokiaľ to je náš prípad, nedokážeme zistiť, ako veľmi takýto problém ovplyvnil kvalitu odpovedí a ich následnú analýzu.

Ďalšie organizácie súvisiace so skautingom

Prieskum č. 1 bol vytvorený špeciálne pre NSO a NSA. Napriek tomu sa zdá, že medzi 217 respondentami boli dve Skautské oblasti Svetovej organizácie skautského hnutia a dve siete v hnutí. Hoci títo štyria respondenti nepatria do NSO alebo NSA v pravom zmysle, ich zaradenie do celkového počtu odpovedí výsledky ovplyvní len minimálne, pretože takýchto odpovedí bolo málo.

4. ZHRNUTIE KLÚČOVÝCH ZISTENÍ

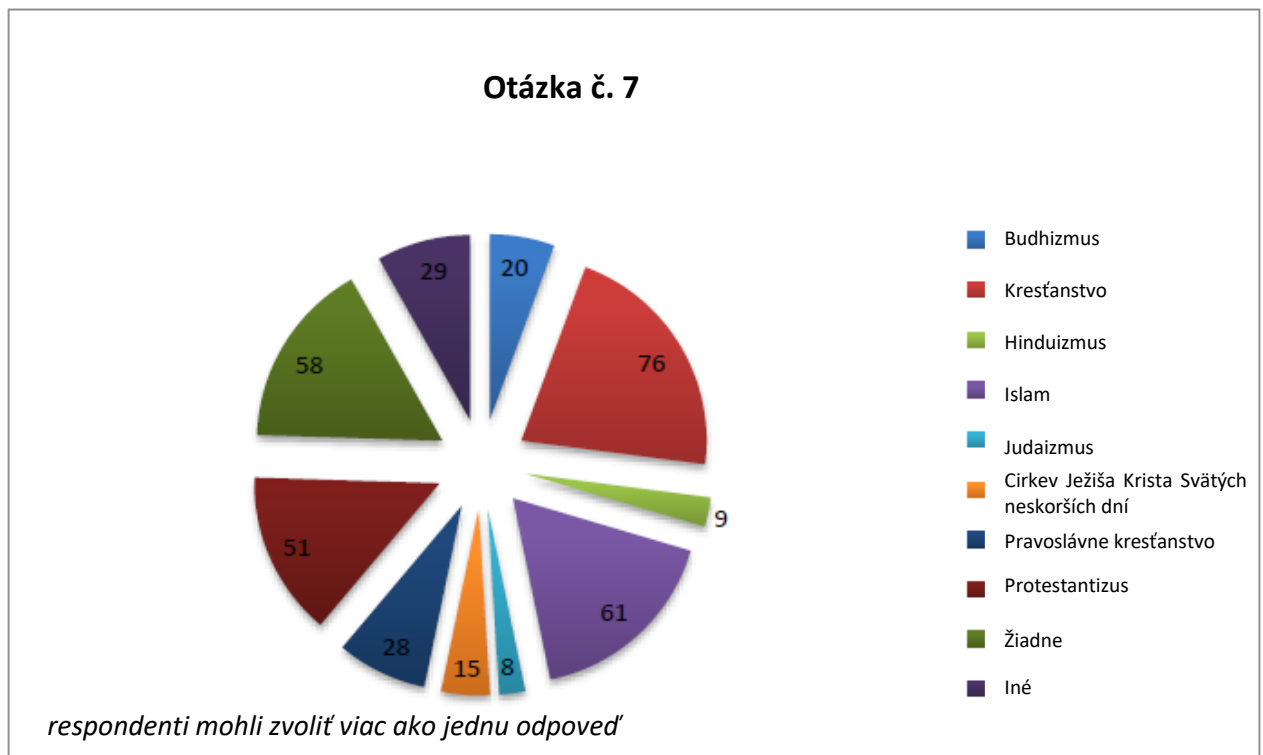
4.1 PRIESKUM Č. 1: NSO a NSA

4.1.1 NÁBOŽENSTVO V SKAUTINGU

Otázky 6-8

Odpovede v prieskume ukázali, že veľa ľudí chápe skauting ako inkluzívne a otvorené hnutie, ktoré zahŕňa členov veľkého počtu rôznych vier a náboženstiev, ale aj členov bez náboženského presvedčenia alebo viery, ako sú ateisti, agnostici a isté typy humanistov.

Obrázok 9 Počet odpovedí v prieskume podľa náboženského presvedčenia

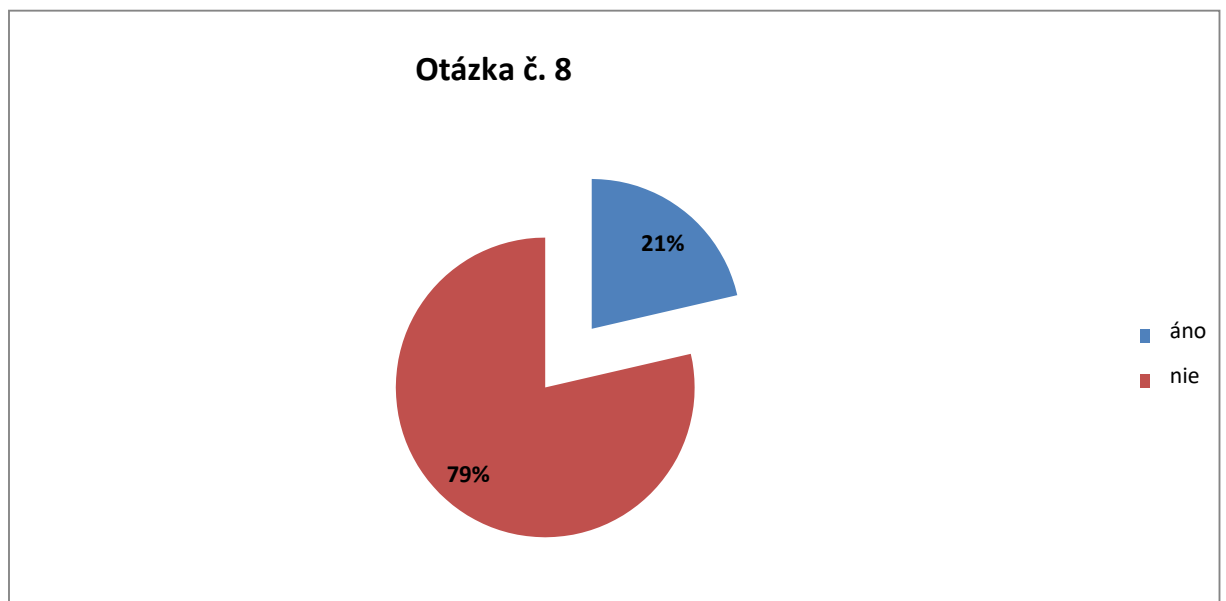

Na úrovni organizácie väčšina respondentov v prieskume nie je pričlenená k žiadnej náboženskej skautskej organizácii ako je CPGS, DESMOS, ICCS, IFJS, IUMS, WBSC, Won-budhistická skautská rada alebo Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní. Veľa z nich je nábožensky nezávislých, ale spolupracujú s rôznymi náboženskými skupinami a organizáciami tak na miestnej, ako aj národnej úrovni a zúčastňujú sa podujatí v rámci Svetového skautského medzináboženského fóra po celom svete.

Je dôležité spomenúť, že väčšina NSO/NSA v španielsky hovoriacich krajinách je pridružená k ICCS a väčšina moslimských krajín k IUMS. V Eurázii má najviac prívržencov DESMOS. ICCS a DESMOS sa radia medzi základné náboženské organizácie s najväčším množstvom kontaktov s rôznymi NSO a NSA, okrem arabsky hovoriacich krajín a primárne nemoslimských ázijských krajín.

Napriek tomu, že prevažná väčšina NSO a NSA prijíma členov zo všetkých náboženstiev a vier, existuje pár výnimiek, na ktoré sa vzťahujú prísne pravidlá prijatia.

Obrázok 10 **Nutnosť náboženskej príslušnosti pre získanie členstva v NSO alebo NSA**

4.1.2 DUCHOVNOSŤ

Otázky 9-11

Výsledky prieskumu ukázali, že slová *náboženstvo* a *duchovno* sa niekedy voľne zamieňajú a inokedy sa používajú ako antonymá. Pár online respondentov priznalo, že majú ťažkosti rozlíšiť náboženstvo a duchovno. Náboženstvo a duchovno k sebe patria, no nie sú rovnaké. Pre tých, ktorí odpovedali na prieskum, je duchovno nevyhnutnou súčasťou skautingu a je dôležité pre osobnostný rozvoj každého skauta. Veľa NSO a NSA chápe duchovno ako skúsenosť človeka s vnútornými pocitmi a názormi, a ako potrebnú časť snahy každého skauta nájsť odpovede na filozofické otázky.

„[...] *INŠPIRÁCIA JE POTREBNÁ: Skauti a vodcovia hľadajú odpovede na náročné otázky. Kto som? Čo si o mne myslia druhí? Čo prinesie zajtrajšok? [...]*“

„Duchovno je pre nás základný pilier skautingu a vodcovstva. Duchovno nás núti zamyslieť sa nad nami, našimi životmi a naším pochopením pre ostatných. Na ňom môžeme stavať našu budúcnosť a dávať jej zmysel. Duchovný rozvoj pomáha mladým ľuďom vytvoriť si hodnotový systém, ktorý môže byť osobný alebo zdieľaný s ostatnými v štruktúrovanom náboženstve. Podporuje skautov a vedie ich k hľadaniu vlastnej cesty.“

„Duchovno sa chápe ako potrebný rozvoj každého človeka, ktorý by mal byť podporovaný primeranými spôsobmi.“

„Veríme, že by sme mali umožniť každému skautovi objaviť a rozvíjať jeho vzťah s Bohom. Sme kresťansky založená organizácia a zakladáme na tom väčšinu svojej práce.“

„Členovia musia dôverovať náboženstvu a veriť v existenciu a prítomnosť Boha.“

„Veríme v kresťanské hodnoty a ďalej nedefinujeme pojem duchovno.“

„V našej NSA znamená duchovno zastávanie duchovných princípov, oddanosť náboženstvu, ktoré ich vyjadruje a prijatie povinností plynúcich z týchto princípov.“

„[Duchovno] je príležitosť pre rast všetkých členov.“

„Myslíme si, že duchovno je dôležitý postoj v osobnom rozvoji. Naša skautská asociácia podporuje rozvoj duchovna v každom skautskom oddiele.“

„Duchovno je náročná oblasť rozvoja. Siahá mimo materiálneho sveta a je veľmi osobné. Preto (...) uznávame právo každého člena organizácie na vlastný výber duchovných hodnôt. Nevyhýbame sa náročným otázkam, ale podporujeme objavovanie a otvorený svetonázor. Záleží nám na slobodnom dialógu medzi stúpenkami rôznych náboženstiev. Duchovno v ZHP je prehľbovanie duchovného skauta.“

„Naše NSO a NSA chápu duchovno rozlične, od tradičného chápania duchovna ako vyjadrenia, že je človek pobožný, že hľadá posvätnosť až po humanistický názor duchovna bez náboženstva. Duchovno sa týka povedomia človeka o existencii a prežívania vnútorných pocitov a názorov, ktoré dávajú životu zmysel, význam a hodnotu.“

„Povinnosť voči Bohu je jeden z princípov skautského hnutia a v našej NSO je to základný pilier všetkých skautov.“

„Pre nás je duchovno základná, nevyhnutná a vrozená súčasť ľudského bytia. Každý človek má duchovné potreby, ktoré sa týkajú spojenia s božským zdrojom. Veríme, že duchovno je pátranie ľudí

po spojení s niečím väčším a dôveryhodnejším než sú naše egá, s našimi vlastnými dušami, ale aj medzi sebou navzájom, s históriou a prírodou, s neviditeľným duchom a s tajomstvom bytia. Pomáha jednotlivcom žiť v mieri jeden s druhým, milovať blížneho svojho, žiť v harmónii s prostredím a stretnúť sa s transcendentnou realitou alebo celkovou realitou.“

„Duchovný rast je pre skauting veľmi dôležitý. Duchovný rozmer mladých ľudí je všeobecne spätý so základnými princípmi skautingu.“

Každý skaut, v Baden-Powellovom duchu, musí byť tolerantný k náboženským presvedčeniam, vernosti a názorom ostatných. To je tiež dôvodom, prečo skauti chápu duchovno ako inkluzívne slovo, ktoré spája ľudí s odlišnými názormi a vierami. Skauting prináša do života zmysel a pomáha človeku premýšľať o sebe, o zmysle života a o vzájomnom porozumení. Vedie skautov, aby hľadali svoju vlastnú cestu. Morálka a etika sú tiež súčasťou premýšľania nad duchovnom. Navyše, nesmieme zabúdať na možnosť, že niektorí mladí ľudia, ktorým sa nepodarilo objaviť duchovno vo svojich domovoch, ho môžu objaviť prostredníctvom skautingu.

Hlavne v arabsky a španielsky hovoriacich krajinách je duchovný aspekt vnímaný ako veľmi dôležitá stránka, ktorá pomáha mladým ľuďom v rozvoji a posilňuje ich náboženský, fyzický, citový, rozumový a spoločenský potenciál. Väčšina NSO a NSA chápe duchovno ako všeobecne prijaté dokumenty alebo materiály, ale len hŕstka z nich má svoje vlastné výbory alebo tímy pre duchovný rozvoj.

V otázke duchovna a náboženstva v skautingu ukázali výsledky prieskumu tri hlavné prístupy. U niektorých je duchovno priamo prepojené s vierou a náboženstvom, u iných nie.

- Otvorené, nenáboženské skautské skupiny bez akéhokoľvek vzťahu k náboženským tradíciám alebo obradom, pre ktorých je istý druh duchovného rozvoja aj tak dôležitý.

- Ľudia, ktorí sa snažia začleniť viacero náboženstiev a vier. Skauting chápu ako hľadanie duchovna a viery namiesto toho, aby vyznávali konkrétne náboženstvo.
- Skautské skupiny s rozsiahlymi náboženskými zväzkami, ktoré sa snažia zahrnúť svoje náboženské tradície a obrady do skautingu a do každodenného života. Duchovnom myslia vieru v najvyššiu bytosť a prijatie božského vedenia.

Nasledujúca schéma ponúka prehľad viac aj menej otvorených a viac a menej náboženských prístupov k *Povinnosti voči Bohu* v NSO a NSA. Rozlíšenie výrazov *otvorená* a *nábožensky založená* NSO/NSA je založené na členských kritériách od NSO a NSA. *Otvorené* NSO a NSA prijímajú nových členov bez náboženského presvedčenia alebo s ľubovoľným náboženským presvedčením, no *nábožensky založené* NSO a NSA prijímajú (aspoň teoreticky) len členov s konkrétnym náboženským presvedčením.

Všetky NSO a NSA, ktoré odpovedali v prieskume č. 1 môžu byť znázornené na dvojrozmernom grafe, kde prvá os ukazuje mieru otvorenosti k prijímaniu skautov z množiny rôznych svetonázorov a druhá os ukazuje úroveň náboženskosti. Tieto dve osy sa môžu rozdeliť do nasledujúcich troch kategórií pre každú os:

Menej otvorené: NSO a NSA, kde je členstvo zamerané najmä na ľudí s rovnakým svetonázorom.

Stredne otvorené: Napriek tomu, že tieto NSO a NSA prijímajú ľudí rôznych vier a názorov, aktívne nepraktizujú náboženské obrady alebo modlitby.

Viac otvorené: NSO a NSA, ktoré sa snažia zahrnúť všetky svetonázory.

Menej nábožensky založené: Skautské skupiny, ktoré nemajú alebo majú len malý vzťah k náboženským tradíciám alebo obradom a chcú zmeniť povinnosť voči Bohu na niečo otvorenejšie, napríklad povinnosť voči Duchovnosti.

Stredne nábožensky založené: Tieto NSO a NSA chcú nájsť strednú cestu k jednotnému spoločnému duchu.

Viac nábožensky založené: NSO a NSA, ktoré považujú povinnosť voči Bohu za kľúčovú časť skautingu a rázne by bojovali za zachovanie princípu povinnosti voči Bohu.

Obrázok 11 **Otvorené vs. nábožensky založené NSO a NSA**

Primerané a relatívne rovnomerné rozdelenie názorov na tému Povinnosti voči Bohu v tomto grafe zdôrazňuje bohatú rozmanitosť názorov na túto tému a na chápanie otvorenosti a náboženskosti.

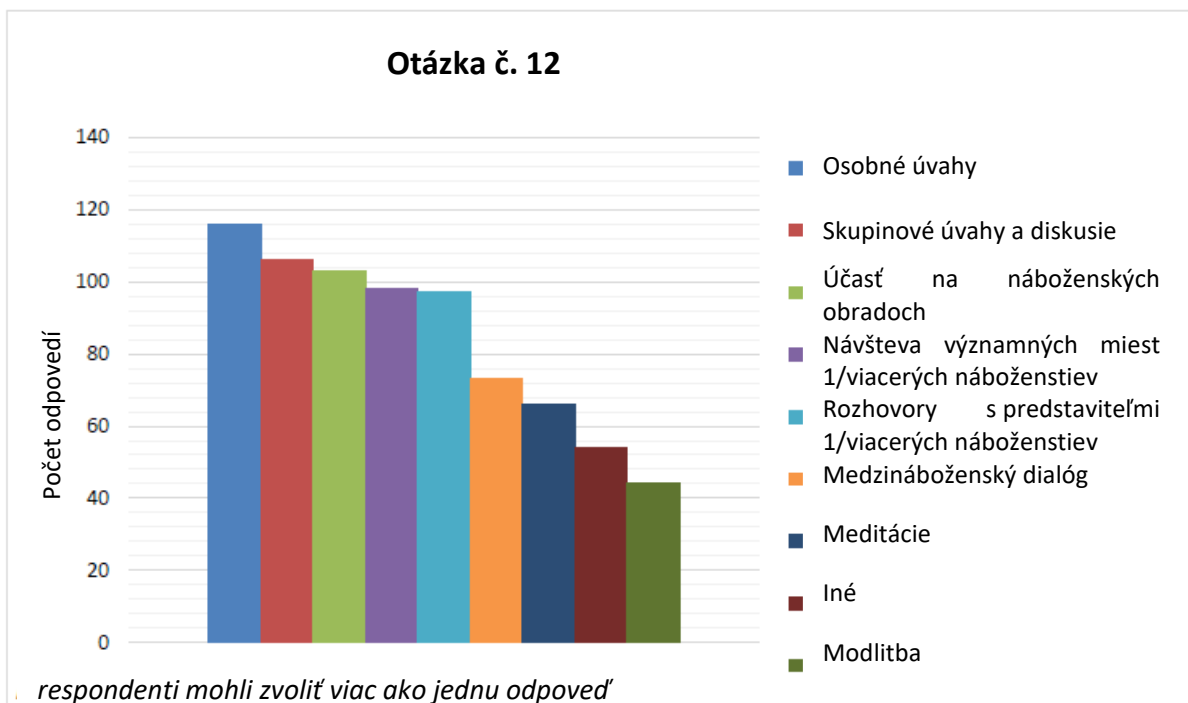
4.1.3 DUCHOVNÝ ROZVOJ V PROGRAME PRE MLÁDEŽ

Otázky 12-29

4.1.3.1 ČINNOSTI V PROGRAME PRE MLÁDEŽ TÝKAJÚCE SA DUCHOVNÉHO ROZVOJA

Rôzne NSO a NSA podporujú skautov, aby sa zúčastňovali rôznych aktivít a programov za cieľom aplikovania duchovného rozvoja v programe pre mládež.

Obrázok 12 **Aktivity týkajúce sa duchovného rozvoja**

- Osobné a skupinové úvahy sú považované množstvom respondentov za nevyhnutné v duchovnom rozvoji v skautingu. Reflexia sa zameriava na život v súlade so skautským zákonom a sľubom a hľadanie zmyslu života a zdrojov nádeje.
- Rozhovory s predstaviteľmi jedného alebo viacerých náboženstiev alebo návštevy významných miest jedného alebo viacerých náboženstiev sú chápané ako spoločný spôsob propagácie medzináboženského a medzikultúrneho dialógu medzi skautmi.
- Modlitby sú bežné, rovnako ako účasť na náboženských obradoch, hlavne u skautských skupín so silným dôrazom na náboženské vzdelávanie. Niektoré menej nábožensky založené NSO/NSA tiež praktizujú náboženské obrady, najmä na príležitostných veľkých podujatiach.
- Meditácia sa vykonáva jednoduchou formou, napríklad počúvaním ticha či vnímaním krás prírody.
- Iné aktivity týkajúce sa duchovného rozvoja zahŕňajú poznávanie prírody, skupinovú reflexiu, diskusie o osobných hodnotách, prehľbovanie znalostí o náboženskom prostredí a iné aktivity spojené s oblasťou ľudských práv.

Prieskum navyše ukázal, že veľa NSO a NSA podporuje mladých ľudí v tom, aby reagovali pozitívne na predstaviteľov iných náboženských presvedčení, aby premýšľali nad týmito stretnutiami, a ak je to vhodné, robili dobre informované rozhodnutia, boli v nich dôslední, ale aby boli pravidelne ochotní ich konfrontovať. Slúžia na to najmä praktické, fyzické, náboženské aktivity a aktivity zamerané na osobný rozvoj, či už individuálne, alebo v skupinách. Tieto aktivity ponúka väčšina skautských skupín, ale každý skaut má možnosť sa slobodne rozhodnúť, či sa ich zúčastní. No nie všetky NSO a NSA ponúkajú konkrétne duchovné a náboženské aktivity. Ak miestne skautské skupiny chcú, môžu organizovať vlastné aktivity. Práca s duchovnom sa líši medzi skupinami na lokálnej úrovni, ale aj medzi jednotlivcami. Každá skupina sa rozhoduje sama, ako často bude vykonávať takéto aktivity. Náboženské skupiny sa do týchto aktivít zapájajú častejšie ako nenáboženské skupiny. Existuje preto široká škála rozmanitosti v druhoch duchovných aktivít a v tom, ako často sa v skautskom hnutí vedú. Táto rozmanitosť na národnej úrovni je rovnaká aj na miestnej úrovni.

„Nechávame asociáciám a miestnym skupinám veľkú mieru slobody v tom, ako uskutočnia program. Skupiny veriacich sú v tomto ohľade veľmi odlišné od laických skupín.“

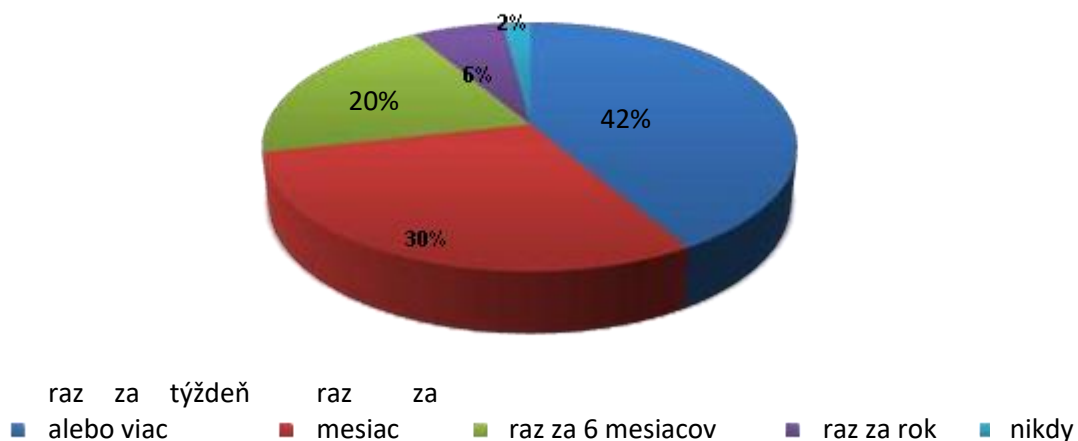
„Tak, ako je to v celom našom programe, určujeme ciele, úlohy a metódy, no je už na miestnych skupinách, ako ich implementujú.“

„Navyše sme v praxi zistili, že miestne skupiny si vykladajú naše zásady po svojom, čo im umožňuje liberálny a prispôsobivý prístup k práci s mládežou. Nie sme proti tomu, len nám to sťažuje diskusiu o povinnosti voči Bohu na národnej úrovni.“

Takmer polovica respondentov prieskumu si myslí, že by sa mali každý týždeň organizovať najmenej jedna či dve takéto aktivity.

Obrázok 13 **Navrhovaná frekvencia daných aktivít**

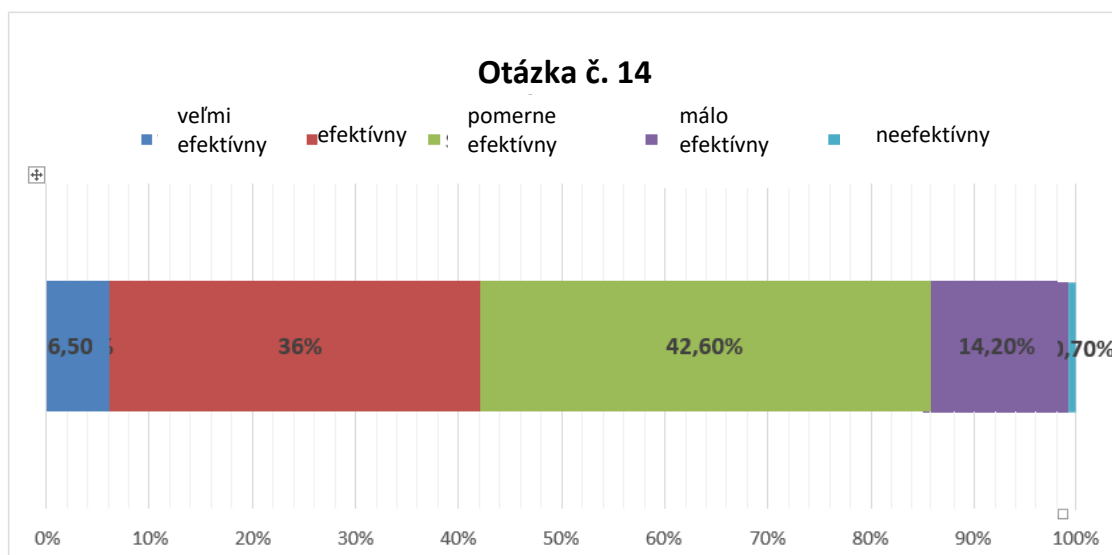
Otázka č. 13

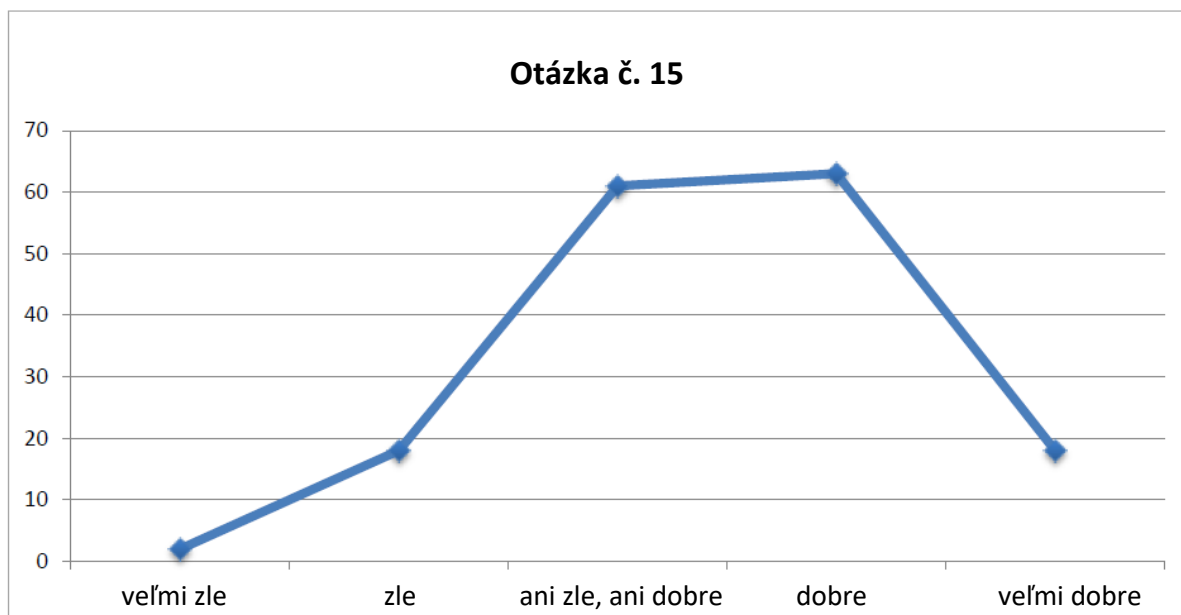
4.1.3.2 EFEKTÍVNOSŤ

Ďalším dôležitým bodom je efektívna implementácia aktivít, ktoré sa týkajú duchovného rozvoja. Na stupnici od 1 (neefektívne) do 5 (veľmi efektívne) si respondenti mohli vybrať, akú mieru efektívnosti aktivít a programov v tejto oblasti pociťujú. V porovnaní s ostatnými stránkami programu pre mládež, duchovný rozvoj nefunguje ani dobre ani zle a respondenti sa zhodli na tom, že by sa mal doladiť. Niektoré NSO/NSA sú na úplnom počiatku vo vývoji duchovných aktivít v programe pre mládež. Nasledujúci graf však i napriek tomu ukazuje, že väčšina NSO a NSA pokladá takéto aktivity za *efektívne* alebo *celkom efektívne*.

Obrázok 14 Efektívnosť programu duchovného rozvoja

Obrázok 15 Duchovný rozvoj v porovnaní s ostatnými stránkami program pre mládež

4.1.2.3 ÚSPEŠNÉ PRÍBEHY

Pokiaľ ide o úspešné príbehy alebo overené riešenia týkajúce sa duchovného rozmeru v programe pre mládež, veľa NSO a NSA má pozitívne skúsenosti s medzináboženskými meditáciami počas letných táborov a v období sviatkov. Niektorí tiež propagujú využívanie reflexie ako príležitosti na preskúmanie a uvedomenie si vlastného rozmeru. Ostatní poukázali na využívanie umenia k tomuto účelu:

„zažitie duchovného rozmeru je veľmi dôležitý aspekt. Existuje veľa rôznych spôsobov, ako ho môžeme vyjadriť. Napr. - Umenie a hlavne divadlo je vynikajúci nástroj - vhodne vybraná hra, prostredníctvom ktorej môžu vodcovia začať dlhodobú prácu so skautmi. Cez výcvik, reflexiu a motiváciu k seberealizácii v rôznych úlohách ako herec, pracovník v zákulisí, v hudbe [...]“

Púte na sväté miesta sú príležitosťou rozjímať, zdieľať skúsenosti a nájsť ticho. Je to považované za dobrý spôsob duchovného rozvoja. Takmer každý rok organizuje ICCS podujatia ako Skautský týždeň v Taizé, ktorý prináša skvelé výsledky, pretože sa ho aktívne zúčastňuje mnoho skautov. Tento projekt sa nazýva „Hľadanie prvého princípu“ a umožňuje skautom vyjadriť svoj názor a diskutovať o význame princípu povinnosti voči Bohu, zdieľať svoje úspešné príbehy a rozmyšľať nad duchovnými výzvami a možnosťami.

« Les scouts ont puis écarté la plus part des jeunes à la délinquance... grâce aux programme soumis par nos chefs sur le développement spirituelle. » [Skauti pomohli väčšine mladých ľudí zavrhnúť kriminalitu...vďaka programom duchovného rozvoja, ktoré vytvorili naši vodcovia].

Pre skautské skupiny s rozvinutým duchovným vzdelaním sa organizujú modlitby, návštevy kostolov alebo súťaží v znalosti Biblie alebo recitácie zo svätých kníh.

„[...] Pre skautské oddiely s rozvinutým duchovným vzdelaním organizujeme súťaž v znalosti Biblie [...]“

„[...] vždy sme organizovali náboženské aktivity pre členov, napríklad rituál Tahlil pre zosnulých členov, modlitby ku Dňu vďakyzdania; pred začiatkom nášho programu alebo aktivít recitujeme Korán.“

Väčšina NSO a NSA sa chce zúčastňovať duchovných aktivít, užívajú si ich a hovoria, že majú aspoň nejaký vplyv na ich osobnostný rast a vzdelávanie. V knihe je takýmto veľkým podujatím Kirchentag, ktorého sa skauti vo veľkom počte zúčastňujú ako dobrovoľníci, organizační pomocníci alebo sa zúčastňujú modlitieb. Jedna NSO popisuje veľmi efektívne národné a duchovné spoločenstvo, ktoré podporuje duchovný rozmer v skautingu. Viacnáboženské skautské obrady sú užitočné pri vytváraní prostredia rešpektu a prijatia rôznych náboženstiev mladých ľudí. Každoročný projekt Betlehemske svetlo spája veľa skautských skupín z celého sveta, počas ktorého navštevujú rôzne inštitúcie a komunity. Niektorí to vnímajú ako dôležitý program na medzináboženský a medzikultúrny dialóg. Organizácie podobné skautom mimo WOSM sa tiež zúčastňujú takýchto aktivít, čo pomáha pestovať spoluprácu medzi skautmi.

V arabsky hovoriacich krajinách, ako aj v ostatných prevažne moslimských krajinách je duchovná dimenzia dôležitá a mnohí skauti odriekajú Korán pred tým, ako začnú vykonávať ostatné činnosti. Dobrá činnosť na propagáciu medzináboženského a medzikultúrneho dialógu je Národný futbalový zápas náboženských vodcov na propagáciu mieru, kde sa stretnú a zabávajú skauti rôzneho vyznania. Podujatí sa často zúčastňujú aj náboženský predstavitelia z miestnych náboženských inštitúcií a dávajú skautom príležitosť na otázky a diskusie o duchovne.

„Každé dva až tri roky organizujeme podujatie Povinnosť voči Bohu, ale aj bežne spievame ďakovné piesne, modlíme sa pred jedlom, poskytujeme priestor na tichú modlitbu po skautských stretnutiach, na skautské stíšenie sa, na modlitbu pred a po posedení pri vatre, výpravy či iné slávnostné obrady, ktoré podnecujú našich členov, aby rešpektovali a prijímali [...] iné náboženstvá.“

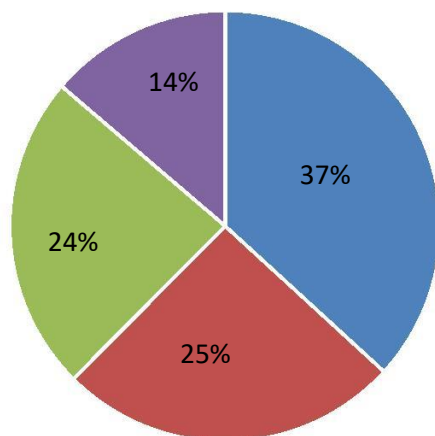
Tabuľka 2 Úspešné príbehy týkajúce sa duchovného rozvoja
Umenie
Návštevy kostola
Súťaže
Medzináboženské meditácie a dialóg
Kirchentag
Národný futbalový zápas náboženských vodcov na propagáciu mieru
Betlehemske svetlo
Púte
Hľadanie prvého princípu
Komunita Taizé
Divadlo

Mnohí vnímajú tieto činnosti ako cestu k šíreniu posolstva mieru a rešpektu ľudských hodnôt. Keďže žijeme v globalizovanej, multikultúrnej a multináboženskej spoločnosti, mnoho NSO/NSA sa obzvlášť zameriava na to, aby si všetci členovia vážili ohľaduplnosť iných náboženstiev.

4.1.3.4 PROBLÉMY

Nasledujúci graf zobrazuje najpodstatnejšie problémy pri zavádzaní duchovného rozmeru do programu pre mládež.

Obrázok 16 Podstatné problémy duchovného rozmeru program pre mládež

respondenti mohli zvoliť viac ako jednu odpoveď

Na základe výsledkov prieskumu je najväčším problémom poskytovanie činností duchovného rozmeru, ktoré sú v súlade s potrebami ich členstva.

„Nie je problém zaujať členov, aby sa zapájali do činností duchovného rozmeru, reagujú nadšene; problém tkvie v presvedčaní vodcov do spoluúčasti a v zaškoľovaní, aby mali vhodné kompetencie (zručnosti, postoje a vzdelanie.)“

Aj napriek tomu je motivácia je na druhom mieste a to je pre mnohých zložitý a problematický fakt. Ľuďom chýba sebedomie pri riešení duchovných otázok.

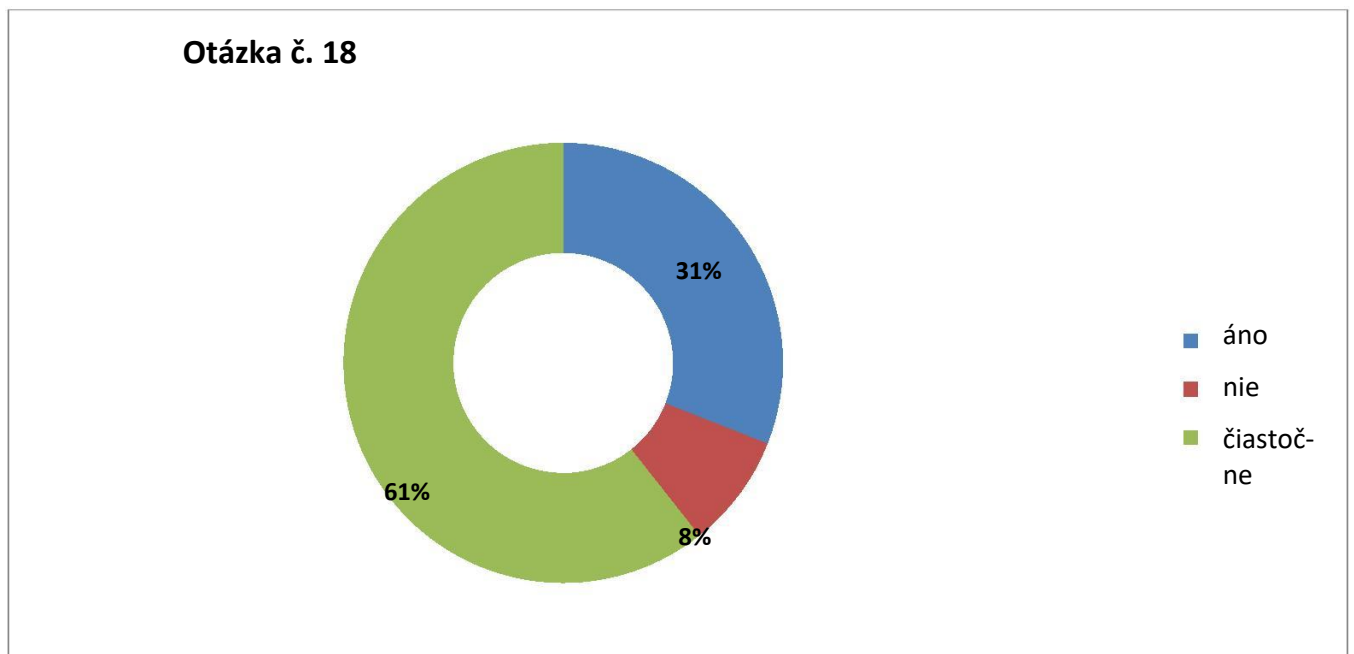
„Skautská plachosť - duchovný rozvoj vnímajú veľmi osobne a odplašuje ich to od toho, aby o ňom cielene rozprávali alebo s ním pracovali; skautské nevedomovanie si skutočného dopadu ich zvyklostí prináša aj nevedomovanie si duchovného rozmeru ako neoddeliteľnej súčasť ich hĺbkových hodnôt a praktík; je to hlasná, ale malá protináboženská menšina medzi skautmi.“

Nenáboženské skautské skupiny si myslia, že je ťažké vysvetliť deťom a ich rodičom význam duchovna a rozdiel medzi duchovnom a náboženstvom. Stále však ostáva otázka: ako rozvíjať svetské a nenáboženské duchovno? Ako ukázali aj výsledky prieskumu, táto otázka je príčinou konfliktov v rôznych NSO/NSA.

„Naši skautskí vodcovia sa boja, že ak by chceli včleniť aj duchovno, mohli by uraziť ľudí iného vierovyznania. Chceli by začleniť každého, ale nie sú si istí ako.“

To, aby boli skautskí vodcovia schopní rozvíjať program duchovného rozvoja, sa považuje za zložitú úlohu. Predstavitelia viacerých skautských skupín sa vyjadrili, že tieto problémy majú istým spôsobom zvládnuté a plánujú sa zdokonaľovať v ďalšom duchovnom rozvoji v rámci programu pre mládež.

Obrázok 17 Podarilo sa vám vyriešiť problémy duchovného rozvoja a jeho začleňovania?

Pri určovaní týchto problémov bola užitočná podpora zo strany rôznych organizácií a ľudí z oblasti skautingu a založenie komisie náboženského poradenstva.

„Zmena v spoločenskom postoji a mladá generácia hladná po vedomostiach a pochopení [pomohla vyriešiť tieto problémy.]“

„Diskusie na túto tému medzi NSO na európskej úrovni - do úvahy sa brali aj dokumenty od WOSM a iných NSO a programy týkajúce sa danej problematiky.“

„Vedenie s rozmanitým náboženským pozadím takmer na všetkých úrovniach, schopné pochopiť pozadie týchto problémov nám pomohlo nájsť riešenie.“

Na druhej strane môže komplikovať riešenie problémov etnická rôznorodosť a nedostatok pochopenia, záujmu a vzdelávania sa o svetských postojoch (a pravdepodobne aj z nich) dnešného sveta.

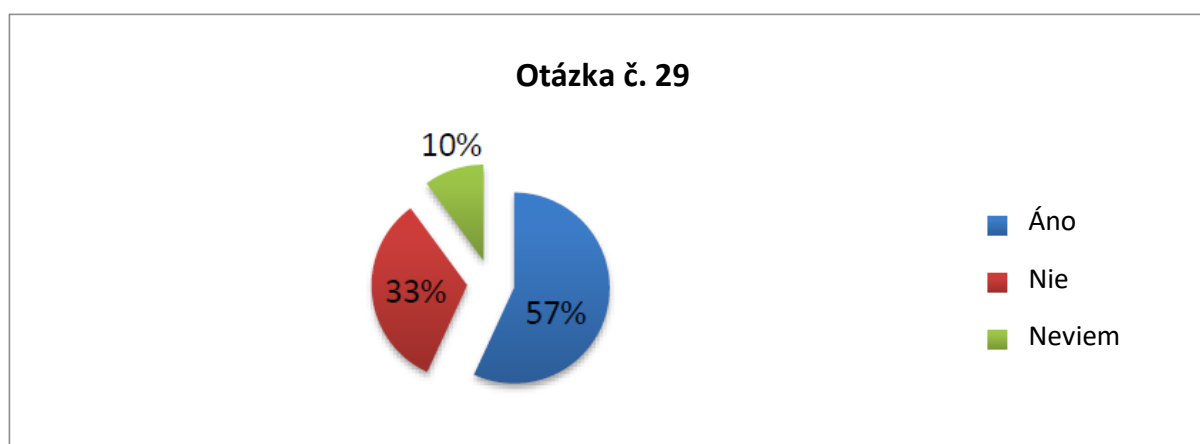
„mladí ľudia sa chcú viac zabávať a náboženské a duchovné činnosti za zábavu nepovažujú.“

„Rozdielne presvedčenia ľudí, hádky ohľadom „povinnosti voči Bohu“ a či „pravý skauting“ môže byť bez „povinnosti voči Bohu“ a náboženskej výchovy [sú 3 opakujúce sa témy, o ktorých sa v skautingu diskutuje].“

4.1.3.5 PROCES HODNOTENIA VZDELÁVANIA

Aj napriek vymenovaniu týchto všetkých problémov, väčšina NSO/NSA prešla za posledných 15 rokov procesom hodnotenia vzdelávania v oblasti duchovného rozvoja, alebo plánujú proces hodnotenia vzdelávania v tejto oblasti v najbližších 2-3 rokoch. Niekedy sa duchovný rozvoj považuje za kľúčový prvok skautingu.

Obrázok 18 Plány na prehodnotenie vzdelávania v oblasti duchovného rozvoja v najbližších 2-3 rokoch

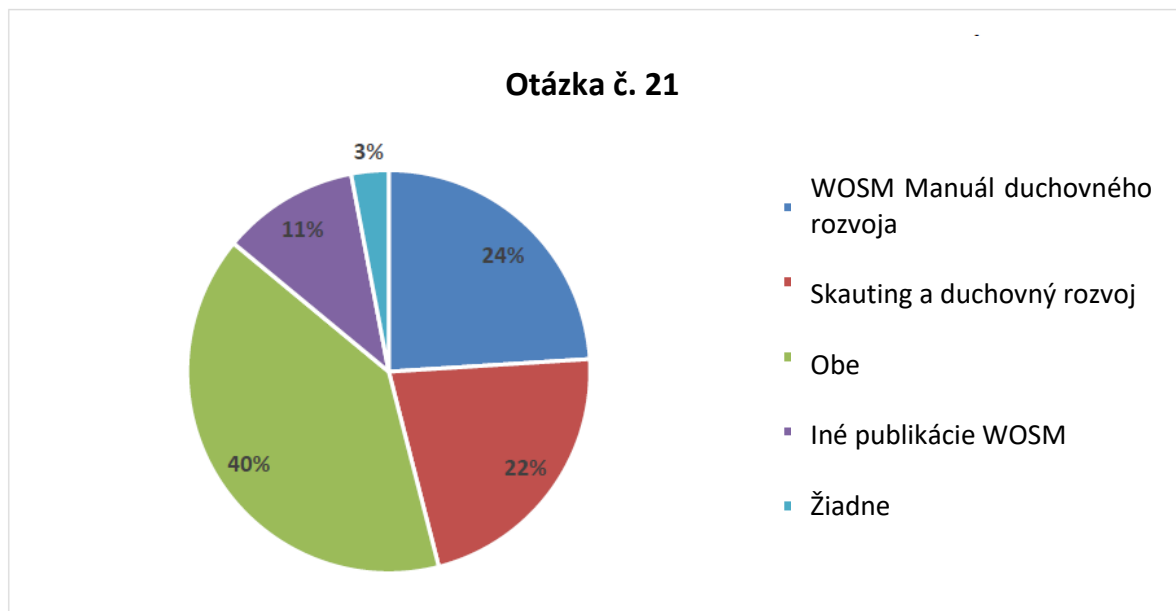

Základná otázka však je: kto poskytuje aký druh podpory? Niektoré NSO/NSA zaviedli pracovné skupiny duchovného rozvoja, aby poskytovali metódy a materiály. Vydali niekoľko nových príručiek pre skautských vodcov so základnými informáciami, konkrétnymi inštrukciami a overenými riešeniami; vytvorili vlastné podmienky duchovného rozvoja, no väčšina z nich v tejto oblasti stále potrebuje ďalšiu podporu. Na zoznámenie sa s duchovným

rozvojom v rámci skautingu používa väčšina NSO/NSA *WOSM Manuál duchovného rozvoja v skautingu* a dokument *Skauting a duchovný rozvoj*.

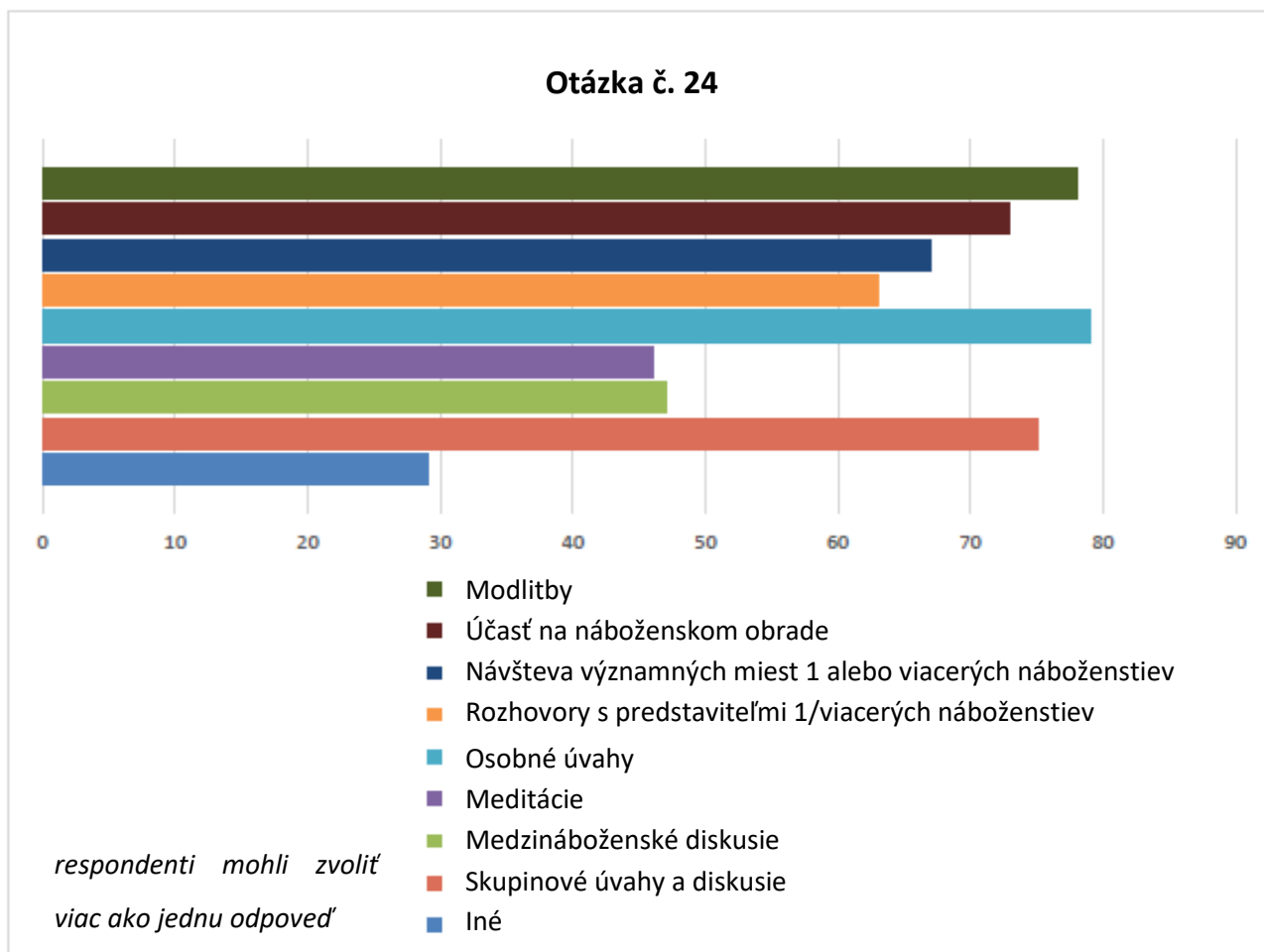
“Les documents de l’OMMS nous ont aidé à clarifier nos idées et conceptions de l’animation spirituelle.” [„Dokumenty WOSM nám pomohli vyjasniť si naše názory a predstavy o duchovnom rozvoji.“]

Obrázok 19 Využívanie publikácií a manuálov WOSM v rámci NSO/NSA

Podporu činností duchovného rozvoja zabezpečujú skautskí vodcovia a iní ľudia ako napríklad náboženské úrady, kňazi, učitelia, vodcovia náboženských komunít a pod. Títo ľudia spolu s rodičmi plánujú a vykonávajú podporu pre skautov. Navyše značnú podporu ponúkajú aj kostoly, mešity a iné náboženské organizácie, školy a učitelia.

Obrázok 20 Aktivity duchovného rozvoja v skautských skupinách

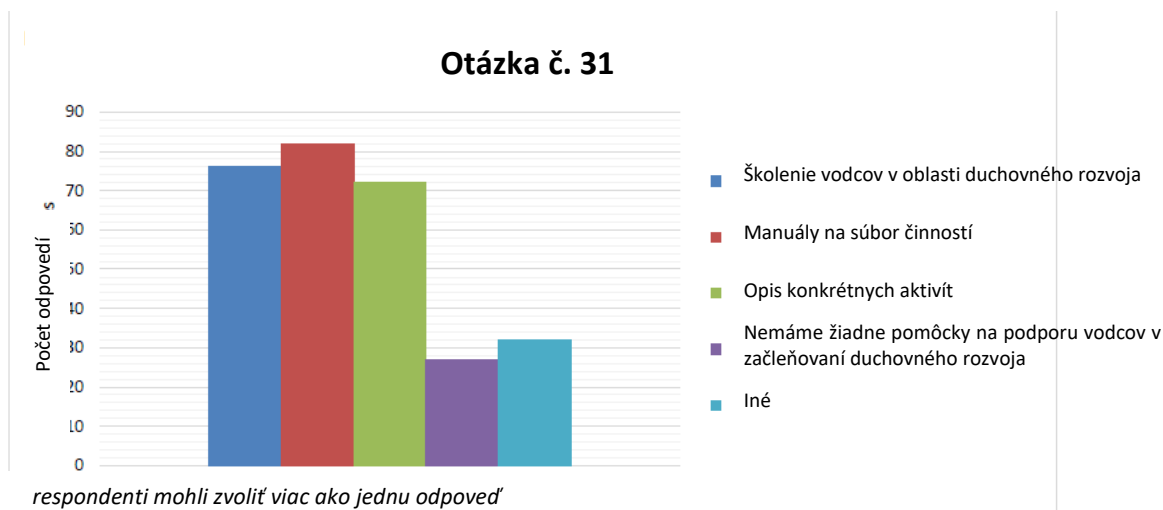
4.1.4 ŠKOLENIE VODCOV

Otázky 31-37

4.1.4.1 ŠKOLIACE MATERIÁLY

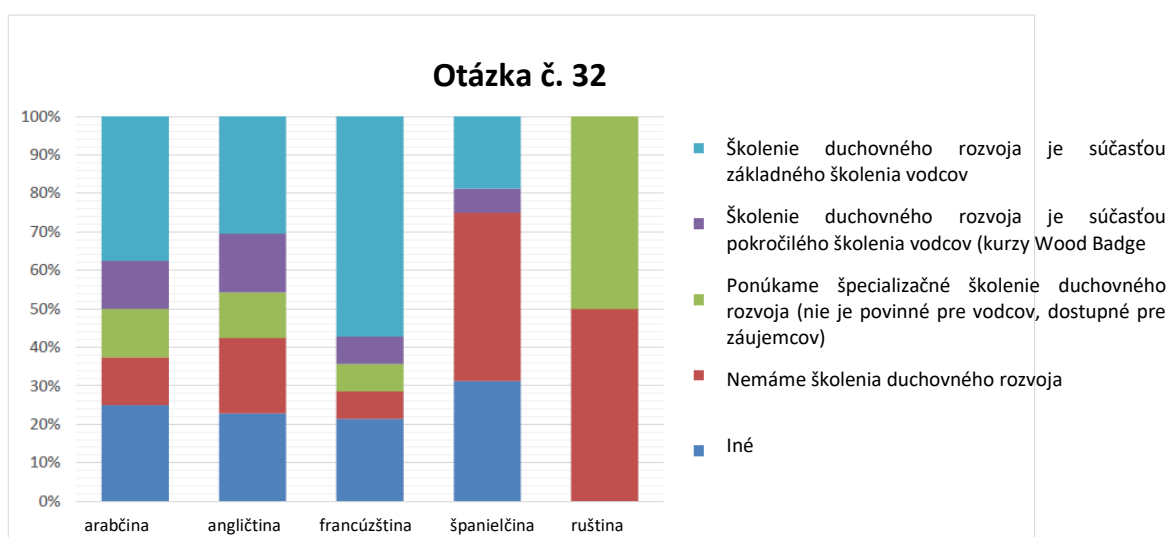
Výsledky prieskumu poukazujú na to, že väčšina činností zameraná na duchovný rozvoj skautov a zodpovedajúce školenia skautských vodcov sa vykonávajú pomerne často vo väčšine NSO/ NSA. Obrázok 20 zobrazuje dané činnosti.

Obrázok 21 Pomôcky pre skautských vodcov na poskytovanie duchovného rozvoja

Niektorí z opýtaných uviedli, že pomôcky nie sú dostatočné alebo vôbec nie sú k dispozícii. Iní respondenti poukázali na to, že pomôcok je často dostatok, ale sú zastaralé. Aj keď je duchovný rozvoj súčasťou základného školiaceho programu vodcov vo väčšine NSO/NSA, značná časť respondentov uviedla, že nedostali školenia duchovného rozvoja. Najmä španielsky a rusky hovoriace krajiny uviedli problémy s poskytovaním školení pre vodcov.

Obrázok 22 Školenia poskytované skautským vodcom na vykonávanie činností duchovného rozvoja

V otázke školenia duchovného rozvoja pre vodcov majú niektoré NSO/NSA špeciálne stretnutia venované duchovnému rozvoju, kde sa môžu kandidáti otvorene podeliť a diskutovať o náboženských otázkach a navrhnúť začlenenie procesu duchovného rozvoja pre mladých členov.

„Naše online školenia obsahujú aj prvok o duchovne v rámci skautských programov, čo štandardizovalo posolstvo. Predtým bola pri kurzoch Wood Badge a pri školiacich programoch myšlienka duchovna v skautingu buď vynechaná z dôvodu nepohodlnosti pre vedúcich školenia, alebo bola podaná z pohľadu ich viery. Online tréning zabezpečil, že všetci dostali rovnaké posolstvo. Ľudia teraz môžu pocítiť, že duchovno môže byť zábavná časť programu a je menej zložitá, než si mysleli.“

Produkcia brožúrok navyše pomohla školeniu po všetkých stránkach rozvíjať duchovné porozumenie v prístupe k školeniu.

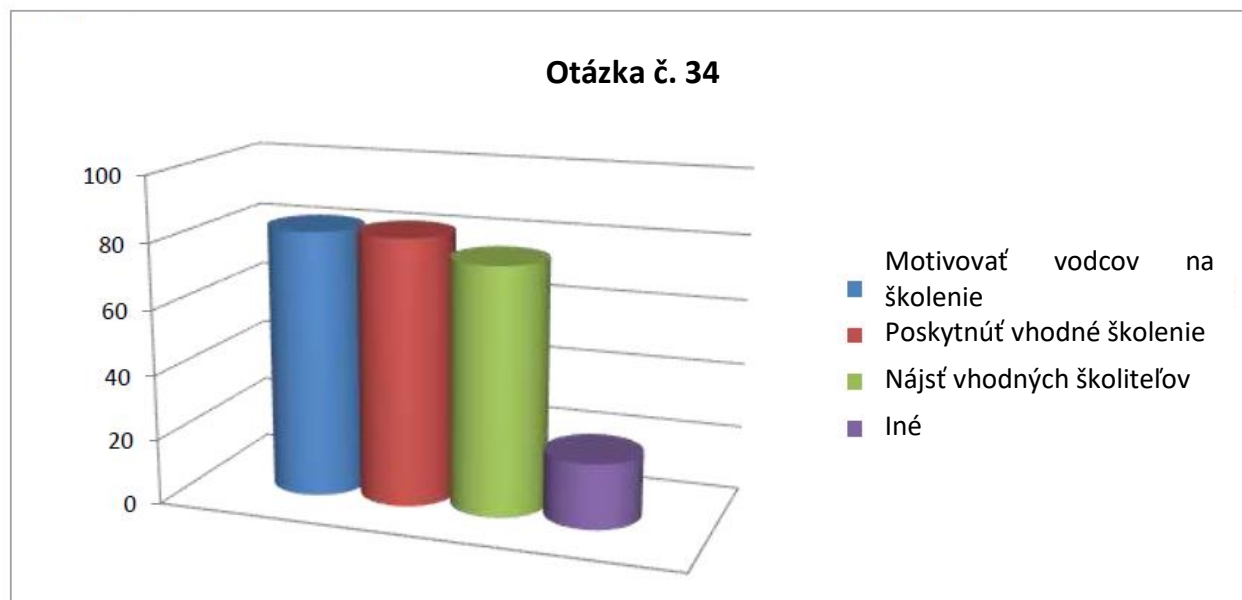
„Táto téma väčšinou vodcov zaujme, pretože predpokladali, že by išlo viac o Boha a náboženstvo, ale diskusie a školenia sú viac o duchovných a všeobecných princípoch, rešpekte k druhým a súlade medzi sebou a okolím.“

4.1.4.2 PROBLÉMY

Nasledujúci graf zobrazuje, čo vnímajú respondenti ako najpodstatnejšie problémy školenia skautských vodcov pri zavádzaní programu duchovného rozvoja. Niektorí z respondentov uviedli zvýšený záujem o diskusiu na tému duchovného rozvoja v rámci svojej skautskej skupiny. Ostatní však vidia nedostatočnú motiváciu u svojich vodcov. A predsa kanály sociálnych médií, otvorené a úprimné diskusie, podpora od rôznych náboženských organizácií, spolupráca s inými NSO/NSA, sledovanie a komunikácia medzi nimi pomohli viesť duchovné témy do skautingu.

Obrázok 23 **Problémy pri školení skautských vodcov**

Otázka č. 34

Tabuľka 3 Riešenie problémov	
Čo vám pomohlo vyriešiť tieto problémy?	Čo vám komplikovalo riešenie problémov?
Spolupráca	Nedostatočné školenie
Diskusie	Nedostatok jednoznačne vymedzených výsledkov
Zvýšený záujem o tému	Finančné obmedzenia
Sociálne médiá	Globalizácia
Podpora zo strany iných inštitúcií	Nedostatočné školiace materiály
	Nedostatok porozumenia
	Motivácia
	Sekularizácia

Ukázalo sa, že najväčšími problémami sú motivácia a poskytovanie dostačujúceho školenia. Presvedčiť vodcov, že sú sami schopní zlepšiť vlastný duchovný život, a tým pomôcť aj s duchovným životom mladých členov, však predstavuje ďalší problém. Navyše niektorí školitelia nemajú záujem pracovať na tejto oblasti a radšej sa sústreďujú na „tvrdé zručnosti“ ako je napríklad orientačný beh či prieskum terénu.

Niektoré NSO/NSA prejavili obavy, že mladí vodcovia majú problémy vyjadriť sa ohľadom duchovných záležitostí. Často napríklad nepociťujú potrebu vlastného duchovného vzdelávania. Pre mnohé NSO/NSA je predstava duchovna veľmi nejasná a nie je veľa školiteľov, ktorí by mali hĺbkové pochopenie a praktické skúsenosti s duchovnom. Obávajú sa, že nie všetci skautskí vodcovia si uvedomujú dôležitosť duchovna a vedia ako podnietiť duchovný rozvoj medzi svojimi mladými členmi. Mnohí si myslia, že téma duchovna je príliš oddelená od konkrétnych činností a neprpisuje sa jej taká dôležitosť, aká by sa mala.

“Le défi reste à relever. Peu d’animateurs sont à l’aise avec la dimension spirituelle. Les plus vieux ont familiers avec des pratiques héritées de la tradition catholique et les plus jeunes se sentent moins interpellés par cette dimension.” [Problém je stále rovnaký. Niektorí animátori nemajú problém s duchovným rozmerom. Starší sú zvyknutí na praktiky prebraté z katolíckej tradície a mladší nemajú až taký záujem o tento rozmer.]

No ďalší konkrétni vodcovia na miestnej úrovni považujú duchovný rozvoj za nedôležitý alebo je pre nich príliš zložitý na to, aby s ním pracovali.

„Dobrovoľníkom táto téma nie je príjemná. Duchovné presvedčenia sa bežne nepreberajú na verejnosti [...]. Sme veľmi svetskí.“

„Mladí vodcovia často necítia potrebu vlastného duchovného vzdelávania“

„Nie všetci poprední vodcovia si uvedomujú dôležitosť duchovna a vedia ako podnietiť duchovný rozvoj mladých členov. Pravidlá duchovného rozvoja sú pre niektorých vodcov stále nejasné.“

„Nedostatok jasného určenia očakávaných výsledkov duchovného rozvoja. Vytvárame si náš vlastný vnútorný kompasový model, aby nám s tým pomohol.“

Ďalšie problémy, ktoré respondenti uvádzali, boli nedostatok školiacich materiálov, vnímanie náboženstva ako zastaralej témy, všeobecné problémy s určovaním vodcov na školenie, nedostatok pochopenia a motivácie v následných náboženských princípoch a hodnotách a iné.

„Táto téma je komplexná. Je to veľmi chýlostivá téma. Ak riešite duchovné záležitosti, vyzeráte ako konfesijná skupina. Zároveň to neláka mladých ľudí ani vodcov, pokiaľ to takto vnímajú. Mnohí z nás nie sú pripravení, pretože to pokladáme za tabu. Za dôležitejšie sa pokladá pedagogické a metodologické hľadisko, aj keď to spolu súvisí.“

Pre časť respondentov je väčší problém aj vyvolanie záujmu o duchovno. Pokrok techniky napríklad viedol ku globalizovanému svetu zameranému na relativizmus, podporu sekularizácie a laicizáciu spoločností, čo pretvára aj tradičné vnímanie náboženskosti a to vedie k pocitu, že koncept Boha sa vytráca zo skautingu. Ďalším príkladom sú aj narastajúce počty ateistov a ostatných dospelých, ktorí majú problém dodržiavať prvý bod sľubu.

“L’attitude anti religieuse de la vie de tous les jours et les smart phones.” [Protináboženský postoj v bežnom živote a smartfóny.]

Niektorí z respondentov poukázali na dôležitosť toho, aby skautskí vodcovia pochopili, že duchovno môže byť úplne prirodzene zapojené do každého hľadiska programu a nemusí to byť niečo, čo treba robiť raz za čas, aj to len vtedy, keď ich niekto prinúti.

4.1.5 STANOVY A PRAVIDLÁ

Otázky 39-47

4.1.5.1 SKAUTSKÝ SĽUB

Väčšina NSO/NSA uviedla, že majú slová povinnosti voči Bohu vo svojom skautskom sľube. Existujú však variácie skautského sľubu a zákona podľa rôznych vekových kategórií. Pre bobrov (predškolační) a niekedy aj pre vlčatá existuje zjednodušená a veku prispôbená verzia sľubu a zákona, ktorá nespomína náboženstvo. Niektoré z otvorenejších NSO/NSA nechajú mladých ľudí, aby si preformulovali znenie svojho skautského sľubu. Sľub mnohí vnímajú ako osobnú záležitosť, založenú na rešpektovaní osobnej identity.

Povinnosť voči Bohu mnohí vnímajú ako povinnosť pochopiť náboženské hodnoty, byť im verný a vnímať náboženské princípy v živote spolu s povinnosťou jednotlivca voči krajine, rodičom a okoliu. Pluralistické NSO/NSA vyzývajú skautov, aby sa čo najviac snažili nájsť vlastnú vieru: podporujú aktívnu individuálnu existenčnú a duchovnú cestu a rozvoj.

Skautský sľub a zákon sformulovaný podľa zakladateľa skautingu

Skautský sľub

Sľubujem na svoju česť, že sa budem zo všetkých síl snažiť
plniť si povinnosť voči Bohu a svojej vlasti,
pomáhať bližnemu za každých okolností
a zachovávať zákony skautov.

Skautský zákon

1. Na skautovu česť sa dá spoľahnúť.
2. Skaut je verný a oddaný.
3. Skaut je osožný a pomáha bližnemu.
4. Skaut je priateľom všetkých ľudí dobrej vôle a bratom každého skauta.
5. Skaut je zdvorilý.
6. Skaut je ochrancom prírody.
7. Skaut je poslušný voči rodičom, predstaveným a vodcom.
8. Skaut sa usmieva a spieva si aj v ťažkostiach.
9. Skaut je sporivý a hospodárny.
10. Skaut je čistý v myšlienkach, slovách a skutkoch.

Na základe odpovedí sa zdá, že povinnosť voči Bohu podľa definície stanov WOSM sa často pokladá za výraz dodržiavania náboženských presvedčení a duchovných princípov a prijatie povinností, ktoré z tohto plynú. Duchovný rozvoj sa zároveň považuje za kľúčový prvok pri hľadaní vlastných presvedčení a duchovna každého skauta prostredníctvom úvahy a dialógu. Povinnosť voči Bohu podnecuje každého jedného skauta, aby neprestajne rozvíjal svoju duchovnú skutočnosť.

„Náš skautský sľub nevyjadruje žiadnu povinnosť prijať isté náboženstvo alebo cirkevný spôsob duchovného života, ale zároveň odkazuje na skutočnosť, že existuje niečo za materiálnou stránkou reality a zároveň vyjadruje najkrajšie a najdôležitejšie hodnoty a ideály nášho života. Ľuďom pritom nič nebráni ostať pri určitom náboženstve, aby pochopili najvyššiu Pravdu a Lásku ako správne pomenovanie Boha. [...]“ (Stanovy WOSM, 1983)

4.1.5.2 PRINCÍP POVINNOSTI VOČI BOHU

Dôležitosť cieľov zakladateľa

Povinnosť voči Bohu je jeden z troch princípov a základných hodnôt skautingu spolu s povinnosťou voči sebe a povinnosťou voči blíznym. Mnohé NSO/NSA považujú povinnosť voči Bohu za dôležitú súčasť skautingu práve kvôli tomu, že je to základný formujúci princíp hnutia. Všetci členovia skladajú prísahu, čím sa zaväzujú k prijatiu a uznávaniu skautských hodnôt.

„Musíme zachovať princípy povinnosti voči Bohu v našom skautskom sľube a zákone tak, aby bolo zachované skautské hnutie také, aké ho vytvoril zakladateľ. [...].“

Spoločný základ

Aj keď spektrum otvorených aj náboženských NSO/NSA je v skautingu široké (viď Obrázok 11), povinnosť voči Bohu vnímajú podobne. Spoločné chápanie prítomné v odpovediach je zdieľané dodržiavanie duchovných hodnôt, vernosti k náboženstvu (alebo aj nie náboženstvu), ktoré ich vystihuje, a prijatie povinností, ktoré z toho plynú.

Nejde pritom iba o rešpekt, prijatie, zdieľanie a spoločný život v solidarite a mieri, ale aj o uvedomenie si samého seba a svojich vlastných vnútorných pocitov. Viac nábožensky založené NSO/NSA kladú dôraz na modlitbu a čítanie svätých kníh (Biblia, Tóra, Korán a iné) na začiatku a konci stretnutí a činností. Skautom sa navyše odporúča, aby rešpektovali okolie a ich blízke ľudské bytosti.

Povinnosť voči Bohu vo viac nábožensky založených NSO/NSA

Nasledujúce vybrané citáty zobrazujú rozmanitosť názorov na princíp povinnosti voči Bohu zo strany silne nábožensky založených NSO/NSA.

„Prvá a popredná povinnosť skauta je jeho „povinnosť voči Bohu“. Náš skautský zákon vyzdvihuje myšlienku, že skaut je „úctivý.“

„Väčšina našich členov súhlasí, že toto je dôležitá súčasť skautskej metódy a sú ochotní so zápalom bojovať za jej ponechanie. „Boha“ chápeme v širšom zmysle, aby sme začlenili všetky viery.“

“[...] duchovno vnímame ako dôležitý aspekt našej práce s rozmanitosťou, ako akýsi spôsob dosahovania spoločenstiev, ktoré bežne neboli ľahko dostupné. Na miestnej úrovni je veľa skupín napojených na inštitúcie inej viery.”

Povinnosť voči Bohu v otvorenejších NSO/NSA

Otvorenejšie NSO/NSA vyzývajú svojich členov, aby prijali skutočnosť, v ktorej žijú.

„Keďže sme viacnáboženská organizácia, hovoríme o povinnosti voči Bohu ako o duchovnej skutočnosti. V zákone a sľube sa hovorí, že skauti by mali prijať skutočnosť, v ktorej žijú a vytvárať lepší svet tým, že rešpektujú a žijú podľa zákona a sľubu.“

Väčšina NSO/NSA uviedla, že ich sľub a zákon je jednotný s ustanovujúcim princípom WOSM povinnosti voči Bohu.

„Dáva význam a zmysel všetkému, čo robíme. Je to väčšie ako my sami a zároveň je to presvedčenie, ktoré zdieľame s ostatnými.“

„Aj keď sa už povinnosť voči Bohu explicitne v našom skautskom zákone a sľube nenachádza, stále funguje ako základný princíp. Duchovný rozvoj mladých je jedným z hlavných cieľov a je všadeprítomný v našej práci.“

Interpretácia princípu povinnosti voči Bohu

Mnohé NSO/NSA uvádzajú, že čoraz svetskejšia a rozmanitejšia spoločnosť je ďalším dôvodom, aby prehodnotili svoj skautský sľub a zákon.

„Pýtali sme sa sami seba a nášho okolia. Keďže sme nikdy neboli náboženské hnutie, rozhodli sme sa vypustiť nepovinný sľub Bohu, pretože to odráža skutočnosť našich členov.“

„Myslíme si, že NSO/NSA by mali byť schopné interpretovať povinnosť voči Bohu tak, ako to najlepšie vyhovuje ich spoločnosti.“

Takisto mnohí považujú za dôležité, aby mal každý skaut čas pouvažovať pred zložením sľubu, a aby si vybral verziu, ktorá odráža jeho osobné presvedčenia. Viaceré NSO/NSA ponúkajú obmeny sľubu pre svojich členov na základe ich rozdielnej viery, presvedčení a národností. Všeobecný názor je, že skautský sľub v znení, ako ho vytvoril Baden-Powell alebo

ako sa uvádza v stanovách WOSM neukladá povinnosť prijať náboženstvo alebo akýkoľvek druh presvedčenia. Odkazuje len na presvedčenie, že existuje niečo za materiálnou stránkou skutočnosti a zároveň vyjadruje dôležité hodnoty a ideály nášho života. Na druhú stranu ľuďom nič nebráni vyznávať akýkoľvek druh náboženstva a nasledovať svoje osobné presvedčenia.

Pre mnohých respondentov je začleňovanie dôležitá hodnota a to sa odráža v ich prístupe k povinnosti voči Bohu.

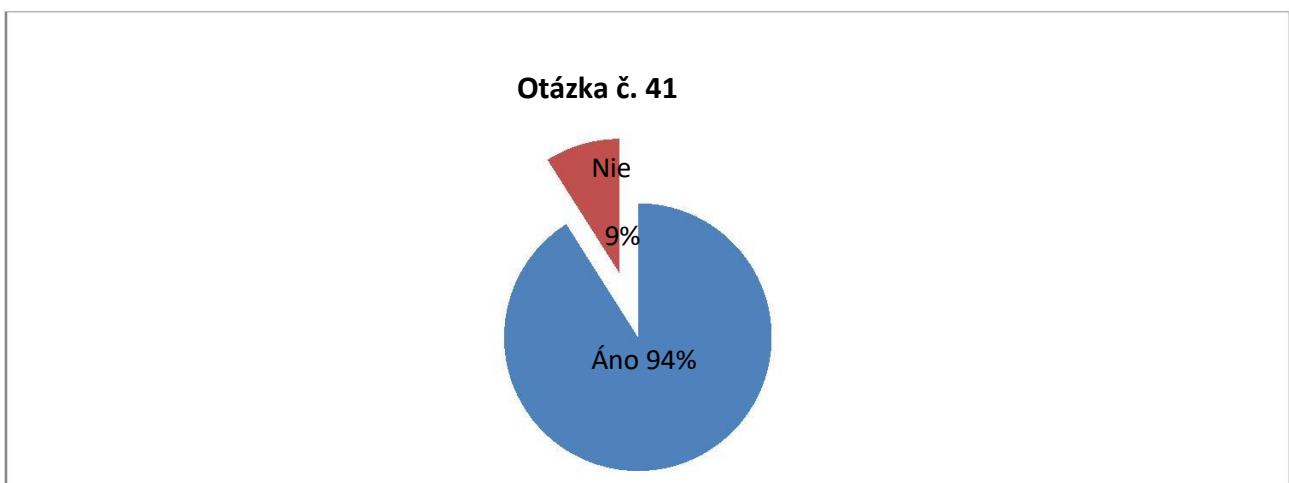
„Mnohí naši členovia sú ateisti a riešime, ako začleniť takýchto členov do nášho sľubu.“

„Sme presvedčení, že by sa mala povinnosť voči Bohu zmeniť na povinnosť voči duchovnu, čím nevyhlúčime ateistov a agnostikov a budeme otvorení pre každého. Takým by skauting aj mal byť.“

„Stále si myslíme, že povinnosť voči Bohu je základný princíp skautingu. Aj keď chceme širšie vymedziť „Boha“, nechceme stratiť význam tohto princípu v zmysle zvolávania mladých do služby vytvárať lepší svet pre všetkých a stavať mosty mieru medzi kultúrami, vierami, rasami a národmi.“

Prehodnotenie sľubu zo strán NSO/NSA

Obrázok 24 Ustanovujúci princíp povinnosti voči Bohu v sľube a zákone NSO/NSA

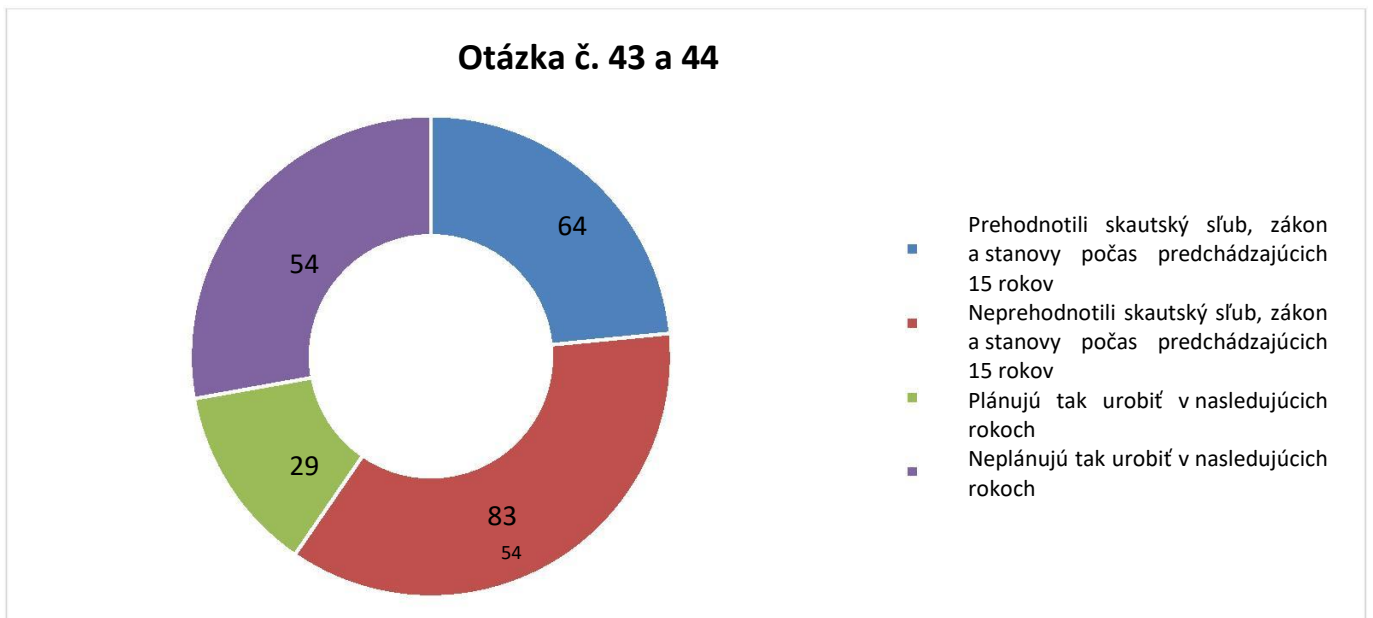
Väčšina NSO/NSA buď prehodnotila sľub, zákon a stanovy v zmysle oblasti duchovného rozvoja a/alebo povinnosti voči Bohu za posledných 15 rokov, alebo to plánujú urobiť v blízkej budúcnosti.

Otázka 43 Prehodnotila vaša NSO/NSA za posledných 15 rokov skautský zákon, sľub a stanovy s ohľadom na oblasť duchovného rozvoja a/alebo princípov povinnosti voči Bohu? (Odpovedalo 138 respondentov)

Otázka 44 Plánujete takéto prehodnotenie v blízkej budúcnosti? (Odpovedalo 94 respondentov)

54 respondentov tvrdí, že prehodnotili skautský sľub, zákon a stanovy v oblasti duchovného rozvoja a/alebo povinnosti voči Bohu za posledných 15 rokov, 29 to plánuje vykonať v blízkej budúcnosti a 64 takéto prehodnotenie nevykonalo, ani to nemá v úmysle. 4 odpovedali, že už v minulosti prehodnotili skautský zákon a v nadchádzajúcich rokoch to plánujú opäť. Obrázok 25 zobrazuje spojené a označené výsledky odpovedí na tieto 2 otázky.

Obrázok 25 **Prehodnotenie skautského sľubu a zákona**

Medzi dôležité faktory vedúce k prehodnoteniu patrí snaha NSO/NSA pozmeniť znenie zákona a sľubu, aby odrážal rozmanitejšiu a meniacu sa spoločnosť, odstrániť prekážky v zúčastňovaní sa a/alebo porozumení úlohy duchovna. Vo viacerých prípadoch sa zmeny vykonávali v rámci celkového prehodnotenia.

Pre niektoré NSO/NSA je dôležité uistiť sa, že mladí ľudia a dospelí dobrovoľníci chápu tri základné princípy skautingu. Navyše sa viacerým respondentom zdá, že mnohé stránky moderného života nie sú dostatočne odzrkadlené v súčasnom zákone a sľube. Ide hlavne o problémy, ako sú klimatické zmeny, spravodlivý obchod (fair-trade), udržateľný rozvoj, racionálne využívanie zdrojov, nadbytočná spotreba, zodpovedná sexualita, ochrana ľudských práv a iné.

„Hlavný faktor pri prehodnocovaní bolo pochopenie rozmanitostí prejavov viery. Ako dokážeme prijať a začleniť všetky prejavy viery? [...]“

Niektoré NSO/NSA majú momentálne problém nájsť rovnováhu medzi vlastnými katolíckymi koreňmi a dedičstvom a sekularizáciou spoločnosti. Stále sa snažia nachádzať spôsoby, ako by bolo jednoduchšie začleniť sa do duchovného rozvoja a zároveň začleniť aj deti a mladých ľudí narodených do rodín bez príslušnosti k určitému náboženstvu. Zároveň sa snažia, aby bol skauting otvorenejší a začleňoval mladých ľudí vyznávajúcich odlišné náboženstvá, či už to je budhizmus, kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam alebo sikhizmus.

„Určite by sme v oboch smeroch privítali pomoc od WOSM. Vyhovovalo by nám širšie chápanie povinnosti voči Bohu, pretože si myslíme, že skauting má byť dostupný pre všetkých a má sa snažiť o dostatočnú flexibilitu, aby si udržal význam aj v pluralistickej a silno svetskej spoločnosti. Radšej by sme prinášali skauting a duchovný rozvoj viacerým mladým ľuďom, než sa obmedzovať len na prijímanie mladých, ktorí vyznávajú inštitucionalizované náboženstvo.“

Výsledky prieskumu odhalili, že princíp povinnosti voči Bohu sa považuje za základný pilier skautingu. Mnoho respondentov zároveň uvádza, že pokladajú za dôležité, aby každá NSO/NSA podporovala vzdelanie v duchovnom rozmere v rámci programu pre mládež, pretože duchovno je základným prvkom života. Prehlbovanie duchovnej stránky znamená ísť

začleňujúcou vzdelávacou cestou a jednotlivec by pritom mal byť stredobodom, na ktorom stojí všetko ostatné. A preto tí, čo prejdú cestou skautingu, by mali mať čo najobširnejší sľub, ktorý by zahŕňal veriacich v jedného Boha, vo viacerých bohov alebo v žiadneho boha, ale s jasnými duchovnými hodnotami.

Budúcnosť princípu povinnosti voči Bohu v hnutí

Názory na budúcnosť povinnosti voči Bohu sa v rámci skautingu rôznia. Na jednej strane tento princíp mnohí považujú za dôležitú a základnú súčasť skautingu, mnoho ďalších si však myslí, že začína byť prežitkom a je zastaraný vzhľadom na stúpajúcu sekularizáciu. Mnoho respondentov nechce stratiť význam tohto princípu v zmysle zvolávania mladých do služby vytvárať svet lepším miestom pre všetkých a stavať mosty mieru medzi kultúrami, vierami, rasami a národmi. NSO/NSA s rozšíreným duchovným vzdelávaním pokladajú duchovný rozvoj za základnú črtu skautingu, bez ktorej by už skauting nebol tým, čím býval.

„V momente, keď sa zbavíme povinnosti voči Bohu, bezpodmienečne už nie sme skautingom.“

NSO/NSA tvrdia, že je potrebné o tejto téme diskutovať do hĺbky, no rozhodnutie o základných záležitostiach, ktoré sa dotýkajú filozofie skautingu, je neprípustné. Povinnosť voči Bohu musí byť zachovaná v skautskom sľube a zákone, aby skauting ostal jednotný tak, ako ho Baden-Powell stvoril. Pokladá sa to za základný princíp, ktorý musí byť zachovaný ako súčasť identity hnutia.

« le principe du Devoir envers Dieu nous rappelle trois choses: 1. que nous pouvons développer notre spiritualité personnelle comme un moyen d'atteindre un équilibre intérieur 2. que nous pouvons trouver des axes de compréhensions mutuelles et de tolérance vis à vis de ceux qui vivent leur spiritualité / leur foi autrement que nous 3. que nous ne sommes 'que' des être humains, et qu'il y a un être / une force supérieur". [Princíp Povinnosti voči Bohu nám pripomína tri veci: 1. Že vieme rozvíjať naše osobné duchovno na dosiahnutie vnútornej rovnováhy 2. že vieme nájsť cestu k spoločnému porozumeniu a tolerancii tých, ktorí prežívajú svoje duchovno / vieru inak ako my 3. že sme „len“ ľudské bytosti a existuje vyššia bytosť / sila.]

Zopár respondentov je názoru, že by princípy WOSM mali byť prehodnotené, no iní sú spokojní so súčasnou situáciou. Ako sme ukázali, princípy zjavne nie sú v súlade so svetskou skutočnosťou mladých ľudí, ktorí majú záujem o niečo ako osobné, tak aj kolektívne, čo dokáže prekonať inštitucionálne náboženstvá a spoločenstvá. Viacero otvorených NSO/NSA uprednostňuje žiť povinnosťou voči ideálu, hodnotám, nadzmyslovosti než voči Bohu, pretože koncept Boha podľa nich odkazuje len na vykonávanie náboženských obradov.

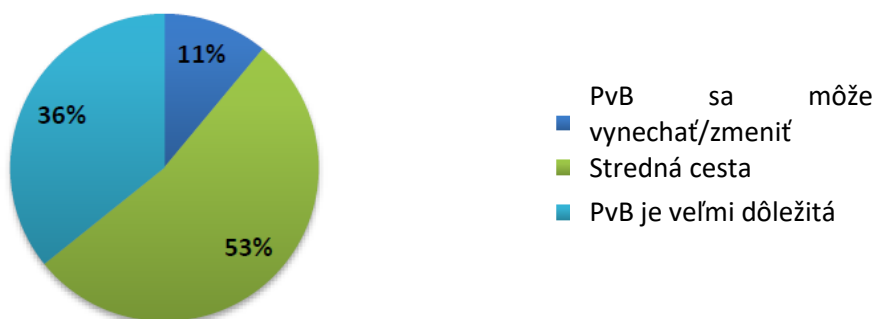
V odpovediach na možnosť ďalších poznámok vyjadrila len jedna NSO/NSA jednoznačný názor, že by sa ateisti a agnostici nemali zapájať do skautingu. Viaceré NSO/NSA vyjadrili obavy z rastúcej sekularizácie, ale myslia si, že odmietanie takýchto ľudí by narušalo vymedzenie skautského hnutia, v ktorom sa hovorí, že skauting je „otvorený pre každého bez rozdielu pôvodu, rasy alebo presvedčenia...“. Aj keď sa povinnosť voči Bohu pokladá za základnú hodnotu skautingu, zopár NSO/NSA by túžili po uvoľnenejšom prístupe zo strany WOSM.

“On ne peut pas être scout et faire partie du mouvement sans avoir la foi en un Dieu” [Nikto nemôže byť skautom a členom hnutia bez viery v jedného Boha]

109 NSO/NSA zo všetkých respondentov prieskumu 1 zodpovedalo otázku 42, ktorá znie: „Vysvetlite, ako váš zákon a sľub vyjadruje princíp povinnosti voči Bohu“. Z diskurznej analýzy ich odpovedí na túto otvorenú otázku môžeme zhrnúť, že okolo 11% odpovedajúcich NSO/NSA si myslí, že povinnosť voči Bohu môže byť v sľube vynechaná alebo zmenená; 36% považuje povinnosť voči Bohu za veľmi dôležitú; a 53% ostalo na zlatej strednej ceste a zastávajú relatívne otvorené názory.

Obrázok 26 Dôležitosť princípu povinnosti voči Bohu pre NSO/NSA

Otázka č. 42

„Je to prvý a najvyšší sľub v rámci skautského sľubu.“

„Keďže sme viacnáboženská organizácia, hovoríme o povinnosti voči Bohu ako o duchovnej skutočnosti. V zákone a sľube sa hovorí, že skauti by mali prijať skutočnosť, v ktorej žijú a vytvárať lepší svet tým, že rešpektujú a žijú podľa zákona a sľubu.“

„Dôležitosť duchovna je pre každého skauta zaznamenaná vo výroku „Vedome pôjdem hľadať duchovné hodnoty v mojom živote.“ Pre tých, čo si želajú zložiť sľub explicitne Bohu, môžu použiť frázu „tak mi Pán Boh pomáhaj.“

“La primera parte de la promesa scout aborda cumplir los deberes para con Dios. La promesa scout contiene tres grandes partes: DIOS, PATRIA Y HOGAR. por lo que los deberes para con Dios, se reflejan al inicio de la promesa, de una forma que cada scout que ha realizado su promesa, se esfuerza personalmente para cumplirla, con el apoyo de su Grupo.” [Prvá časť sľubu je o plnení si povinností voči Bohu. Skautský sľub obsahuje tri hlavné časti: BOHA, VLASTĚ A DOMOV. Povinnosti voči Bohu sú istým spôsobom vyjadrené už na začiatku sľubu, keďže musí každý skaut zložiť svoj sľub a neskôr sa sám musí snažiť sľub dodržiavať za pomoci svojej skupiny.]

„V našom viacnáboženskom štáte, v ktorom väčšina ľudí neverí v jedného stvoriteľa a všemohúceho Boha nie je možné zvoliť slová, ktoré by boli prijaté aj v kresťanstve, aj v islame. Tým pádom sme to zmenili niekedy v šesťdesiatych rokoch minulého storočia len na

„náboženstvo“.[....] Naša NSA vysvetľuje slovo Boh v zmysle akéhokoľvek náboženského alebo eticko-morálneho presvedčenia a chápania.“

4.2 PRIESKUM Č. 2: SVETOVÉ SKAUTSKÉ MEDZINÁBOŽENSKÉ FÓRUM

4.2.1 SKAUTING A MEDZINÁBOŽENSKÝ DIALÓG

Svetové skautské medzináboženské fórum bolo vytvorené v roku 1996 ako podpora dialógu a výmeny medzi náboženstvami v rámci skautingu. V roku 2003 sa prvýkrát uskutočnilo celosvetové skautské medzináboženské sympóziu v španielskej Valencii. Sympóziu sa zameriavalo na používanie skautskej metódy vyučovania v medzináboženskom dialógu a mieri. Svetové skautské medzináboženské fórum spája náboženské skupiny v rámci skautingu, aby sa mohli podeliť o rozmanité skúsenosti o spôsobe, akým skauting funguje a vyvíja sa s ohľadom na rôzne náboženské odchýlky.

Nasledujúci členovia Svetového skautského medzináboženského fóra odpovedali vo prieskume č. 2:

Tabuľka 4 Zoznam respondentov prieskumu č. 2
CPGS
DESMOS
ICCS
IFJS
IUMS
Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní
Won-budhistická skautská rada
WBSC

Prvé štyri otázky prieskumu č. 2 mali podať všeobecný prehľad o respondentoch, ich organizáciách a funkciách v rámci nich.

4.2.2 POCHOPENIE DUCHOVNA

Otázky 5-6

Rôzne náboženské orgány zastupujú svoje náboženské spoločenstvo a vnímajú sa ako most medzi skautingom a vlastnou náboženskou inštitúciou alebo ako mediátori medzi vlastným náboženstvom a skautingom. Aj keď sa každý člen riadi vlastnými náboženskými tradíciami a rituálmi, v otázke duchovna sa zdá, že sa ich názory zhodujú.

„Duchovno je vytváranie si osobného vzťahu s Bohom Otcom cez modlitbu, vieru a dodržiavanie Jeho zákonov.“

„Duchovno je tvoje stretnutie s Bohom a tvoja odpoveď na toto stretnutie. [...]“

Výsledky prieskumu navyše ukázali, že duchovno je v stanovách a pravidlách jednotlivých NSO/NSA opísané len vágne, pretože pravdepodobne neexistuje jednotná presná definícia a chápanie toho, čo vlastne duchovno znamená. V kresťansky založených organizáciách často slúži Biblia ako pomôcka k duchovnému porozumeniu, zatiaľ čo väčšina moslimských krajín používa Korán a židia zas za hlavný zdroj duchovného a náboženského rozvoja považujú Tanach a Talmud.

4.2.3 MEDZINÁBOŽENSKÝ DIALÓG

Otázky 8-9

Podľa všetkých respondentov je medzináboženský dialóg pre skauting dôležitý. Rôzne náboženské spoločenstvá vyzývajú svojich členov a odporúčajú im, aby sa vďaka rôznym aktivitám zoznámili s inými vierovyznaniami, presvedčeniami a náboženskými tradíciami. Svetové skautské medzináboženské fórum je veľmi prínosné podujatie, kde sa rôzne náboženské skupiny a organizácie stretávajú a navzájom sa od seba učia. Z prieskumu vyplynulo, že jedna z ôsmich organizácií zaujala veľmi vyhranený postoj k medzináboženskému dialógu. Daného respondenta totiž súčasná situácia tak znepokojuje, že by chcel medzináboženský dialóg ešte viac posilniť. Jeho súčasťou by bolo obnovenie Svetového skautského medzináboženského fóra; organizovanie ekumenických a medzináboženských seminárov a vytvorenie nových, krajských a okresných medzináboženských fór.

Náboženské spoločenstvá majú k dispozícii rôzne zdroje o medzináboženskom dialógu, od brožúr WOSM, dokumentov z predošlých Svetových skautských medzinárodných sympózií a kníh o rôznych vierovyznaniach, až po publikácie z vlastnej dielne.

„Program medzináboženského dialógu je dôvodom, vďaka ktorému povinnosť voči Bohu v hnutí skautov prosperuje. WOSM by ho malo podporovať.“

4.2.4 DUCHOVNÝ ROZVOJ

Otázky 7, 10-15

Náboženské spoločenstvá svojich členov vedú k množstvu aktivít zameraných na duchovný rozvoj.

„Mettre de la vie spirituelle dans les formations de chefs. Aller rechercher des aumôniers nationaux et internationaux pour s'engager à accompagner le scoutisme pour servir de pont entre les scouts et l'église. Aider l'église à comprendre le scoutisme, aider le scoutisme à comprendre l'église. Vivre et faire vivre l'amitié entre les différentes religions présentes dans le scoutisme pour renouveler la confiance des jeunes. Aider les équipes nationales à s'organiser et à prendre des moyens pour donner une juste place à la vie spirituelle et religieuse. Échanger des bonnes pratiques dans des séminaires réguliers. Nourrir le scoutisme avec la Bible, les prières et les cérémonies chrétiennes. être accueillant sans prosélytisme aux non chrétiens. Donner des orientations et des méditations pour motiver les équipes nationales à travers les pages facebook au niveau mondial et régional.“ [„Vložte svoj duchovný život do rúk vodcov. Vyhľadajte kaplánov, či už u vás doma, alebo v cudzine, aby vás sprevádzali skautingom a spájali skautov a cirkev. Priblížte skauting cirkvi, priblížte cirkev skautingu. Nadväzujte a udržiavajte priateľstvo medzi skautmi rôzneho vierovyznania, aby ste podporili presvedčenie mladých. Pomáhajte domácim spoločenstvám, aby sa podieľali na budovaní miesta pre duchovný a náboženský život. Delte sa o dobré nápady na pravidelných stretnutiach. Naplňte skauting čítaním Biblie, modlitbou a slávením kresťanských obradov. Budte otvorení nekresťanom, ale nenúťte ich k obráteniu. Šírte rady a úvahy na Facebooku a motivujte tak skautské tímy doma či v zahraničí.“]

Členské organizácie IFoWS sa snažia, aby ich členovia silnejšie vnímali náboženské pozadie a duchovný rozmer skautingu, a preto je ich cieľom podnietenie vzájomnej podpory medzi členmi, propagácia rôznych metód rozjímania a organizácia seminárov, workshopov, školení, stretnutí a diskusií o duchovnom rozvoji. Výsledky prieskumu č. 1 okrem iného dokázali, že prevažná väčšina NSO/NSA s väzbami na jednu z náboženských organizácií ponúka aktivity zamerané na duchovný rozvoj.

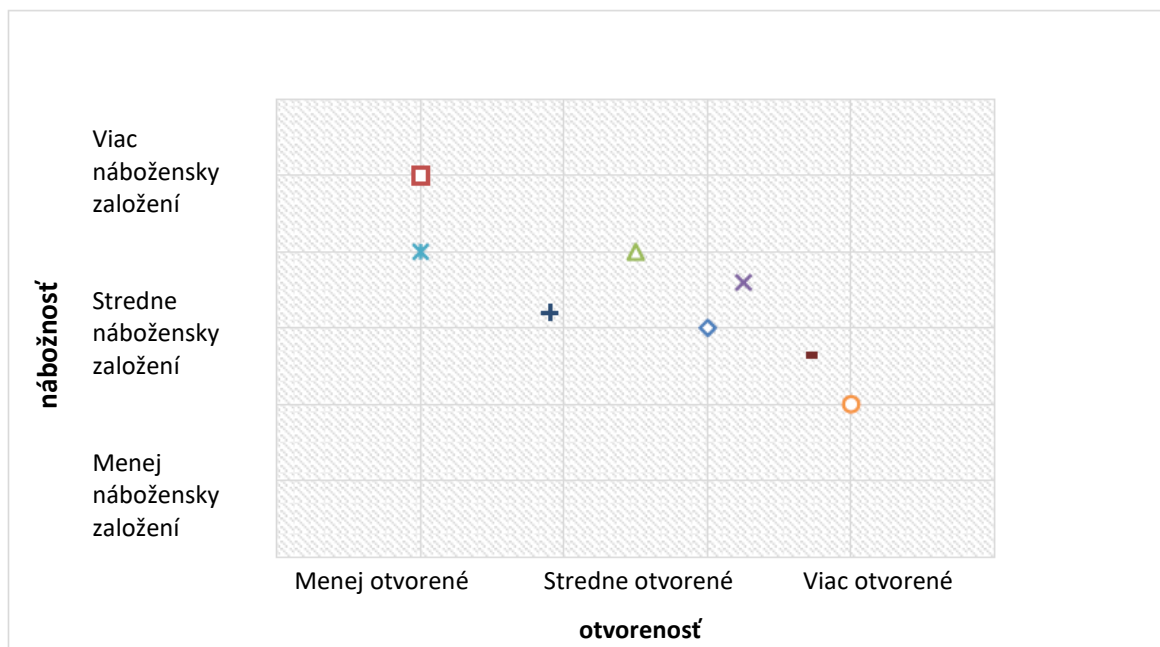
Najväčšími problémami duchovného rozvoja je poskytovanie relevantných materiálov a aktivít. Členovia náboženských spoločenstiev navyše čelia mnohým problémom so zavádzaním aktivít zameraných na duchovný rozvoj a náboženstvo, najmä v viacnáboženských a/alebo sekulárnych spoločnostiach. Medzi neľahké úlohy tiež patrí získavanie kontaktov a finančných prostriedkov na organizáciu spomenutých podujatí. Jeden z respondentov tvrdí, že otvorené a sekulárne NSO/NSA potrebujú pomoc, aby si uvedomili svoju duchovnú zodpovednosť. Náboženské spoločenstvá sa tieto problémy rozhodli riešiť rôznymi prístupmi a svojich členov podporujú, aby sa venovali duchovnému rozvoju a medzináboženskému dialógu. Je to však beh na dlhé trate.

„Našich skautov podporujeme, aby rozvíjali a využívali tzv. „zlatú strednú cestu,“ vďaka ktorej nájdú rovnováhu medzi materiálnym a duchovným svetom a nemusia sa vzdať ani jedného.“

V otázkach povinnosti voči Bohu zastávajú rozličné náboženské spoločenstvá rozličné názory, podobné výsledkom prieskumu č. 1 medzi rôznymi NSO/NSA. Zdá sa, že zatiaľ čo viac nábožensky založené skupiny sa v prieskume č.1 vyjadrili, že povinnosť voči Bohu je kľúčovým prvkom skautingu a radikálna zmena základov skautingu by hnutie úplne odklonila od pôvodnej myšlienky, otvorenejšie NSO a NSA by slovné spojenie povinnosť voči Bohu nahradili otvorenejšími a viac inkluzívnymi slovami. Napriek tomu sa všetci respondenti zhodli, že skauting by mal aj naďalej propagovať a podporovať náboženskú slobodu a spoluprácu medzi partnermi bez toho, aby im hádzal polená pod nohy.

V nasledujúcom grafe je znázornené, ktorí členovia IFoWS sa prikláňajú k otvorenejšiemu alebo náboženskejšiemu vnímaniu povinnosti voči Bohu. K výrazom *otvorená* alebo *nábožensky založená* sa členovia IFoWS priklonili podľa vlastného uváženia.

Obrázok 27 **Otvorení vs. nábožensky založení členovia IfoWS**

Primerané a relatívne rovnomerné rozdelenie názorov (medzi členmi IfoWS na tému náboženstva) v grafe značí, že medzi náboženskými organizáciami a ich vnímaní vlastného stupňa nábožnosti a vnímania miery otvorenosti ku odlišnostiam sa ukázala pomerne vysoká rôznorodosť. Nemali by sme však zabúdať na značné rozdiely vo veľkostiach členských organizácií a ich odlišnú geografickú polohu.

„[...] Sme pevne presvedčení, že radikálna zmena základov skautingu povedie k úplnému pretvoreniu nášho hnutia, ktoré sa rovnakými pravidlami riadi už vyše 100 rokov.“

„[...] Naša skupina navrhuje, aby sa do slovného spojenia „povinnosť voči Bohu“ vnieslo viac inklúzie ako napríklad „povinnosť voči viere“ alebo „povinnosť voči vyššej moci.“ Existujú aj iné možnosti, ako to vyjadriť, ale našim zámerom je povinnosť rozšíriť tak, aby sa skauti z rôznych prostredí cítili vítaní.“

„Povinnosť voči Bohu je základným a kľúčovým prvkom skautingu, vďaka ktorému sa naša organizácia radí ku skautskému hnutiu. [...] Nazdávame sa, že skauting by mal aj naďalej propagovať a podporovať náboženskú slobodu a autorizovaných partnerov bez toho, aby im hádzal polená pod nohy.“

„Snažíme sa posilniť vedomosti členov o ich [...] zázemí a o duchovnom rozmere skautingu. [...] Aktívne sa podieľame na skautskom medzináboženskom dialógu [...]“

„[...] Nous avons lancé et nous portons le projet d'un brevet scout interreligieux mondial. Engagement fort dans le renouveau du Forum interreligieux du scoutisme Mondial Organiser des séminaires œcuméniques et interreligieux. Création de nouveaux forums interreligieux régionaux et sous régionaux. [...]“ [„Spustili sme projekt svetového medzináboženského podujatia pre skautov. Silne sa zasadujeme sa o obnovenie Svetového skautského medzináboženského fóra; organizovanie ekumenických a medzináboženských seminárov, vytvorenie nových, krajských a okresných medzináboženských fór.“]

„[...] povinnosť voči Bohu je jednou z najdôležitejších životných priorít v [...] náboženstve.“
(dodatok ku Otázke 51: 56)

„Považujeme za podstatné, aby boli vo WOSM všetky náboženstvá považované za rovné a veríme, že rešpekt medzi jednotlivými náboženstvami či náboženskými skupinami je nevyhnutný, aj keď sme v hĺbke srdca presvedčení o správnosti vlastného vierovyznania.“

5. ZÁVER

Táto správa podáva prehľad o vnímaní, aktivitách a návrhoch na zlepšenie otázky povinnosti voči Bohu a duchovného rozvoja v skautingu. Svetový skautský Výbor v roku 2015 založil pracovnú skupinu Povinnosti voči Bohu, aby pomohla analyzovať a zhodnotiť, ako sa povinnosť voči Bohu implementuje medzi členmi WOSM. Pracovná skupina zorganizovala dva prieskumy o povinnosti voči Bohu, ktoré boli smerované na NSO/NSA a členov Svetového skautského medzináboženského fóra. Oboch prieskumov, no najmä v prvého prieskumu medzi NSO/NSA, sa zúčastnilo nezvyčajne vysoké množstvo respondentov, čo značí, že medzi členmi WOSM vzrastá záujem o túto tému. Túto nezvyčajnú odozvu mohla spôsobiť súčasná politická situácia. Vysoká odozva respondentov nebola jediným prekvapením. Rovnako zaujala aj kvalita odpovedí v otvorených otázkach. Celkovo odpovedalo 116 národných skautských organizácií WOSM z celkového počtu 163 členských organizácií. Dúfame, že výsledky oboch prieskumov, analyzovaných v tejto správe, poskytnú skautingu ucelený a štruktúrovaný obraz o duchovnom vývoji v rámci hnutia a rovnako poslúžia ako analytický základ odporúčaní pre zmeny v budúcnosti.

Výsledky prieskumu môžeme zhrnúť do štyroch hlavných oblastí: duchovno, duchovný rozvoj mládeže, vodcovské školenie a stanovy a pravidlá.

Duchovno

Dáta potvrdili, že potreba náboženstva a duchovna v modernom svete sa značne líši v závislosti od geografickej polohy. Potvrdili to aj odpovede v prieskume. Kým väčšina NSO/NSA v Afrike, Latinskej Amerike a arabských krajinách vníma povinnosť voči Bohu ako kľúčový prvok skautingu, väčšinu európskych a mnohých ázijských NSO/NSA vo vnímaní tohto princípu ovplyvňuje sekularizácia a globalizácia. V skautingu fungujú bok po boku asociácie založené na jednom vierovyznaní a asociácie s otvoreným postojom. Každá z nich vníma povinnosť voči Bohu inak.

Duchovný rozvoj v programe pre mládež

Duchovný rozvoj v skautingu môžeme vnímať a praktizovať mnohými spôsobmi, ako sme mohli pozorovať v odlišných zoznamoch aktivít. Výsledky prieskumu ukazujú, že efektivita duchovného rozvoja je v porovnaní s inými skautskými aktivitami hodnotená prevažne pozitívne.

Keďže *povinnosť voči Bohu* patrí medzi jedno z troch hlavných pravidiel skautingu, z prieskumu vyplynulo, že mnohí respondenti ju práve preto považujú za kľúčovú povinnosť členov WOSM. Súčasnú aktivitu zameranú na duchovný rozvoj skautov pozostávajú z osobnej reflexie, následnej spoločnej reflexie a diskusií a zúčastňovania sa na náboženských obradoch. Takmer polovica z 217 respondentov sa zhodla, že sa tieto aktivity konajú jedenkrát týždenne alebo častejšie. V rámci a medzi NSO/NSA prevládajú odlišné pohľady na zavedenie tohto princípu do programu pre mládež.

Najväčšou výzvou zakomponovania duchovného rozmeru do programu pre mládež je otázka, ako poskytovať čo najlepšie aktivity s duchovným rozmerom. Motivácia sa umiestnila na druhom mieste a pre niektorých predstavuje náročný a zložitý problém. 61% tieto problémy neriešilo dostatočne alebo na ich zlepšení pracovali len okrajovo. Duchovný rozvoj je však stále vnímaný ako dôležitá súčasť skautingu a väčšina členov WOSM sa buď zúčastnila

procesu hodnotenia vzdelávania v duchovnej oblasti, za posledných 15 rokov alebo ho plánujú absolvovať v nasledujúcich 2 až 3 rokoch.

Vodcovské školenie

Skautskí vodcovia na výučbu aktivít zameraných na duchovný rozvoj potrebujú materiály, mnohí respondenti však uviedli, že NSO/NSA čelia nedostatku materiálov ako sú prospekty a brožúry. Motivácia a adekvátne zaškolenie predstavujú značné problémy v oblasti zaškoľovania skautských vodcov.

Stanovy a pravidlá

Prieskum potvrdzuje, že Baden-Powellova vízia stále pretrváva a aktuálne vymedzenie povinnosti voči Bohu vo väčšine NSO/NSA predstavuje spoločný základ v ich prístupe ku povinnosti voči Bohu. Prevažná väčšina (91%) respondentov odpovedala, že v ich NSO/NSA existuje skautský sľub a zákon podľa odporúčaní WOSM.

NSO/NSA sa snažia, aby ich sľub a zákon členovia považovali za relevantný a preto ich väčšina z nich v posledných rokoch prehodnotila alebo plánuje prehodnotiť, a mnohé NSO/NSA skautský sľub a zákon upravili podľa svojich potrieb. I keď sa zopár respondentov vyjadrilo, že by v stanovách WOSM privítali zmenu v prístupe ku povinnosti voči Bohu, prieskum ukázal, že tento názor sa nezhoduje s väčšinou.

6. PRÍLOHY

PRÍLOHA 6. 1: ZOZNAM ODPORÚČANÍ RESPONDENTOV

O sľube (sľuboch)

1. Skauti iného ako kresťanského vierovyznania si pri skladaní sľubu môžu vybrať z viacerých možností. Slovné spojenia „milovať Boha“ a „povinnosť voči Bohu“ naznačujú vieru v najvyššiu bytosť a akceptáciu božieho vedenia. Slovné spojenie „povinnosť voči Bohu“ je v sľuboch vhodné pre väčšinu vierovyznaní (vrátane kresťanov, hinduistov, židov, moslimov a sikhov). Hinduisti môžu použiť „moja Dharma“ alebo „Boh.“ Moslimovia môžu slovo „Boh“ nahradiť slovom „Allah.“ Budhisti by mali používať iba slovné spojenie „moja Dharma.“ Pri skladaní sľubu môžu moslimovia frázu „na svoju česť“ nahradiť použitím „v mene Alaha, milostivého, milosrdného.“
2. Pri skladaní sľubu môžu skauti bez vierovyznania nahradiť časť „povinnosť voči Bohu“ za „dodržiavať skautské hodnoty.“
3. Skauti by mali mať možnosť vybrať si z viacerých sľubov. Každý člen by si mal vybrať sľub, ktorý najlepšie odráža jeho osobné hodnoty a pred zložením sľubu a vstúpením do skautingu sa nad ním zamyslia. Vyzdvihovanie a porozumenie odlišností je v skautingu dôležitým aspektom vzdelávania a osobného rozvoja.
4. Neutrálny sľub, v ktorom sa nespomína boh, ani iná najvyššia bytosť.
5. Každé 3-4 roky prehodnotiť zákony a/alebo ustanovenia.
6. WOSM by mala považovať nad prijatím ďalších skautských sľubov, ktoré odrážajú otvorenosť konceptu povinnosti voči Bohu. WOSM sa musí prispôbiť vývoju spoločnosti a rôznorodosti. Toto drží skauting pri živote. Toto sú presvedčenia a hodnoty, nie Boh. Práve tieto dve slová, povinnosť a Boh, v skutočnosti vyvolávajú medzi mládežou negatívne reakcie.

Program pre mládež

7. Poradca v oblasti viery alebo kaplán by mali prijať rolu poradcu a vodcu, aby mládeži uľahčili prehĺbovanie viery, formovanie názorov a presvedčení a naviedli ich na pozitívnu cestu skautského duchovného rozvoja.
8. Mládeži by mali byť poskytnuté školenie a vzdelávacie materiály.
9. Vždy je potrebné sa uistiť, že osobné želania a úvahy každého skauta sa zapracujú do aktivít, ako napríklad táborenie a jamboree.
10. Vymenovať náboženských predstaviteľov (z každej uznanej náboženskej skupiny), ktorí budú vystupovať ako koordinátori a experti aj na miestnej úrovni. Vymenovať skupinu poradcov v oblasti rozličných vierovyznaní.
11. Návštevy významných miest jedného alebo viacerých náboženstiev podporujú medzinárodný a medzikultúrny dialóg.
12. Spolupráca v rámci skautských výborov a medzi ich členmi predstavuje najlepšiu možnosť ako organizovať školenia a diskusie o duchovnom rozvoji.

PRÍLOHA 6. 2: PRIESKUM O POVINNOSTI VOČI BOHU

Úvod

Misia pracovnej skupiny (PS) Povinnosť voči Bohu má za úlohu analyzovať duchovný vývoj v skautingu a Svetovému skautského výboru navrhnúť riešenia v oblasti stanov a vzdelávania.

Nasledujúci prieskum je súčasťou ďalších prieskumov. Cieľom prieskumu je vytvorenie základného hodnotenia spôsobov, akými WOSM pristupuje k výučbe duchovného rozvoja a ako ju realizuje (a ak ju nerealizuje, aké sú na to dôvody.)

V tomto prieskume sa snažíme zozbierať vyjadrenia, prístupy, kópie dostupných zdrojov a ďalších informácií, ktoré by mohli pomôcť vašej NSO/NSA. Všetky odpovede poskytnuté pracovnej skupine (PS) Povinnosť voči Bohu sú dôverné. Niektoré z nich sa môžu anonymne objaviť v správe PS, ďalšie môžu byť vybrané ako príklady overených riešení. Ak vašu odpoveď vyberieme, PS bude kontaktovať vašu NSO/NSA a požiada vás o udelenie súhlasu so

zverejnením vašej odpovede. PS predstaví túto správu Svetovému skautskému výboru na Svetovej skautskej Konferencii v roku 2017.

Dotazník sa týka šiestich okruhov: I-Všeobecné informácie, II-Duchovno, III-Duchovný rozvoj v programe pre mládež, IV-Vodcovské školenie, V-Stanovy a pravidlá a VI-Dodatočné informácie.

Je veľmi dôležité, aby ste dotazník vyplňali pozorne. Poskytnuté informácie poslúžia na analýzu problémov NSO a NSA v oblasti duchovného rozvoja a následné zvolenie postupu na riešenie týchto problémov. Potrebujeme údaje z vašich NSO/NSA. Spoliehame sa na vás. Vopred ďakujeme!

Časť I Všeobecné informácie

V tejto časti sa pýtame na základné informácie o vašej NSO/NSA

1. Názov vašej NSO/NSA:

2. Krajina:

3. Aká je vaša pozícia v NSO/NSA?

(Poznámka: Vyberte pozíciu, ktorá najviac zodpovedá vašej aktuálnej pozícii, možnosť „Iné“ vyberte len ak sa žiadna z uvedených pozícií nedá použiť.)

- Medzinárodný komisár
- Vedúci komisár
- Predseda
- Programový komisár
- Dospelý v úlohe Skautského komisára
- Iné (špecifikujte, prosím)

4. Tento prieskum vyplňa:

- Jedna osoba
- Skupina

5. Ak prieskum vypĺňate ako skupina, uveďte, prosím, počet osôb a ich funkcie.

6. Je vaša NSO/NSA súčasťou/stotožňuje sa s jednou alebo viacerými náboženskými organizáciami? (Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

- CPGS - Rada protestantských vodcov a skautov
- DESMOS - Medzinárodné združenie pravoslávnych kresťanských skautov
- ICCS - Medzinárodná katolícka skautská konferencia
- IFJS - Medzinárodné fórum židovských skautov
- IUMS - Medzinárodný zväz moslimských skautov
- WBSC - Svetová skautská rada budhistov
- Won-budhistická skautská rada
- Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní
- Žiadna
- Iné (špecifikujte, prosím)

7. Je vaša NSO/NSA súčasťou/stotožňuje sa s jedným alebo viacerými uvedenými náboženstvami? (Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

- Budhizmus
- Katolicizmus
- Hinduizmus
- Islam
- Judaizmus
- Pravoslávne kresťanstvo
- Protestantizmus
- Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní
- Žiadna
- Iné (špecifikujte, prosím)

8. Aby sa skaut (alebo potenciálni skauti) mohli stať členmi vašej NSO/NSA, musia vyznávať jedno z týchto náboženstiev?

- Áno
- Nie

Časť II DUCHOVNO

9. Ako chápe vaša NSO alebo NSA duchovno?

10. Je chápanie duchovna, ktoré vyznáva vaša NSO/NSA definované alebo opísané v nejakých všeobecne uznávaných dokumentoch alebo materiáloch?

11. Tu končí časť II - Duchovno. Ak si želáte prejaviť názor o tejto téme, napíšte ho sem.
(pridať prázdne miesto)

ČASŤ III DUCHOVNÝ ROZVOJ V PROGRAME PRE MLÁDEŽ

V tejto časti vám položíme otázky, ktoré nám umožnia lepšie pochopiť vplyv duchovna na program pre mládež vašej NSO/NSA.

12. Aké aktivity zamerané na duchovný rozvoj mládeže podporuje vaša NSO/NSA?
(Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

Modlitby

Účasť na náboženských obradoch

Návšteva významných miest jedného alebo viacerých náboženstiev

Rozhovory s predstaviteľmi jedného/viacerých náboženstiev

Osobné úvahy

Meditácia

Medzináboženské diskusie

Skupinové úvahy a diskusie

Iné (špecifikujte, prosím)

13. Ako často sa tieto aktivity konajú?

Raz týždenne alebo častejšie

Raz za mesiac

Raz sa štyri až šesť mesiacov

Raz ročne

Nikdy

14. Aká je podľa vás miera efektívnosti tohto programu? Vysvetlivky ku hodnoteniu:

1 - Úplne neefektívne - naši členovia sa vôbec nechcú zúčastňovať aktivít zameraných na duchovný rozvoj, neužívajú si ich, ani nijako neovplyvňujú ich osobnostný rast a vzdelávanie.

2 - Málo efektívne - našich členov aktivity zamerané na duchovný rozvoj zaujímajú len okrajovo, veľmi si ich neužívajú, alebo len málo ovplyvňujú ich osobnostný rast a vzdelávanie.

3 - Viac efektívne - naši členovia vykazujú istý záujem o aktivity zamerané na duchovný rozvoj, viac si ich užívajú a do istej miery ovplyvňujú ich osobnostný rast a vzdelávanie.

4 - Efektívne - našich členov aktivity zamerané na duchovný rozvoj zaujímajú, užívajú si ich a majú vplyv na ich osobnostný rast a vzdelávanie.

5 - Veľmi efektívne - našich členov aktivity zamerané na duchovný rozvoj veľmi zaujímajú, nesmierne si ich užívajú a majú obrovský vplyv na ich osobnostný rast a vzdelávanie.

15. Ako ste spokojný/á s aktivitami duchovného rozvoja vo vašom programe pre mládež v porovnaní s inými aktivitami?

Veľmi nespokojný/á

Nespokojný/á

Neviem

Spokojný/á

Veľmi spokojný/á

16. Mohli by ste sa podeliť o overené riešenia alebo úspešné príbehy týkajúce sa využitia duchovného rozmeru v programe pre mládež? Budete mať možnosť nahráť dokumentáciu.

17. Aká je vaša najväčšia výzva spojená s implementáciou duchovného rozmeru do programu pre mládež? (Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

Zaujať členov, aby sa zapájali do činností s duchovným rozmerom

Poskytovať činnosti s duchovným rozmerom, ktoré by korešpondovali s potrebami vašich členov

Vyhovieť požiadavkám rôznych členov (v oblasti duchovna)

Iné (špecifikujte, prosím)

18. Podarilo sa vám niektoré z týchto problémov úspešne vyriešiť?

Áno

Nie

Čiastočne

19. Čo vám pomohlo pri riešení týchto problémov?

20. Čo vám skomplikovalo riešenie týchto problémov?

21. Z nasledujúcich možností využívate: (Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

Manuál WOSM o duchovnom a náboženskom rozvoji

Skauting a duchovný rozvoj

Iné publikácie WOSM, prosím, špecifikujte

22. Má vaša NSO/NSA k dispozícii materiály na výučbu duchovného rozvoja pre mládež?
(okrem manuálu WOSM a jeho prekladu)?

Áno

Nie

23. Ak áno, napíšte, prosím, odkaz k dokumentom do časti komentárov alebo pošlite elektronickú kópiu na email dtg@scout.org.

24. Aké činnosti duchovného rozvoja zvyčajne vykonávate v skautských skupinách vašej NSO/NSA? (ak ich vykonávate)? (Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

Modlitby

Účasť na náboženských obradoch

Návšteva významných miest jedného alebo viacerých náboženstiev

Rozhovory s predstaviteľmi jedného/viacerých náboženstiev

Osobné úvahy

Meditácia

Medzináboženské diskusie

Skupinové úvahy a diskusie

Iné (špecifikujte, prosím)

25. Kto a na akej úrovni podporuje vašu NSO/NSA v zavádzaní aktivít s duchovným rozmerom: na vnútroštátnej úrovni - na regionálnej úrovni - na miestnej úrovni

Rodičia

Vodcovia

Iné (náboženský predstavitelia, učitelia, náboženské spoločenstvá, atď.)

26. V akej oblasti vás podporujú? plánovanie - získavanie zručností - podpora

Rodičia

Vodcovia

Iné (náboženský predstavitelia, učitelia, náboženské spoločenstvá, atď.)

27. Dostávate od niekoho iného výraznú podporu? Ak áno, popíšte ju, prosím.

28. Absolvovala vaša NSO/NSA za posledných 15 rokov proces hodnotenia vzdelávania v oblasti duchovného rozvoja?

Áno

Nie

Neviem

29. Plánuje vaša NSO/NSA absolvovať v nasledujúcich 2-3 rokoch proces hodnotenia vzdelávania v oblasti duchovného rozvoja?

Áno

Nie

Neviem

30. Tu končí časť III - Duchovný rozvoj v programe pre mládež. Ak si želáte prejavíť názor o tejto téme, napíšte ho sem. (pridať prázdne miesto)

ČASŤ IV VODCOVSKÉ ŠKOLENIE

V tejto časti vám položíme otázky, ktoré nám umožnia lepšie porozumieť duchovnému dosahu školenia, ktoré vaša NSO/NSA poskytuje dospelým skautom.

31. Aké pomôcky na výučbu duchovného rozvoja mládeže poskytujete vašim skautským vodcom? (Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

Školenia vodcov v oblasti duchovného rozvoja

Manuál aktivít

Popis konkrétnych aktivít

Nemáme žiadne pomôcky na podporu vodcov v zavádzaní duchovného rozvoja do programu pre mládež

Iné (špecifikujte, prosím)

32. Akým školením prejdú skautskí vodcovia, aby mládeži úspešne odovzdali poznatky o duchovnom rozmere? (Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

Školenie v oblasti duchovného rozvoja je súčasťou nášho základného školenia vodcov

Školenie duchovného rozvoja je súčasťou školenia pokročilých vodcov

Ponúkame špecializované školenie v oblasti duchovného rozvoja (nie je povinné pre vodcov, účasť je dobrovoľná)

Nemáme školenia v oblasti duchovného rozvoja

Iné (špecifikujte, prosím)

33. Mohli by ste sa podeliť o overené riešenia alebo úspešné príbehy vašich vodcov týkajúce sa školenia v oblasti duchovného rozvoja?

34. Aké sú vaše najväčšie problémy so školením skautských vodcov zameraných na duchovný rozmer v programe pre mládež? (Poznámka: Môžete zvoliť viac ako jednu odpoveď.)

Poskytovanie vhodných školiacich materiálov

Dostatok vhodných školiteľov

Motivácia vodcov na školenie

Iné (špecifikujte, prosím)

35. Čo vám pomohlo pri riešení týchto problémov?

36. Čo vám skomplikovalo riešenie týchto problémov?

37. Aké zdroje na školenie skautských vodcov v oblasti zameranej na duchovný rozvoj mládeže má vaša NSO/NSA k dispozícii? Prosím, napíšte nám odkaz alebo ho pošlite elektronicky na dtg@scout.org.

38. Tu končí časť IV - Vodcovské školenie. Ak si želáte prejaviť názor o tejto téme, napíšte ho sem. (pridať prázdne miesto)

ČASŤ V STANOVY A PRAVIDLÁ

V tejto časti vám položíme otázky o formulácii skautského sľubu a zákona vo vašej NSO/NSA.

39. Ako znie váš aktuálny skautský sľub a zákon?

40. Ako sa váš sľub a zákon menia (ak sa menia) v závislosti od veku alebo iných okolností?

41. Myslíte si, že váš zákon a sľub vyjadruje zásadu povinnosti voči Bohu podľa stanov WOSM?

Stanovy WOSM:

Článok II Zásady

1. Skautské hnutie je založené na nasledujúcich zásadách: • povinnosť voči Bohu: Dodržiavanie duchovných zásad, vernosť náboženstvu, ktoré ich vyznáva a akceptovanie povinností, ktoré z nich vyplývajú (...).

Dodržiavanie skautského sľubu a zákona

2. Od všetkých členov skautského hnutia sa vyžaduje dodržiavanie skautského sľubu a zákona, aby spôsobom primeraným kultúre a civilizácii danej národnej skautskej organizácie a spôsobom schváleným Svetovou organizáciou vyznávali zásady povinnosti voči Bohu, povinnosti voči blízkym a povinnosti voči sebe samému, inšpirované pôvodným sľubom a zákonom zakladateľov skautského hnutia (...)

Áno

Nie

42. Vysvetlite, ako váš sľub a zákon vyjadrujú zásadu povinnosti voči Bohu.

43. Prehodnotila vaša NSO/NSA za posledných 15 rokov skautský zákon, sľub a stanovy s ohľadom na oblasť duchovného rozvoja a/alebo princípu povinnosti voči Bohu?

Áno

Nie

44. Plánujete takéto prehodnotenie v blízkej budúcnosti?

Áno

Nie

Ak áno, popíšte ho, prosím.

45. Aké relevantné faktory vás k tomu viedli/vedú?

46. Chcete ku zásade povinnosti voči Bohu niečo dodať?

Áno

Nie

47. Tu končí časť V-Stanovy a pravidiel. Ak si želáte prejaviť názor o tejto téme, napíšte ho sem. (pridať prázdne miesto)

ČASŤ VI – ĎALŠIE INFORMÁCIE

48. Chcete sa ešte nejako vyjadriť k povinnosti voči Bohu?

49. Koho môžeme kontaktovať v prípade potreby ďalších informácií?

50. Ak chcete poskytnúť dodatočné materiály, nižšie nám napíšte odkaz (a ku ktorej otázke patrí) alebo ho rovno pošlite na dtg@scout.org.

Pracovná skupina Povinnosť voči Bohu sa vám chce poďakovať za váš čas. Vaše odpovede sú pre nás dôležité a sú kľúčovou súčasťou prehlbovania poznatkov o duchovnom rozvoji v rámci skautského hnutia a vďaka nim sme mohli zanalyzovať duchovný rozvoj v skautingu.

PRÍLOHA 6.3: DOTAZNÍK IFoWS

1. Akú náboženskú organizáciu v prieskume zastupujete?

- CPGS - Rada protestantských vodcov a skautov
- DESMOS - Medzinárodné združenie pravoslávnych kresťanských skautov
- ICCS - Medzinárodná skautská katolícka konferencia
- IFJS - Medzinárodné fórum židovských skautov
- IUMS - Medzinárodný zväz moslimských skautov
- WBSC - Svetová rada budhistických skautov
- Won-budhistická skautská rada
- Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní
- Žiadna
- Iné (špecifikujte, prosím)

2. Aká je vaša pozícia?

3. Tento prieskum vyplní:

- Jedna osoba
- Skupina

4. Ak prieskum vyplňate ako skupina, uveďte, prosím, počet osôb a ich funkcie.

5. Ako vaša organizácia chápe duchovno?

6. Je chápanie duchovna, ktoré vyznáva vaša NSO/NSA definované alebo opísané v nejakých všeobecne uznávaných dokumentoch alebo materiáloch?

7. Aké činnosti zamerané na duchovný rozvoj vykonáva vaša organizácia?

8. Ako si predstavujete zavádzanie medzináboženského dialógu?

9. Aké zdroje máte k dispozícii? (napr. manuály, atď.)

- 10.** Ktoré z NSO/NSA, s ktorými spolupracujete, ponúka aktivity zamerané na duchovný rozvoj?
- 11.** Aký je váš najväčší problém v oblasti duchovnom rozvoja?
- 12.** Podarilo sa vám niektoré z týchto problémov úspešne vyriešiť?
- 13.** Čo vám pomohlo pri riešení týchto problémov?
- 14.** Čo vám skomplikovalo riešenie týchto problémov?
- 15.** Chcete sa ešte nejako vyjadriť k povinnosti voči Bohu?
- 16.** Koho môžeme kontaktovať v prípade potreby ďalších informácií?
- 17.** Ak chcete poskytnúť dodatočné materiály, nižšie nám napíšte odkaz (a ku ktorej otázke patrí) alebo ho rovno pošlite na dtg@scout.org.

ZDROJE

Baden-Powell, R. (2004). *Scouting for Boys*. Oxford, U.K.: Oxford University Press. (Originál publikovaný v roku 1908)

Baden-Powell, R. (1929) *Scouting and Youth Movements*. London, U.K.: Ernest Benn. Dostupné na <http://www.thedump.scoutscan.com/scoutyouth.pdf>

Bruce, R. (2015). *The Influence of Lord Robert Baden-Powell on the Development of the Boy Scout Movement with Observations on its Operation in Queensland 1907-1937*. (Dizertačná práca, Queensland University Technology, Brisbane, Austrália). Dostupné na http://eprints.qut.edu.au/88478/1/Robert_Bruce_Thesis.pdf

Burkhardt, M.A., & Nagai-Jacobson, M.G. (2001). *Spirituality. Living Our Connectedness*. Boston, U.S.: Cengage Learning.

Dossey, B., & Keegan, L. (2008). *Holistic Nursing: A Handbook for Practice*. Burlington, U.S.: Jones & Bartlett.

Fuller, R.C. (2001). *Spiritual but not Religious: Understanding Unchurched America*. Oxford University Press.

Nagy, L. (1985). *250 Million Scouts*. Chicago, U.S.: Dartnell.

Schneiders, S.M. (2003) Religion vs. Spirituality: A Contemporary Conundrum. *Spiritus* 3(2), 163-85. Dostupné na <http://scholarcommons.scu.edu/jst/88/>

Sica, M. (Ed.) (2006) *Footsteps of the Founder*. Redigoval Mario Sica. Rome, Italy: Fiordaliso.

Vallory, E. (2007) Global Citizenship Education: Study of the ideological bases, historical development, international dimension, and values and practices of World Scouting. (Dizertačná práca, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, Španielsko) Dostupné na <http://www.escoltes.org/documents-interns/global-citizenship-education>

Vallory, E. (2012). *World Scouting, Educating for Global Citizenship*. London, UK: Palgrave Macmillan.

World Organisation of the Scout Movement. 2010 *Guidelines on Spiritual and Religious Development*. Geneva, Switzerland: World Scout Bureau.

World Organisation of the Scout Movement. 2001 *Scouting and Spiritual Development*. Geneva, Switzerland: World Scout Bureau.

ĎALŠIA ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

Deschênes, G., & Gravelle, F. (2004). Spiritual development through play in the outdoors: a look at the Scout Movement. *Pathways: The Ontario Journal of Outdoor Education*, 16(4), 22 – 25.

Deschênes, G., (2009). Points de repère sur la pensée spirituelle de Robert Stevenson Smyth Baden-Powell. *Leisure / Loisir*, 33(1), 55 – 57.

Descouleurs, B. (2002). *Repères pour la spiritualité*. Paris, France: DDB.

Dreyer, E.A., & Burrows, M.S. (2008). *Minding the Spirit. The Study of Christian Spirituality*. Baltimore-London, U.K.: John Hopkins University Press.

Giordan, G. & Pace, E. (Eds.) (2012). *Mapping religion and spirituality in a postsecular world*. Leiden, Netherlands: Brill.

Heelas, P. (2005). *The Spiritual Revolution: Why Religion is giving way to Spirituality?* Oxford, U.K.: Blackwell.

Holmefjord, A. (2015). *Å speide etter spiritualitet. En analyse av spiritualitetsbegrepet i speiderbevegelsen* [Scouting and Spirituality. An analysis of the spirituality concept in Scouting]. (Diplomová práca, University of Bergen, Bergen, Nemecko) Dostupné na <http://hdl.handle.net/1956/10030>

King, U. (2010). *La quête spirituelle à l'heure de la mondialisation*. Montréal: Bellarmin.

Morávek, V. (2008). *Skauting a náboženství v českých zemích*. (Bakalárska práca, Univerzita Pardubice, Pardubice, Česká republika). Dostupné na <http://hdl.handle.net/10195/29522>

Moore, T. (1992). *The Care of the Soul*. London, U.K.: Piatkus.

O'Connell, J. (1966). Scouting and Religion. *The Furrow*, 17 (10), 623 – 631.

Schneiders, S.M. (2000) Religion and Spirituality: Strangers, Rivals, or Partners. *Santa Clara Lectures* 6(2), 1 – 26.

Scorgie, G.G., Chan, S., Smith, G.T., & Smith, J.D. (Eds.) (2011). *Dictionary of Christian Spirituality*, Grand Rapids (Michigan), Zondervan.

Svanberg, A. (2013). *Speiderledere og kristen undervisning: en fokusgruppestudie om speiderlederes refleksjoner over kristen undervisning i Metodistkirkens speiderkorps*; [Scout leaders and Christian religious education: a focus group study about the reflections of scout leaders on Christian religious education in the Scout Movement of the United Methodist Church in Norway]. (Diplomová práca, Norwegian School of Theology, Oslo, Nórsko). Dostupné na <https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/161349/AVH5015-kand-nr3015-masteravhandling-Svanberg-navn.pdf?sequence=1>

Waaajman, K. (2002). *Spirituality. Forms, Foundations, Methods*. Leuven, Belgium: Peeters.

Weinstein D., & Rudolph, M. (1982). *Saints and Society. Christendom, 1000 – 1700*. Chicago, U.S.: University of Chicago Press.

Wiseman, J.A. (2006). *Spirituality and Mysticism. A Global View*. New York, U.S.: Orbis Books.

Witte, M.D. 2015 *Pfadfinden weltweit: Die Internationalität der Pfadfindergemeinschaft in der Diskussion*. Wiesbaden, Germany: Springer Fachmedien.

Wolvin, A.D. (2011). *Listening and Human Communication in the 21st Century*. Hoboken, U.S.: Wiley-Blackwell.

Prieskum: Duchovný rozvoj v skautingu: Analýza správy pracovnej skupiny
Povinnosť voči Bohu, prvé vydanie, máj 2017

© 2017 World Scout Bureau Inc.
World Scout Bureau Global
Support Centre, Kuala Lumpur
Suite 3, Level 17, Menara Sentral
Vista,
No 150 Jalan Sultan
Abdul Samad
Brickfields, 50470
Kuala Lumpur,
MALAJZIA
Tel.: + 60 3 2276 9000
Fax: + 60 3 2276 9089
E-mail: worldbureau@scout.org

© 2017 King Abdullah Bin Abdulaziz International Centre for
Interreligious and Intercultural Dialogue (KAICIID)
Schottenring 21
1010 Viedeň, RAKÚSKO
Tel: +43 1 31322 0
Email: office@[kaiciid.org](mailto:office@kaiciid.org)

Všetky práva vyhradené spoločnými vlastníkmi autorských práv. Šírenie obsahu je povolené národným Skautským organizáciám a asociáciám, ktoré sú členmi Svetovej skautskej Organizácie. Ostatní môžu túto publikáciu voľne využívať a kopírovať na vzdelávacie a nekomerčné účely, pokiaľ uvedú zdroj.